

Instytut Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych
Polska Akademia Nauk

Sprawozdanie z działalności

za rok 2025

Dyrekcja

Dyrektor: dr Jadwiga Iwaszczuk

Zastępca Dyrektora ds. Naukowych: dr Katarzyna Kapiec

Zastępca Dyrektora ds. Administracyjnych: dr Daria Dulok

Rada Naukowa IKŚiO PAN (kadencja 2023-2026)

Przewodniczący Rady Naukowej: prof. dr hab. Marek Mejor

Zastępca Przewodniczącego Rady Naukowej: dr hab. Ewa Laskowska-Kusztal,
prof. IKŚiO PAN

Sekretarz Rady Naukowej: dr hab. Leszek Zinkow, prof. IKŚiO PAN

Pozostali członkowie Rady Naukowej:

prof. dr hab. Piotr Bieliński

prof. dr hab. Krzysztof Ciałowicz

prof. dr hab. Piotr Dyczek

prof. dr hab. Kazimierz Lewartowski

prof. dr hab. Jerzy Malinowski

prof. dr hab. Iwona Modrzewska-Pianetti

prof. dr hab. Karol Myśliwiec

prof. dr hab. Piotr Taracha

dr hab. Hieronim Kaczmarek, prof. IKŚiO PAN

dr hab. Janusz Karkowski, prof. IKŚiO PAN

dr hab. Barbara Lichocka, prof. IKŚiO PAN

dr hab. Ołena Łucyszyna, prof. IKŚiO PAN

dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN

dr hab. Joanna Popielska-Grzybowska, prof. IKŚiO PAN

dr hab. Monika Rekowska, prof. UW

dr hab. Teodozja I. Rzeuska, prof. IKŚiO PAN

dr hab. Janusz Smołucha, prof. AIK

dr hab. Barbara Tkaczow, prof. IKŚiO PAN

dr hab. Dobrochna Zielińska

dr hab. Bogdan Żurawski, prof. IKŚiO PAN

dr hab. Sławomir Rzepka

dr Wojciech Ejsmond

dr Jadwiga Iwaszczuk

dr Katarzyna Kapiec

dr Małgorzata Wielińska-Soltwedel

Administracja:

Sekretariat

mgr Ewa Kasprzak

mgr Beata Księżopolska (lipiec-
listopad 2025)

lic. Daria Rymarczyk (od listopada
2025)

Stanowisko do spraw osobowych i socjalnych

mgr Eliza Dąbrowska

Archiwista

mgr Izabela Kwiatkowska

Księgowość:

Główna Księgowa/Główny Księgowy
Marek Lachmirowicz

Specjalista do spraw płac
mgr Małgorzata Gruszka (od lutego 2025)

Biblioteka:

Księgozbiór archeologiczny
Mgr Katarzyna Kwiatkowska (do kwietnia 2025)
mgr Patrycja Wilamowska (kwiecień-lipiec 2025)
dr Igor Barkowski (od lipca 2025)

Księgozbiór orientalistyczny
Mgr Beata Capik

Dział Dokumentacji Naukowej

Mgr Małgorzata Radomska

Dział Obsługi Badań

Kierownik Działu
mgr Judyta Bednarczyk-Czeredys

Zespół

mgr Joanna Rądkowska

Dział Promocji i Popularyzacji

Kierownik Działu
dr Patrycja Koziół

Zespół

dr Wojciech Ejsmond
mgr Roksana Hajduga
mgr Paulina Wołodźko

Dział Wydawniczy

Kierownik Działu
dr hab. Joanna Popielska-Grzybowska, prof. IKŚiO PAN

Asystent Wydawniczy
mgr Krzysztof Gutowski

Zespół

dr Monika Dolińska
dr Ewa Józefowicz

Spis treści

Informacje ogólne.....	5
Źródła finansowania	7
Stan zatrudnienia	8
Działalność Naukowa	9
Zakład Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu	9
Zakład Klasycznych Kultur Śródziemnomorskich.....	22
Zakład Cywilizacji Islamu	26
Zakład Współczesnych Kultur Azji i Afryki.....	32
Zakład Nubiologii	36
Publikacje	40
Organizacja seminariów i spotkań naukowych.....	56
Organizacja konferencji	64
Wystąpienia konferencyjne pracowników Instytutu	65
Granty i projekty realizowane w 2025 r.	74
Dział wydawniczy.....	80
Czasopisma Instytutu.....	80
Monografie Instytutu	82
Dział Dokumentacji Naukowej.....	86
Działalność popularyzacyjna	89
Udział w wydarzeniach popularyzacyjnych	89
Działalność edukacyjna.....	91
Szkoła doktorska Anthropos Instytutów Polskiej Akademii Nauk	91
Działalność biblioteki	93
Księgozbiór Archeologiczny	93

Księgozbiór Orientalistyczny	93
Współpraca z innymi instytucjami	95
Umowy międzynarodowe	95
Umowy krajowe.....	99
Najważniejsze kierunki działań IKŚiO PAN w roku 2025.....	100
Prace terenowe	101
Działania popularyzacyjne.....	105

Informacje ogólne

Działalność naukowa Instytutu Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN obejmuje badania nad antycznymi i nowożytnymi cywilizacjami Śródziemnomorza, Azji i Afryki. Instytut, który powstał w 2010 r. z połączenia dwóch niesamodzielnych jednostek naukowych Polskiej Akademii Nauk: Zakładu Archeologii Śródziemnomorskiej i Zakładu Krajów Pozaeuropejskich, przejął dorobek oraz metodologię trwających od lat 60-tych ubiegłego wieku polskich badań archeologicznych w Egipcie, Sudanie, na Bliskim Wschodzie i na Cyprze, bogaty dorobek studiów językoznawczych, religioznawczych i kulturoznawczych w zakresie krajów Azji i Afryki. Obecnie pracownicy Instytutu reprezentują dwie dyscypliny naukowe – archeologię oraz nauki o kulturze i religii.

Pion naukowo-badawczy Instytutu składa się z pięciu Zakładów:

- Zakładu Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu,
- Zakładu Klasycznych Kultur Śródziemnomorskich,
- Zakładu Cywilizacji Islamu,
- Zakładu Kultur Azji i Afryki oraz
- Zakładu Nubiologii.

Komórki te kontynuowały działalność naukową między innymi prowadząc badania terenowe, publikując i organizując seminaria i odczyty. Zatrudnienia na stanowiskach naukowych w roku 2025 związane były z realizacją grantów afiliowanych przy Instytucie.

IKŚiO PAN posiada zbiory biblioteczne unikatowe w skali całego kraju, szczególnie, jeśli chodzi o zbiory archeologii śródziemnomorskiej, i służy całemu środowisku naukowemu, zarówno studentom jak i naukowcom.

Instytut w ciągu ostatnich lat zgromadził największą na świecie instytucjonalną kolekcję deltiologiczną (ok. 15 tysięcy obiektów) dotyczącą obszarów Egiptu, Bliskiego Wschodu i Nubii. Skatalogowanie i digitalizacja zbiorów oraz ich udostępnienie online było realizowane w roku 2025 w ramach grantu „Społeczna odpowiedzialność nauki II” (MNiSW) prowadzonego przez dr hab. Teodozję I. Rzeuską, prof. IKŚiO PAN.

Od semestru jesiennego 2019 roku Instytut, wraz z 8 innymi jednostkami PAN (Instytutem Archeologii i Etnologii, Instytutem Badań Literackich, Instytutem Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyńskiego, Instytutem Historii in. Tadeusza Manteuffla, Instytutem Historii Nauki im. Ludwika

i Aleksandra Birkenmajerów, Instytutem Języka Polskiego, Instytutem Sławistyki oraz Instytutem Sztuki), prowadzi Szkołę Doktorską *Anthropos* i na mocy umowy corocznie wprowadza do szkoły co najmniej jednego doktoranta.

Źródła finansowania

Następujące instytucje finansowały w r. 2025 działalność Instytutu:

- Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach:
 - Dotacji na utrzymanie potencjału badawczego (działalność statutowa),
 - Programu Doskonała Nauka II – Wsparcie monografii naukowych (2 projekty),
 - Programu Społeczna odpowiedzialność nauki II – Popularyzacja nauki (4 projekty),
 - Wektory Nauki (3 projekty),
 - Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (1 projekt).
- Narodowe Centrum Nauki w ramach konkursów:
 - Beethoven Classic (1 projekt),
 - Miniatura (3 projekty),
 - Opus (2 projekty),
 - Opus LAP (1 projekt),
 - Preludium (3 projekty),
 - Sonata (2 projekty),
 - Sonata Bis (1 projekt),
 - Sonatina (3 projekty),
 - Polonez Bis (1 projekt).

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w roku 2025 finansowało 10 projektów na ogólną kwotę 1 088 650,81 PLN. Narodowe Centrum Nauki finansowało w 2025 roku 17 projektów badawczych, o łącznej wartości 13 528 340,00 PLN.

Stan zatrudnienia

W 2025 r. Instytut nie prowadził aktywnej polityki kadrowej, co uwarunkowane było zmianami w systemie finansowania Polskiej Akademii Nauk i wynikającej stąd trudnej sytuacji finansowej wielu Instytutów PAN, w tym również IKŚiO PAN. Finansowanie wynagrodzeń pracowników naukowych zatrudnionych w tym okresie pochodziło ze środków grantowych. Uzupelnione zostały natomiast braki kadrowe w administracji oraz prowadzony był nabór na bibliotekarzy w księgozbiornie archeologicznej Biblioteki IKŚiO PAN. Zatrudniono także do pomocy w Bibliotece dwie praktykantki.

Łączna liczba pracowników zatrudnionych do prowadzenia badań naukowych w Instytucie w roku 2025: 60 osób,

w tym:

- profesorów zwyczajnych: 1
- doktorów habilitowanych: 11
- doktorów: 31
- magistrów: 14

Nowo zatrudnieni pracownicy:

do **Zakładu Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu**: dr Chiori Kitagawa (w ramach grantu, kierownik projektu)

do **Pionu Administracyjnego**: mgr Beata Księżopolska, mgr Daria Rymarczyk

do **Działu Obsługi Badań**: mgr Judyta Bednarczyk-Czeredys

do **Pionu księgowo-finansowego**: mgr Małgorzata Gruszka

do **Biblioteki Archeologicznej**: dr Igor Barkowski, mgr Patrycja Wilamowska oraz praktykantki: Alicja Dziubińska, Ewa Mirończuk

W trakcie 2025 roku pracę w Instytucie zakończyli następujący pracownicy: mgr Beata Księżopolska, mgr Katarzyna Kwiatkowska oraz mgr Patrycja Wilamowska.

Działalność Naukowa

Zakład Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu

Pracownicy: 30 osób

Kierownik: dr hab. Ewa Laskowska-Kusztal, prof. IKŚiO PAN

Zespół: prof. dr hab. Karol Myśliwiec, dr hab. Hieronim Kaczmarek, prof. IKŚiO PAN, dr hab. Janusz Karkowski, prof. IKŚiO PAN, dr hab. Barbara Tkaczow, prof. IKŚiO PAN, dr hab. Leszek Zinkow, prof. IKŚiO PAN, dr hab. Joanna Popielska-Grzybowska, prof. IKŚiO PAN, dr hab. Teodozja I. Rzeuska, prof. IKŚiO PAN, dr Michele Degli Esposti, dr Monika Dolińska, dr Wojciech Ejsmond, dr Maria Carmela Gatto, dr Aleksandra Hallmann, dr Jadwiga Iwaszczuk, dr Ewa Józefowicz, dr Katarzyna Kapiiec, dr Magdalena Kazimierczak, dr Chiori Kitagawa (od sierpnia 2025), dr Heidi Köpp-Junk, dr Maciej Makowski, dr Krzysztof Radtke, dr Aneta Skalec, dr Filip Taterka, dr Zuzanna Wygnańska, mgr Dominika Majchrzak, mgr Małgorzata Radomska, mgr Joanna Rądkowska, mgr Piotr Sójka, mgr Filip Wałdoch, mgr Paulina Wołodźko.

w tym:

Ośrodek Badań nad Świątynią Egipską:

Kierownik: dr Jadwiga Iwaszczuk

Zespół: dr hab. Janusz Karkowski, prof. IKŚiO PAN, dr Monika Dolińska, dr Aleksandra Hallmann, dr Ewa Józefowicz, dr Heidi Köpp-Junk, dr Katarzyna Kapiiec, mgr Joanna Rądkowska;

Pracownia Archeologii Wschodu Starożytnego:

Kierownik: dr Zuzanna Wygnańska

Zespół: dr Michele Degli Esposti, dr Maciej Makowski, mgr Dominika Majchrzak, mgr Filip Wałdoch;

Pracownia Badań nad Ceramiką:

Kierownik: dr hab. Teodozja Rzeuska, prof. IKŚiO PAN

Zespół: dr Magdalena Kazimierczak, dr Chiori Kitagawa (od sierpnia 2025), mgr Paulina Wołodźko

Osoba współpracująca: mgr Emilia Jastrzębska (Szkola Doktorska Anthropos);

*Pracownia Badań nad Egipską Nekropolą:**Kierownik:* dr Krzysztof Radtke*Zespół:* prof. dr hab. Karol Myśliwiec, dr hab. Joanna Popielska-Grzybowska, prof. IKŚiO PAN, dr Wojciech Ejsmond, dr Aneta Skalec, dr Filip Taterka, mgr Małgorzata Radomska*Osoba współpracująca:* mgr Susanna Moser (Szkoła Doktorska Anthropos);*Pracownia Badań nad Recepcją Dziedzictwa Orientu:**Kierownik:* dr hab. Leszek Zinkow, prof. IKŚiO PAN*Zespół:* dr hab. Hieronim Kaczmarek, prof. IKŚiO PAN, dr hab. Barbara Tkaczow, prof. IKŚiO PAN, mgr Piotr Sójka;*Pracownia Pogranicza Starożytnego Egiptu:**Kierownik:* dr Maria Carmela Gatto*Osoba współpracująca:* mgr Gaia Vicenzi (Szkoła Doktorska Anthropos);**Kierunki rozwoju Zakładu w roku 2025:**

Prace realizowane w Zakładzie w 2025 r skupione były na zakończeniu cyklów wydawniczych licznych publikacji istotnych dla pozytywnej oceny Instytutu w procesie ewaluacyjnym placówek naukowych. Sfinalizowanie tych publikacji możliwe było dzięki realizacji grantów MNiSW. W ich przygotowaniu jako autorzy lub redaktorzy wzięli udział pracownicy Zakładu. Zostały one wydane w ramach grantu MNiSW Doskonała Nauka II – Wsparcie monografii naukowych: Deir el-Bahari XI (dr Katarzyna Kapiec, MONOG/SP/0092/2023/01); Deir el-Bahari XII (dr Jadwiga Iwaszczuk, MONOG/SP/0006/2023/01) oraz w ramach zlecenia Ministra (MNiSW/2025/DAP/723): Deir el-Bahari XIII (dr Monika Dolińska); XIV (dr Maciej G. Witkowski); Na starych pocztówkach 1 (dr hab. Barbara Tkaczow, prof. IKŚiO PAN), 2 (mgr Piotr Sójka); Itinera Orientalia II (dr hab. Leszek Zinkow, prof. IKŚiO PAN); TIMCO XVIII (red. dr Aleksandra Hallmann), XIX (dr Wojciech Ejsmond), XX (dr hab. Hieronim Kaczmarek, prof. IKŚiO PAN); Paideia X (red. dr Monika Dolińska).

Zgodnie z harmonogramem kontynuowane były projekty badawcze afiliowane przy pięciu Pracowniach, w sposób intensywny aplikowano o środki na kolejne projekty dotyczące zarówno prac terenowych jak i kwerend archiwalnych. Z niezbędną starannością realizowane były zadania wydawnicze o charakterze popularyzacyjnym i promocyjnym.

Ośrodek Badań nad Świątynią Egipską

W 2025 r. prace badawcze Ośrodka skupiały się na kończeniu lub intensyfikacji realizowanych dotychczas badań nad egipskimi świątyniami. Były to studia nad:

świątynią Totmesa I w Gurna, świątyniami Hatszepsut i Totmesa III w Deir el-Bahari, kaplicą Ozyrysa Neb-ancha oraz Budynkiem Taharki w Karnaku, Kaplicami Boskich Adoratorek w Medinet Habu, świątynią Ozyrysa Nesmeti na Elefantynie, ptolemejską świątynią Mandulisa z Kalabsza, kompleksem świątynnym związanym z tzw. Świątynią Lotosów w Berenike i świątynią w Athribis. Rozpoczęte zostały prace nad rekonstrukcją świątyni Psametyka II na Elefantynie. Zgodnie z planami, prace zespołu w szczególności skupiały się na pracach wokół działań popularyzujących temat świątyni egipskiej (monografii do serii *Paideia* dr Heidi Köpp-Junk 'Najstarsze świątynie w starożytnym Egipcie', pracach nad monografią wieloautorską pod redakcją dr Katarzyny Kapiiec poświęconą świątyni Hatszepsut w Deir el-Bahari, AUC Press). Kontynuowano realizację dwóch projektów pod kierunkiem dr Jadwigi Iwaszczuk związanych z bazami danych: rite.iksiopan.pl (grant MNiSW POPUL/SP/0292/2024/02) oraz hatshepsut.iksiopan.pl (grant MNiSW POPUL/SP/0507/2023/01). Trwały także prace nad projektem 'Tkaniny w kontekście rytualnym Nowego Państwa w starożytnym Egipcie: leksykografia, symbolika i wykorzystanie' (grant NCN 2024/52/C/HS3/00352), którego kierownikiem jest dr Katarzyna Kapiiec.

Podkreślając wkład Ośrodka w poznanie spektrum zagadnień związanych z religią starożytnego Egiptu odnotować należy dwa opracowania będące istotnym poznawczo głosem w dyskusji nad funkcją Deir el-Bahari w celebrowaniu najśłynniejszego tebańskiego święta, którym było Piękne Święto Doliny. Jest to rozdział pióra Jadwigi Iwaszczuk 'Hathor Festival, Festival of Djoser-djeseru and *Tpj šmw* Festival vs. Beautiful Festival of the Valley during the reign of Hatshepsut and Thutmose III and beyond' opublikowany w monografii wieloautorskiej KSG 4,7 weryfikujący chronologię tego święta i identyfikujący dwa inne święta uznawane dotąd mylnie za rytuały Pięknego Święta Doliny oraz opublikowany w czasopiśmie *Ägypten und Levante* XXXIV artykuł Ewy Laskowskiej Kuształ "Le sanctuaire ptolémaïque de Deir el-Bahari" Addendum', włączający ptolemejskie sanktuarium Imhotepa i Amenhotepa syna Hapu w rytuały tegoż święta.

Z satysfakcją odnotowujemy wyniki współpracy Ośrodka Badań nad Świątynią Egipską z Pracownią Szlaku Jedwabnego w Zakładzie Współczesnych Kultur Azji i Afryki i obecność mgr Joanny Rądkowskiej wśród autorów nowego, przełomowego artykułu na temat indyjskich znalezisk z portowego miasta Berenike nad Morzem Czerwonym. Artykuł, który rzuca zupełnie nowe światło na zagadnienie natury egipskich kontaktów z Indiami, zyskał już w pierwszych dniach po publikacji wysoką ocenę międzynarodowego świata nauki.

Pracownia Archeologii Wschodu Starożytnego

Aktywność naukowa Pracowni skupiona była wokół realizacji trzech głównych kontynuowanych tematów badawczych:

Kultura megalityczna: realizacja czwartego roku grantu NCN Opus LAP (2020/39/I/HS3/02993) we współpracy z Uniwersytetem Genewskim „Pierwsi budowniczowie megalitów w północnym Lewancie. Interdyscyplinarne badania krajobrazu archeologicznego w Akkarze (Liban, IV-III tys. p.n.e.)”, którego kierownikiem jest dr Zuzanna Wygnańska. Dwa sezony terenowe przyniosły wyniki stanowiące przełom w datowaniu grobowców. Członkowie zespołu prezentowali wyniki na 14 ICAANE. Zorganizowano międzynarodowy workshop ceramologiczny na Uniwersytecie w Lyonie.

Archeologia Półwyspu Arabskiego: pod kierownictwem dr Michele degli Esposti kontynuowano badania terenowe nad osadnictwem i zwyczajami pogrzebowymi na stanowisku Tell Abraç, a także badania nad późnoantycznym osadnictwem na wyspie Siniya. Wyniki były prezentowane na Seminar for Arabian Studies.

Studia nad materiałami: w ramach dofinansowania BWZ PAN przyznanego dr Maciejowi Makowskiemu przeprowadzono konsultacje z dr Emmanuelle Vila (Archéorient, CNRS), wiodącym archeozoologiem dla obszaru Bliskiego Wschodu odnośnie regionalnych preferencji zasad doboru zwierząt przedstawianych za pomocą glinianych figurek w poszczególnych regionach Mezopotamii. Do druku złożony został artykuł nt. produkcji złotniczej na stanowisku Saruq al-Hadid, kontynuowano także opracowanie paciorków w ramach projektu grantowego dr Michele Degli Esposti.

Pracownia Badań nad Ceramiką

W 2025 r. kontynuowane były cotygodniowe spotkania w ramach Seminariów Ceramologicznych, podczas których główny nacisk kładziony był na rozwój indywidualnych pracowników Pracowni (dr Magdalena Kaźmierczak, mgr Paulina Wołodźko, mgr Katarzyna Zalewska (stypendystka w granie Beethoven), pracowników formalnie pozostających poza strukturami (mgr Aneta Cedro, mgr Marta Bajtler) oraz doktorantki Szkoły Anthropos (Emilia Jastrzębska). Odbyły się 22 spotkań on line, podczas których uczestnicy mieli za zadanie zaprezentować, zapoznać się, przedyskutować zagadnienia prezentowane w trzech blokach: bloku metodologicznym (z tematami prezentacji i ćwiczeń dotyczącymi metodologii badawczej, celem była praca nad własnym warsztatem pracy zarówno pracy w terenie jak i w pracy nad publikacją); bloku ceramologicznym (poszerzenie wiedzy na temat różnych typów ceramiki związanych z kulturami basenu Morza Śródziemnego, celem było poszerzenie wiedzy specjalistycznej); bloku literaturoznawczego (uczestnicy prezentowali wybrane artykuły lub książki, celem było nabycie umiejętności krytycznego czytania literatury fachowej).

Zespół pracowni, jak również osoby współpracujące z pracownią, rozpoczął przygotowania do złożenia wspólnego wniosku grantowego, którego celem byłoby podniesienie kompetencji naukowych oraz tzw. „miękkich”.

Pracownia jest zaangażowana w popularyzację nauki, jej pracownicy po raz kolejny aktywnie brali udział w 28. Pikniku Naukowym Polskiego Radia i Centrum Nauki (organizacja warsztatów ceramicznych) oraz zgłosili gotowość udziału w kolejnym 29. Pikniku Naukowym Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik.

Pracownia Badań nad Egipską Nekropolą

Kontynuowane były obecne w planach tematy badawcze związane z wizualnym aspektem Tekstów Piramid, z życiem religijnym nekropoli sakkaryjskiej, historią nekropoli tebańskiej i inspiracyjną dla wytyczania kierunków badań dekoracją wznoszonej tam architektury sepulkralnej. Należy podkreślić, że w roku 2025 Pracownia przede wszystkim realizowała projekty we współpracy z innymi jednostkami Instytutu oraz instytucjami zewnętrznymi. Wraz z Pracownią Badań nad Ceramiką dr Krzysztof Radtke prowadził badania w grobowcu faraona Szepeskafa w Sakkarze, a w kooperacji z pracownikami Ośrodka Badań nad Świątynią Egipską dr hab. Joanna Popielska-Grzybowska, prof. IKŚiO PAN i dr Krzysztof Radtke partycypowali jako autorzy lub redaktorzy w przygotowaniu monografii pokonferencyjnych (TIMCO XVIII oraz wydana w Harrassowitz Verlag KSG 4,7). Była także kontynuowana współpraca mgr Małgorzaty Radomskiej z Pracownią Badań nad Recepcją Dziedzictwa Orientu (w ramach grantu NPRH/DN/SP/0210/2023/12, kierownik projektu: dr hab. Leszek Zinkow, prof. IKŚiO PAN). Z kolei we współpracy z Wydziałem Archeologii UW (dr Marta Kaczanowicz) oraz Ośrodkiem Badań nad Świątynią Egipską (dr Ewa Józefowicz) dr Filip Taterka zorganizował w Warszawie konferencję 'Women's Perspectives in the Nile Valley'. Dr Aneta Skalec oraz dr Wojciech Ejsmond kontynuowali realizację projektu poświęconego ptolemejskiemu Pathyris (2022/45/P/HS3/01807, kierownik projektu: dr Aneta Skalec) – prace były prowadzone zgodnie z określonym w umowie zakresem grantu.

Pracownia Badań nad Recepcją Dziedzictwa Orientu

Kontynuowane były prace zespołu Pracowni nad pięcioletnim projektem grantowym NPRH/DN/SP/0210/2023/12: 'Faraonowie znad Wisły. „Egiptomania”: recepcja dziedzictwa starożytnego Egiptu w sztuce polskiej (XIX-XXI wiek) w kontekście europejskim' pod kierunkiem dr. hab. Leszka Zinkowa, prof. IKŚiO PAN we współpracy z Pracownią Badań nad Egipską Nekropolą (mgr Małgorzata Radomska), członkami zespołu byli także dr hab. Hieronim Kaczmarek, prof. IKŚiO PAN, mgr Piotr Sójka. Członkowie Pracowni wykonując ten projekt grantowy wprowadzili oraz opracowali opisy 1165 obiektów w bazie danych, ponadto uruchomili popularnonaukowy serwis (na portalu facebook) prezentujący prace nad projektem.

Współpraca z Pracownią Badań nad Ceramiką w projekcie Zaginiony świat Orientu na kartach pocztowych (grant kierowany przez Teodozję Rzeuską); mgr

Piotr Sójka zajmował się digitalizacją i przygotowywaniem opisów kolekcji deltiologicznej oraz archiwum fotograficznego IKŚiO PAN, a pozyskany materiał był wykorzystywany w publikacjach członków zespołu Pracowni.

Kontynuowano integrowanie środowiska uczonych z różnych ośrodków naukowych wokół problemów badawczych koordynowanych przez Pracownię w ramach zebrań dyskusyjnych i seminariów organizowanych przez zespół Pracowni.

Pracownia Pogranicza Starożytnego Egiptu

Problemy z uzyskaniem w postulowanych terminach wszystkich niezbędnych pozwoleń na prace terenowe w Asuanie uniemożliwiły realizację planu na 2025 rok zgodnie z pierwotnymi założeniami. Prace koncentrowały się głównie na przetwarzaniu i publikowaniu danych. Rozpoczęto nowe kierunki badań i współpracy z Uniwersytetem w Swansea w Wielkiej Brytanii oraz muzeami w Kairze. Ma to na celu zróżnicowanie pracy w obliczu ciągłych problemów z pozwoleniami na pracę w Egipcie. Rozpoczęto wstępne rozmowy z kolegami z CNRS, Uniwersytetu Neapolitańskiego L'Orizontale i Uniwersytetu Macquarie na temat ewentualnego wniosku o grant ERC Synergy.

Zakład realizował w 2025 r. następujące tematy badawcze:

Ośrodek Badań nad Świątynią Egipską

dr Monika Dolińska

1. Świątynia Totmesa III w Deir el-Bahari. Monografie – kontynuacja.

dr Aleksandra Hallmann

1. Kuszyckie techniki budowlane i dekoracyjne w Medinet Habu i Karnaku na podstawie zachowanych budowli z epoki oraz spoliów – kontynuacja.
2. Przedstawienia Boskich Małżonek Amona na tle ich programu budowniczego w Tebach – kontynuacja.

dr Jadwiga Iwaszczuk

1. Royal offering niches in the Temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari, we współpracy z dr. Mikołajem Budzanowskim.

dr Ewa Józefowicz

1. Żeńskie władczynie Egiptu farańskiego – kontynuacja pracy nad monografią (roboczy tytuł: Nie tylko Hatshepsut. Władczynie Egiptu farańskiego).
2. Portyk Obelisków w świątyni Hatshepsut w Deir el-Bahari – kontynuacja.

dr Katarzyna Kapiec

1. Tkaniny w kontekście rytualnym Nowego Państwa w starożytnym Egipcie: leksykografia, symbolika i wykorzystanie, grant NCN Sonatina (2024/52/C/HS3/00352).
2. Opracowanie zabytków fajansowych z Asjut, grant NCN Beethoven Classic 3 (2018/31/G/HS3/03386), kierowany przez dr hab. Teodozję I. Rzeuską, prof. IKŚiO PAN) – kontynuacja.

dr hab. Janusz Karkowski, prof. IKŚiO PAN

1. Inner Part of Amun-Re's Sanctuary in the Hatshepsut's Temple at Deir el-Bahari: Remarks on Its Architecture and Decoration.
2. Ramessydzka świątynia w Gurna – kontynuacja.

dr Heidi Köpp-Junk

1. Najstarsze świątynie starożytnego Egiptu.

dr hab. Ewa Laskowska-Kusztal, prof. IKŚiO PAN

1. Ptolemejskie i rzymskie świątynie Elefantyny i Kalabszy, studia nad ich teologią i funkcją religijną. Autorski projekt kontynuowany.

mgr Joanna Rądkowska

1. Świątynia Lotosów jako przejaw przenikania się koncepcji i tradycji religijnych w Berenike nad Morzem Czerwonym – opracowanie Świątyni Lotosów w szerokim kontekście urbanistycznym późno antycznego Berenike.
2. Let me follow your path...paths? – Cardo and Decumanus in 4th-6th century Berenike.

Badania zespołowe:

1. Egipciologiczna baza danych hatshepsut.iksiopan.pl – kontynuacja, projekt MNiSW Społeczna odpowiedzialność nauki II – Popularyzacja nauki (POPUL/SP/0507/2023/01).

dr Jadwiga Iwaszczuk, dr Katarzyna Kapiec, dr Ewa Józefowicz, pod opieką merytoryczną dr hab. Ewy Laskowskiej-Kusztal, prof. IKŚiO PAN

Pracownia Badań nad Egipską Nekropolą

dr Wojciech Ejsmond

1. Projekt Ptolemejskie Pathyris – interdyscyplinarne badania nad układem urbanistycznym i architekturą mieszkalną miasta, grant NCN Polonez Bis 2 (2022/45/P/HS3/01807), kierowany przez dr Anetę Skalec.
2. Szczegółowa analiza steli 7588 z Muzeum Archeologicznego we Florencji.

prof. dr hab. Karol Myśliwiec

1. Kontynuacja badań nad społeczeństwem egipskim w schyłkowej fazie Starego Państwa, na podstawie polskich wykopalisk w Sakkarze, kierowanych do roku 2015 przez prof. dr hab. Karola Myśliwca, ze szczególnym uwzględnieniem grobowców dworzan związanych z władcą. Porównanie z wynikami prac innych misji archeologicznych prowadzących wykopaliska w Sakkarze.
2. Kontynuacja prac nad publikacją doświadczeń egiptologicznych i archeologicznych w ramach podróży naukowej do Rosji i Japonii w roku 1983.

dr hab. Joanna Popielska-Grzybowska, prof. IKŚiO PAN

1. Językowy obraz świata (JOS) w egiptologii. Adaptacja metod etnolingwistyki do badań religijnych tekstów egipskich. Zmysł wzroku w Tekstach Piramid i wizualne aspekty hieroglifów – kontynuacja.

mgr Małgorzata Radomska

1. Religijność mieszkańców Egiptu ptolemejsko-rzymskiego na podstawie przedstawień boga Besa z nekropoli sakkaryjskiej – temat kontynuowany w ramach wieloletnich badań nad kultami bogów i ludzi na nekropoli sakkaryjskiej w Okresie Ptolemejsko-Rzymskim.

dr Krzysztof Radtke

1. Szczegółowa analiza steli 7588 z Muzeum Archeologicznego we Florencji.
2. Udział w pracach badawczych w kompleksie grobowym Szepszeskafa („Mastaba Faraona”, Sakkaara, Egipt), kierowanych przez dr hab. Teodozję Rzeuską, prof. IKŚiO PAN.

dr Aneta Skalec

1. Projekt Ptolemejskie Pathyris – interdyscyplinarne badania nad układem urbanistycznym i architekturą mieszkalną miasta, grant NCN Polonez Bis 2 (2022/45/P/HS3/01807).
2. Analiza dyplomatyczna późnoantycznych kontraktów z nomu hermopolitańskiego.

dr Filip Taterka

1. Sen-en-mut – architekt nekropoli tebańskiej – kontynuacja.
2. Kłątwa Aleksandra Jagiellończyka jako wczesny przykład recepcji opowieści o kłątwie Tutanchamona na ziemiach polskich.
3. Rola stonogi w egipskiej religii ze szczególnym uwzględnieniem kontekstu wierzeń zaświatowych.

Pracownia Archeologii Wschodu Starożytnego

dr Michele Degli Esposti

1. Rola stanowiska Tell Abrağ (Umm al-Quwain, ZEA) w kontekście zmian kulturowych i środowiskowych od epoki brązu do żelaza. Projekt kierowany przez dr. M. Degli Esposti. Badania terenowe oraz studia nad materiałami pochodzącymi ze stanowiska – kontynuacja.
2. Rola kompleksu monastycznego oraz sąsiadującego z nim osadnictwa w lagunie Umm al-Quwain w okresie między późną starożytnością a wczesnym okresem islamskim. Projekt terenowy realizowany przez dr. M. Degli Esposti we współpracy z United Arab Emirates University oraz Institute for the Study of the Ancient World, New York University, New York.

mgr Dominika Majchrzak

1. Gliptyka kultury Dilmun – Analiza ikonograficzno-ikonologiczna symboliki zawartej na gliptyce kultury Dilmun jako element badań nad życiem duchowym dawnych społeczeństw niepiśmiennych. Elementy życia codziennego i duchowego mieszkańców Failaki w epoce brązu – kontynuacja zadania z lat 2020-2024.

dr Maciej Makowski

1. Kultura popularna a kultura elit. Metody wyrażania statusu i tożsamości w epoce brązu na Bliskim Wschodzie w świetle wybranych kategorii drobnej plastyki figuralnej – kontynuacja.

dr Zuzanna Wygnańska

1. Zjawisko megalityzmu w północnym Libanie na tle przemian społeczno-politycznych w Lewancie na przełomie chalkolitu i wczesnego brązu, grant Opus LAP (2020/39/I/HS3/02993), we współpracy z Uniwersytetem Genewskim, przyznanego przez NCN i FNS.

Pracownia Badań nad Ceramiką

mgr Magdalena Kazimierczak

1. Tell el-Murra – zabudowa oraz instalacje gospodarcze okresu wczesnodynastycznego. Ich konstrukcja, funkcja i ewolucja w czasie – kontynuacja.
2. Ceramika wczesnodynastyczna z Tell el-Murra na tle innych ośrodków Delt północno-wschodniej – kontynuacja.
3. Egipskie formy chlebowe z okresu od II do końca IV dynastii – rewizja w świetle nowych danych na przykładzie materiału ze stanowisk Tell el-Murra i Tell el-Farcha – kontynuacja.

dr hab. Teodozja I. Rzeuska, prof. IKŚiO PAN

1. Starożytna ceramika z Egiptu i Bliskiego Wschodu jako źródło relacji społecznych, gospodarczych oraz praktyk religijnych – kontynuacja. W ramach tematu realizowany jest projekt Asjut – ośrodek starożytnego handlu, grant Beethoven Classic 3 NCN (2018/31/G/HS3/03386) we współpracy z Freie Universität Berlin, FB Geschichts- und Kulturwissenschaften, Ägyptologisches Seminar.
2. Świat Orientu okiem ekspatriantów (kontynuacja), zadanie międzypracowniane, w którym biorą udział naukowcy z Pracowni Badań nad Ceramiką oraz Pracowni Badań nad Recepcją Dziedzictwa Orientu; wcześniej zadanie było realizowane jako „Świat Orientu na starych pocztówkach”.
3. Kompleks grobowy Szepseskafa („Mastaba Faraona”, Sakkara, Egipt) – Egipt schyłku budowniczych wielkich piramid. Zadanie nowe, międzypracowniane, we współpracy z Pracownią Badań nad Egipską Nekropolą.

mgr Paulina Wołodźko

1. Opracowanie ceramiki „Gaza jars” ze stanowiska Asjut, Egipt – kontynuacja, grant NCN Beethoven Classic 3 (2018/31/G/HS3/03386), kierowany przez dr hab. Teodozję Rzeuską, prof. IKŚiO PAN.
2. Opracowanie wybranej kategorii ceramicznej ze kompleksu grobowego Szepszeskafa („Mastaba Faraona”, Sakkara, Egipt). Prace prowadzone pod kierownictwem dr hab. Teodozji Rzeuskiej, prof. IKŚiO PAN.

Badania zespołowe:

1. Asjut – ośrodek starożytnego handlu (grant Beethoven Classic 3 NCN we współpracy z Freie Universität Berlin, FB Geschichts und Kulturwissenschaften, Ägyptologisches Seminar, nr 2018/31/G/HS3/03386).

dr hab. Teodozja I. Rzeuska, prof. IKŚiO PAN (kierownik projektu); mgr Marta Bajtler; mgr Aneta Cedro; dr Katarzyna Kapiiec; mgr Paulina Wołodźko.

Pracownia Badań nad Recepcją Dziedzictwa Orientu

dr hab. Hieronim Kaczmarek, prof. IKŚiO PAN

1. Egypciaca w Polsce. Budowa referencyjnego naukowo, komentowanego, cyfrowego archiwum ikonograficznego, grant NPRH/DN/SP/0210/2023/12, kierowany przez dr. hab. Leszka Zinkowa, prof. IKŚiO PAN.
2. Kontakty Polaków z Bliskim Wschodem – kontynuacja.

mgr Piotr Sójka

1. Udział w budowie cyfrowej bazy danych w ramach projektu Faraonowie znad Wisły. „Egiptomania”: recepcja dziedzictwa starożytnego Egiptu w sztuce polskiej (XIX–XXI wiek) w kontekście europejskim, grant NPRH/DN/SP/0210/2023/12, kierowany przez dr. hab. Leszka Zinkow, prof. IKŚiO PAN.
2. Lidia Ambroziak i Piotr Sójka „Edfu w relacjach podróżników i badań archeologicznych do 1939 roku” – kontynuacja tematu.
3. Badania struktur osadniczych z III Okresu Przejściowego oraz Okresu Późnego w Tell el-Retaba (Egipt), sezon 2023-2024, temat kontynuowany.
4. Świadectwa recepcji kultury starożytnego Egiptu przez niemieckich mieszkańców Śląska, Pomorza, Warmii i Mazur w konfrontacji z recepcją tej kultury na ziemiach polskich.

dr hab. Barbara Tkaczow, prof. IKŚiO PAN

1. Aleksandria przy Egipcie – jej starożytności i współczesność w polskim piśmiennictwie podróżniczym i pielgrzymim od XVI wieku do 1939 roku.
2. Tynki malowane z Kom el-Dikka – kontynuacja udziału w realizacji międzyzakładowego tematu „Miasta Egiptu – Starożytna Aleksandria” wykonywanego i koordynowanego przez Zakład Klasycznych Kultur Śródziemnomorskich we współpracy z Zakładem Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu.
3. Aleksandria na starych pocztówkach – Część II i III.

dr hab. Leszek Zinkow, prof. IKŚiO PAN

1. Budowa zdigitalizowanej bazy egypciaków w Polsce. Celem jest budowa referencyjnego naukowo, komentowanego, cyfrowego archiwum ikonograficznego, grant NPRH/DN/SP/0210/2023/12.
2. Problematyka starożytnego Bliskiego Wschodu na łamach polskiej prasy XIX i XX wieku – kontynuacja.

Pracownia Pogranicza Starożytnego Egiptu

dr Maria Caramela Gatto

1. Projekt Archeologiczny Asuan-Kom Ombo (The Aswan-Kom Ombo Archaeological Project) – kontynuacja.
2. Studia nad drobnymi znaleziskami z nomadycznych grobów typu Pan-Grave z rejonu Asuanu – kontynuacja.
3. Pogranicze: Formacja państwa egipskiego i jej wpływ na transformacje socjalne i przestrzenne w rejonie Pierwszej Katarakty (3800-2300 p.n.e.).

Najważniejsze osiągnięcia:

Stopnie i tytuły

-

Najważniejsze publikacje

- M. Dolińska, The Temple of Thutmose III. Supplement to the volume I (Deir el-Bahari IX), *Deir el-Bahari XIII*, IKŚiO PAN-Harrassowitz Verlag, Warsaw-Wiesbaden 2025.
- J. Iwaszczuk, Festival of Djeser-Djeseru. Part 1. North wing of the east wall of the Upper Courtyard of the temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari, *Deir el-Bahari XII*, IKŚiO PAN-Harrassowitz Verlag, Warsaw-Wiesbaden 2025.
- J. Rądkowska *et al.*, Indians in Roman Berenike, *Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts* 140, 233-291.
- Z. Wygnańska, F. Wałdoch, M.D. Rivoira, E. Jastrzębska, B. Milić, T. Steimer-Herbet, Contextualizing the social and ritual landscape of the megalith builders of Akkar in northern Lebanon, *Levant* 57(2), 2025, 196-216, <https://doi.org/10.1080/00758914.2025.2508624>.
- L. Zinkow, Egyptian Museums in Giza and Bulaq Through the Eyes of Polish Travellers. Jan Rakowski, *The Boulaq Museum in Cairo. A Postcard from a Journey to the East (1889)*; Anna Neumanowa, *From Life on the Nile. The Museum of the Ancient Egyptian Excavations in Cairo (1895)* / Egipskie muzea w Gizie i w Bulaku oczami polskich podróżników. Jan Rakowski, *Muzeum Boulaq w Kairze: kartka z podróży na Wschód (1889)*, Anna Neumanowa, *Z życia nad Nilem. Muzeum staroegipskich wykopalisk w Kairze (1895)*, *Itinera Orientalia* II, IKŚiO PAN-Harrassowitz Verlag, Warsaw-Wiesbaden 2025.

Granty i dofinansowania pozyskane w 2025 r.

Ośrodek Badań nad Świątynią Egipską

Dr Katarzyna Kapiec, dr Aleksandra Hallmann, Konferencja Outward Appearance versus Inward Significance II. Cultural Lives of Clothing and Textiles in Ancient Egypt and Beyond, MNiSW, Wektory Nauki (WNK/SP/0143/2025/01).

Pracownia Badań nad Egipską Nekropolą

Dr Wojciech Ejsmond, Gebelein II. The history of research, topography, and microhistory of the region, MNiSW, Wektory Nauki – Monografie Naukowe (WNM/SP/0013/2025/01).

Dr Aneta Skalec, Gebelein 1910: (not only) the town of Pathyris, MNiSW, Wektory Nauki-Monografie Naukowe (WNM/SP/0014/2025/01).

Staże podoktorskie

-

Nagrody i stypendia

-

Zakład Klasycznych Kultur Śródziemnomorskich

Pracownicy: 5 osób

Kierownik, p.o.: dr hab. Barbara Lichočka, prof. IKŚiO PAN

Zespół: dr Henryk Meyza, mgr Marta Bajtler-Foryś, dr Monika Miziołek, mgr Marcin Romaniuk;

w tym:

Ośrodek Badań nad Antycznym Nea Pafos:

Kierownik: dr Monika Miziołek

Zespół: mgr Marta Bajtler-Foryś, dr Henryk Meyza, mgr Marcin Romaniuk.

Kierunki rozwoju Zakładu w roku 2025:

Za najważniejsze prace w roku 2025 można uznać badania dotyczące Nea Paphos. Artykuł mgr. Marcina Romaniuka, „Evolution of Water Management ...” stanowi podsumowanie badań infrastruktury wodnej odkrytej podczas wykopalisk pod auspicjami CAŚ UW w latach 1965-2016. Praca zawiera usystematyzowane analizy urządzeń obecnych w domach i w przestrzeni publicznej, pod kątem ich konstrukcji i funkcji.

Należy docenić dalsze studia nad ceramiką, stanowiącą ważne narzędzie wspierające datowanie kontekstów, które przeprowadzili dr Henryk Meyza, mgr Marta Bajtler-Foryś i mgr Monika Miziołek.

Dr hab. Barbara Lichočka, prof. IKŚiO PAN prowadziła prace nad monetami i aspektami produkcji monet w Nea Paphos w okresie ptolemejskim, które będą kontynuowana. Musiała natomiast zmodyfikować plany, gdyż koniecznym było podjęcie niezaplanowanego na 2025 r. opracowania dokumentacji monet z Marea.

Mgr Marta Bajtler-Foryś zaangażowała się we współpracę z misją polsko-amerykańską (obecnie polsko-niemiecką) w Berenike, co będzie kontynuowane. Opracowanie rezultatów wykopalisk w Berenike wnosi ważne ustalenia dla urbanistyki miasta, jego, głównych ulic, *cardo* i *decumanus*, rejonu tetrastylonu i świątyni Izydy w IV-VI w. Badania mgr Marty Bajtler-Foryś dotyczące zatyczek do amfor z wykopalisk w Rhisan realizowane poza planem, które stanowiły jednocześnie temat doktoratu zostały zakończone w roku 2025.

Mgr Marcin Romaniuk, wspólnie z dr Heidi Köpp-Junk (Ośrodek Badań nad Świątynią Egipską), był zaangażowany jako redaktor naukowy w przygotowanie akt pokonferencyjnych „Urban Water in Antiquity” (seria *Travaux de l’Institut*).

Wszyscy pracownicy Zakładu przedstawili referaty podczas Nea Paphos Colloquium IV: From Past to Present Reflections on Six Decades of Excavations in

Paphos, wykorzystując posiadaną dokumentację, co świadczy o jej wartości i pewnych możliwościach kontynuowania badań.

Zakład realizował w 2025 r. następujące tematy badawcze:

Ośrodek Badań nad Antycznym Nea Pafos

dr hab. Barbara Lichočka, prof. IKŚiO PAN

1. Monety znalezione w latach 1965-2019 podczas wykopalisk w Nea Paphos, Maloutena – kontynuacja prac.
2. Formy do odlewania krążków monetarnych znalezione podczas wykopalisk w Nea Paphos, Maloutena, w latach 1965-2019 – kontynuacja prac, ostatni etap zadania.

dr Monika Miziołek

1. Opracowanie naczyń kuchennych ze stanowiska Meletis na zachodnim wybrzeżu Cypru (misja Yeronisos, New York University) w kontekście lokalnej produkcji tej kategorii naczyń w rejonie Pafos, we współpracy z prof. dr hab. Jolantą Młynarczyk (Uniwersytet Warszawski, *professor emeritus*).

mgr Marcin Romaniuk

1. Znaki murarskie z elementów architektonicznych odkrytych przez Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego na Dziedzińcu Zachodnim Domu Hellenistycznego w Nea Pafos na Cyprze – zakończenie zadania.
2. Starożytna infrastruktura wodna rezydencjonalnej dzielnicy Maloutena w Nea Pafos – pogłębione studia nad obiektami łaźniennymi i zwyczajami kąpielowymi.

Badania zespołowe Ośrodka Badań nad Antycznym Nea Pafos:

1. Cyfrowa baza danych archeologicznych z badań Polskiej Misji Archeologicznej Uniwersytetu Warszawskiego na stanowisku Maloutena w Nea Pafos w latach 2008-2016 – zakończenie zadania (zadanie nie zostało ukończone).

dr Henryk Meyza, mgr Marta Bajtler, mgr Monika Miziołek, mgr Marcin Romaniuk

2. Quantification analysis of Early Roman amphorae from Nea Paphos – Maloutena.

dr Henryk Meyza, mgr Marta Bajtler, mgr Monika Miziołek

Inne zadania, międzyzakładowe i indywidualne
Miasta Egiptu

Aleksandria

dr hab. Barbara Lichocka, prof. IKŚiO PAN

1. Monety znalezione na Kom el-Dikka w Aleksandrii, 1963-2006, katalog – kontynuacja (zadanie nierealizowane).

dr hab. Barbara Tkaczow, prof. IKŚiO PAN

1. Dekoracja budowli starożytnej Aleksandrii na podstawie materiału zabytkowego z polskich wykopalisk na Kom el-Dikka (współpraca z Pracownią Badań nad Recepcją Dziedzictwa Orientu, Zakład Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu).

Asjut (współpraca z Pracownią Badań nad Ceramiką, Zakład Starożytnych Kultur Egiptu i Bliskiego Wschodu, w ramach grantu NCN Beethoven nr 2028/31/G/HS3/03386, kierowanego przez dr hab. Teodozję I. Rzeuską, prof. IKŚiO PAN)

mgr Marta Bajtler

1. Importy amfor rzymskich i wczesno bizantyńskich z Asjut.

dr Henryk Meyza

1. Opracowanie importowanej ceramiki stołowej z okresu grecko-rzymskiego, pochodzącej z wykopalisk niemiecko-egipsko-polskiej misji archeologicznej w Asjut, podjęte w ramach wyjazdu na stanowisko w 2023 r.

Berenike

mgr Marta Bajtler

1. Let me follow your path...paths? – Cardo and Decumanus in 4th–6th century Berenike.

Miasta Tunezji

Zama

dr Henryk, mgr Marcin Romaniuk we współpracy z mgr. Romanem Łopaciukiem (Centrum Badań nad Nubią Średniowieczną, Zakład Nubiologii)

1. Zama – podsumowanie sezonu badawczego 2023 i 2024, sektor na północ od willi późnorzymskiej.

Najważniejsze osiągnięcia:

Stopnie i tytuły

-

Najważniejsze publikacje

M. Romaniuk, Evolution of Water Management in the Maloutena Residential Quarter of Nea Paphos. The Hellenistic and Early Roman Periods, *Études et Travaux* XXXVIII, 2025, 243-280.

M. Miziołek (wspólnie z K. Domzalskim, IAE PAN), Late Roman Fine Pottery from North-Western Asia Minor Found in Nea Paphos: The Evidence from Maloutena, *Études et Travaux* XXXVIII, 2025, 137-162.

Granty i dofinansowania pozyskane w 2025 r.

-

Stáže podoktorskie

-

Nagrody i stypendia

-

Zakład Cywilizacji Islamu

Pracownicy: 12 osób

Zakład Cywilizacji Islamu:

Kierownik: dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN

Zespół: dr Natalia Bahlawan, dr Bogumiła Hall, dr Urszula Iwaszczuk, dr Karol Juchniewicz, dr Chiori Kitagawa, dr Agnieszka Lic, dr Anetta Łyżwa-Piber, dr Maciej Witkowski, dr Mahnaz Zahirinejad, mgr Karolina Nabożna, mgr Agata Wójcik;

w tym:

Pracownia Archeologii Islamu:

Kierownik: dr Karol Juchniewicz

Zespół: dr Urszula Iwaszczuk, dr Chiori Kitagawa, dr Agnieszka Lic, dr Maciej Witkowski;

Osoba współpracująca: mgr Olga Wasilewska (Szkoła Doktorska Anthropos)

Pracownia Badań nad Islamem Współczesnym i Kulturą Arabską:

p.o. Kierownika: dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN

Zespół: dr Natalia Bahlawan (urlop), dr Bogumiła Hall, dr Mahnaz Zahirinejad, mgr Karolina Nabożna, mgr Agata Wójcik.

Osoba współpracująca: mgr Apolonia Ambroziak (Szkoła Doktorska Anthropos)

Poza strukturami obu Pracowni: dr Anetta Łyżwa-Piber

Kierunki rozwoju Zakładu w roku 2025:

W 2025 r. Pracownia Archeologii Islamu utrzymała dynamiczny rozwój współpracy naukowej z instytucjami na Półwyspie Arabskim (m.in. Arabia Saudyjska, Zjednoczone Emiraty Arabskie) oraz w Europie. Kluczowym wydarzeniem była organizacja „Islamic Archaeology Conference” 2025 w Warszawie, wydarzenie to umocniło pozycję Pracowni jako rozpoznawalnego ośrodka badań nad archeologią islamu. Równolegle rozwijano projekty terenowe (Jumeirah, Khaybar) oraz kontynuowano prace w ramach grantów NCN, a także wzmacniano zaplecze analityczne Instytutu poprzez rozwój Laboratorium Bioarcheologicznego. Pracownicy PAI prowadzą zróżnicowane badania takich zagadnień, jak architektura wczesnomuzułmańskiej Arabii, dekoracje kościołów w regionie Zatoki Perskiej i analiza materiałów osteologicznych z wykopalisk w Dżeddzie i Ajnunie.

Z kolei, główny kierunek badań Pracowni Badań nad Islamem Współczesnym i Kulturą Arabską wytyczały przemiany ideowe i światopoglądowe zachodzące

w świecie arabskim, Iranie i Turcji, analizowane w wymiarach: kulturowym, społecznym i tekstualnym. Bardzo ważne miejsce w badaniach naukowców związanych z Pracownią Badań nad Islamem zajmowały wątki światopoglądowe i religijne w kulturze popularnej krajów arabskich (m.in. badanie estetyki i przekazów zawartych w utworach przedstawicieli różnorodnych scen muzycznych w Kairze i Egipcie). Równocześnie, intensywnie badane były zagadnienia religioznawcze (zjawisko konfesjonalizmu w Libanie, współczesna reformistyczna myśl mużulmańska, idee salafickie i reformistyczne w Turcji, edukacja, zmiana i polaryzacja kulturowa w kontekście irańskich elit szyickich i tamtejszej klasy średniej).

W ramach prac badawczych pracownicy Zakładu kontynuowali lub zmierzali do zakończenia realizacji pięciu grantów NCN, przy czym badania terenowe w Libanie, planowane przez dr Natalię Bahlawan na rok 2025, były zawieszono z powodu trudnej sytuacji politycznej w Libanie i urlopu macierzyńskiego badaczki. Dr Karol Juchniewicz kontynuował pracę na stanowisku co-director/associate researcher w projekcie Islamic Khaibar Archaeological Project w Arabii Saudyjskiej. Dzięki jego pracy podpisano umowę pomiędzy IKŚiO PAN a Afalula (L'Agence française pour le développement d'AlUla). Zarówno dr Agnieszka Lic, jak i dr Karol Juchniewicz, bardzo aktywnie uczestniczyli także w pracach Jumeirah Archaeological Research Project w Zjednoczonych Emiratach Arabskich. Dr Agnieszka Lic uzyskała wsparcie finansowe z Sheikh Zayed Museum (ZEA) na badania materiału archeologicznego ze stanowiska Jumeirah (Dubai).

Dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN opublikował recenzję w opiniotwórczym periodyku „Polski Przegląd Dyplomatyczny” (Recenzja: Ghada Karmi, One State: The Only Democratic Future for Palestine-Israel, *Polski Przegląd Dyplomatyczny*, 2, 2025, 98–102).

Poza organizacją Islamic Archaeology Conference (ISAC), dr Karol Juchniewicz i dr Agnieszka Lic pracowali aktywnie przy organizacji konferencji online „Islamic Medieval Wall Paintings: Towards an Interdisciplinary Approach” (4-5 IX). Pracownicy wygłaszali referaty na konferencjach międzynarodowych i krajowych.

W ramach działalności popularyzacyjnej badacze z Pracowni Badań nad Islamem Współczesnym i Kulturą Arabską reprezentowali Instytut w mediach w charakterze ekspertów komentujących aktualne wydarzenia toczące się na Bliskim Wschodzie i publikując artykuły prasowe w gazetach i czasopismach (dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN, Izrael nie jest kwitnącą demokracją liberalną. Polemika z Agatą Bielik-Robson, „Gazeta Wyborcza”, 12 lutego 2025, nr 35.10832,1, s. 13, wersja online: <https://wyborcza.pl/7,75968,31677888,izrael-nie-jest-kwitnaca-demokracja-liberalna-polemika-z-agata.html>). 8 stycznia 2025 odbyła się debata: Palestyna–Izrael: wojna z widokiem na pokój? W jej ramach dyskutowali: Konstanty Gebert i Michał Moch, a dyskusję poprowadziła red. Agnieszka Zagner („Polityka”), organizatorami byli: Biblioteka Publiczna m.st.

Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego we współpracy z Instytutem Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN, w ramach cyklu „Dialog kultur”.

Badacze Zakładu prowadzili także działalność ekspercką. Dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN był ekspertem i komentatorem podczas prezentacji projektu ALBATROS II MENA – Przeciwdziałanie zagrożeniom informacyjnym w Iraku, Egipcie i Libanie, realizowanego w ramach konkursu `Dyplomacja publiczna 2024–2025 – wymiar europejski i przeciwdziałanie dezinformacji`, finansowanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. Prezentacja odbyła się w warszawskiej siedzibie Fundacji Pułaskiego, 17 VI 2025 r. Dr Urszula Iwaszczuk pełniła rolę członka Rady Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, zespołu doradczego przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego (na podstawie mianowania). Rozwijała też prace Laboratorium Bioarcheologicznego i wspomagała pracowników IKŚiO PAN w przygotowywaniu grantów i projektów naukowych. Mgr Agata Wójcik uczestniczyła w pracach zespołu ekspertów Grupy Badawczej do Spraw Współczesnej Turcji, działającej przy Instytucie Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego. Dr Anetta Łyżwa-Piber zaprezentowała tryptyk graficzny pt. `Symbole nas łączą`, w ramach obchodów Europejskich Dni Archeologii (13 czerwca 2025 r.), w Pałacu Staszica, w połączeniu z prezentacją online dotyczącą prac fotograficznych Erica Matsona.

Pracownicy Zakładu angażowali się także w działalność wydawniczą Instytutu. Dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN i mgr Agata Wójcik zakończyli prace redakcyjne i wydali numer 39 (2024) czasopisma `Hemispheres. Studies on Cultures and Societies`. Dr Bogumiła Hall współredagowała monografię dr. Nicolasa Levi.

Badacze Zakładu pracowali też w charakterze promotorów (dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN) i promotorów pomocniczych (dr Urszula Iwaszczuk) w przewodach doktorskich).

Zakład realizował w 2025 r. następujące tematy badawcze:

Pracownia Badań nad Islamem Współczesnym i Kulturą Arabską

dr Natalia Bahlawan

1. Rola instytucji wyznaniowych w systemie konfesjonalnym w Libanie – kontynuacja badań, grant NCN Miniatura (2023/07/X/HS2/01654).

dr Bogumiła Hall

1. Making Refuge Work. Life and Livelihood among Yemeni refugees in Europe.

dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN

1. Badania nad muzyką popularną, tworzoną w ostatnich latach w Kairze i Egipcie, pod kątem tekstologicznym, etnomuzykologicznym i w świetle badań kulturoznawstwa współczesnego: projekt Kairska scena muzyczna od 2011 roku: między aktywizmem politycznym a zmianą kulturową, grant NCN Opus 37 (2020/37/B/HS2/01940).
2. Powojenne modlitewniki muzułmańskie polskich Tatarów. Analiza zawartości i znaczenie w praktyce religijnej polskich Tatarów (we współpracy z dr. Michałem Łyszczarzem, UWM) – kontynuacja.

mgr Karolina Nabożna

1. Działalność fundatorska kobiet z dworu Fatymidów w Kairze.
2. Zmiana sytuacji kobiet w Arabii Saudyjskiej w świetle nowej wizji Królestwa.

dr Mahnaz Zahirinejad

1. Analysing Shifting Attitudes Toward Shia Beliefs and Traditions in Iranian Society.

mgr Agata Wójcik

1. Turecka droga do Boga: zarys współczesnej teologii muzułmańskiej w Turcji.

Pracownia Archeologii Islamu

dr Urszula Iwaszczuk

1. W poszukiwaniu szlaków wiodących do Dżeddy, portu Mekki. Szczątki organiczne z pierwszych wykopalisk w al-Balad, Dżedda (Królestwo Arabii Saudyjskiej), grant Sonata (2022/47/D/HS3/03061) – kontynuacja.
2. Badania szczątków ryb z Siniya Island i Tell Abraq, Zjednoczone Emiraty – kontynuacja.

dr Karol Juchniewicz

1. Architektura elit plemiennych w Arabii II – studium na przykładzie budynku JM1 oraz budynku JM6 na stanowisku Jumeirah w Dubaju.
2. Sarai Merheb w Bire – wyniki badań archeologicznych w siedzibie klanu Merheb w Prowincji Akkar (Liban).

dr Agnieszka Lic

1. Zatoka Perska w okresie umajjadzkim i abbasydzkim jako „region artystyczny”. Badania nad występowaniem warsztatów sztukatorskich w Zatoce oraz w Iraku i Bilad asz-Szam (perspektywa porównawcza), grant Sonatina (2022/44/C/HS3/00123) – kontynuacja.

2. Architektura i dekoracja architektoniczna kościołów w regionie Zatoki Perskiej w okresie wczesnoislamskim (częściowa kontynuacja).
3. Fragmenty wczesnoislamskich stiukowych dekoracji architektonicznych z Muzeum Narodowego w Teheranie.
4. Abbasydzka Jumeira (wraz z dr. Karolem Juchniewiczem, we współpracy z Dubai Culture and Arts Authority).
5. Systemy nawadniające typu falaj (faladż) a procesy urbanistyczne w okresie średnioislamskim i późnoislamskim.

dr Maciej Witkowski

1. Późnomamelucka i wczesnoosmańska architektura grobowa Kairu jako tło wydarzeń epoki schyłku panowania Mameluków oraz podboju Egiptu przez Osmanów (2.poł. XV i pocz. XVI w.).

Tematy międzyzakładowe

dr Maciej Witkowski

1. Kult i rola bóstw grobowych w Tebach Zachodnich w czasach XVIII dynastii (na przykładzie świątyni królowej Hatszepsut w Deir el-Bahari) (we współpracy z Zakładem Kultur Starożytnego Egiptu i Bliskiego Wschodu).

Najważniejsze osiągnięcia:

Najważniejsze publikacje

A. Lic, Stucco decorations of the church on Sir Bani Yas Island and their artistic context, [w]: R.P. McClary (red.), Stucco in the Islamic world: studies of architectural ornament from Spain to India, Edinburgh 2025, 21–43.

K. Juchniewicz, A. Lic, J. Oleksiak, M. Boraik, H. Zein, 2025. Breeze of continuity: new evidence for the occupation of Jumeirah throughout the Islamic period, *Arabian Archaeology and Epigraphy* 36/1, 2025, 306–327.

M. Moch, M. Łyszczarz, Modlitewniki muzułmańskie (1986) Stefana Mustafy Jasińskiego: analiza zawartości i znaczenie w praktyce religijnej polskich Tatarów, *Studia Religiologica* 58/2, 2025, 139–169, DOI: <https://doi.org/10.4467/20844077SR.25.008.22460>.

Granty i dofinansowania pozyskane w 2025 r.

-

Stáže podoktorskie

Dr Bogumiła Hall, stypendium Marie Skłodowska-Curie Postdoctoral Fellowship, Vrije Universiteit, Amsterdam, Holandia (projekt dwuletni od 1 września 2025 r.).

Dr Mahnaz Zahirinejad, IASH–Alwaleed Visiting Research Fellow at the Institute for Advanced Studies in the Humanities, University of Edinburgh, projekt: Cultural Change: Polarisation or Pluralism in Iran, 1 lutego–30 maja 2025 r.

Nagrody i stypendia

-

Zakład Kultur Azji i Afryki

Liczba pracowników: 8 osób

Kierownik: dr Małgorzata Wielińska-Soltwedel

Zespół: dr hab. Ołena Łucyszyna, prof. IKŚiO PAN, dr Małgorzata Glinicka, dr Patrycja Kozieł, dr Mariusz Kraśniewski, dr Nicolas Levi, dr Marek Woźniak, mgr Krzysztof Gutowski;

w tym:

Pracownia Badań nad Afryką Subsaharyjską

Kierownik: dr Mariusz Kraśniewski

Zespół: dr Patrycja Kozieł;

Pracownia Kultur Szlaku Jedwabnego

Kierownik: dr Małgorzata Wielińska-Soltwedel

Zespół: dr hab. Ołena Łucyszyna, prof. IKŚiO PAN, dr Małgorzata Glinicka, dr Nicolas Levi, dr Marek Woźniak, mgr Krzysztof Gutowski.

Kierunki rozwoju Zakładu w roku 2025:

W 2025 r. działalność Pracowni Badań nad Afryką Subsaharyjską skupiła się wokół dwóch głównych tematów: Kultura popularna i tradycyjna w Afryce Zachodniej oraz Kulturowe aspekty migracji, a działalność Pracowni Kultur Szlaku Jedwabnego – wokół trzech tematów: Wielkie szlaki handlowo-komunikacyjne, Badanie różnych aspektów religijności na kontynencie azjatyckim oraz Nauka i jej miejsce w tradycji indyjskiej, ze szczególnym uwzględnieniem filozofii i nauk związanych z językiem.

W ramach działań badawczych, pracownicy Zakładu brali udział w wykopaliskach archeologicznych (dr Marek Woźniak) oraz prowadzili badania terenowe (mgr Krzysztof Gutowski) i kwerendy biblioteczne (dr Nicolas Levi). Przygotowali także szereg publikacji. Ukazały się cztery monografie w seriach Instytutu (TICMO 21 i 22, Paideia XII, POiA 16) i 8 artykułów. W 2025 r. 50% pracowników realizowało granty. Złożono dwa wnioski grantowe: jeden wniosek nie uzyskał finansowania, drugi jest w trakcie oceny. Pracownicy Zakładu wykazywali się także dużą aktywnością konferencyjną oraz byli zapraszani na wykłady gościnne w kraju i za granicą.

Jak w poprzednich latach, dr Małgorzata Wielińska-Soltwedel, dr hab. Ołena Łucyszyna, prof. IKŚiO PAN, dr Małgorzata Glinicka oraz dr Nicolas Levi pracowali w redakcji *Acta Asiatica Varsoviensia*, a dr Patrycja Kozieł – w redakcji *Hemispheres*.

Duża część działań Zakładu, w szczególności PBAS, była skierowana na zwiększenie stanu osobowego, np. wnioski grantowe dr. Mariusza Kraśniewskiego i dr. Patrycji Koziel-Nystrom.

Działalność na rzecz społeczności lokalnych prowadzona przez dr. Woźniaka we współpracy z mgr J. Rądkowską z Ośrodka Badań nad Świątynią Egipską (projekty specjalistycznych tras turystycznych w regionie miasta Quseir i w Parku Narodowym Wadi el-Gemal, wystawa etnograficzna w Wadi Sabarah Lodge, zorganizowanie „Biura terenowego IKŚiO PAN do badań regionu Morza Czerwonego”).

Do osiągnięć należy zaliczyć także bogatą działalność popularyzacyjną Zakładu, m.in.: Kącik Edukacyjny (którego koordynatorką jest dr. P. Koziel-Nystrom, a w który zaangażowało się także trzech innych pracowników Zakładu), wystąpienia w Bibliotece Głównej Województwa Mazowieckiego, w ramach Nocy Muzeów, Festiwalu Nauki, Pikniku Naukowym, na portalach społecznościowych, publikacje popularno-naukowe itp.

W ramach programu „2025 Sejong Books Support Program” Instytut po raz drugi otrzyma 40–50 książek z zakresu nauk koreanistycznych.

Zakład realizował w 2025 r. następujące tematy badawcze:

Pracownia Badań nad Afryką Subsaharyjską

dr Patrycja Koziel

1. Pamięć kulturowa i dziedzictwo kulturowe społeczności afro-brazylijskiej w krajach Afryki Zachodniej (Nigeria, Benin i Togo), grant Miniatura (2023/07/X/HS3/01648).

dr Mariusz Kraśniewski

1. Wpływ kultury popularnej na współczesne oblicze zachodnioafrykańskiej literatury ustnej – kontynuacja.
2. West African superhero movies as a new approach towards the tradition of epic – kontynuacja.

Pracownia Kultur Szlaku Jedwabnego

dr Małgorzata Glinicka

1. Aspekty myśli językoznawczej i filozofii języka w traktatach: *Parikszamukha* Manikjanandina i *Parikszamukhalaghuwrytti* Anantawirji – kontynuacja.
2. Problem znaczenia w dżinijskiej filozofii języka w okresie od XI do XVII wieku, grant Sonatina (2022/44/C/HS1/00097).

mgr Krzysztof Gutowski

1. Interdyscyplinarne badania nad modelami religijności w starożytnych Indiach na przykładzie tradycji wedyjskiej oraz wczesnego buddyzmu (badania realizowane są częściowo w ramach grantu NCN Preludium nr 2023/49/N/HS1/02904).
2. Reinterpretacje i recepcja starożytnej myśli indyjskiej w Indiach i na świecie.

dr Nicolas Levi

1. Mapa sakralnych obiektów konfucjańskich w Korei Północnej.
2. Religia w literaturze północnokoreańskiej.

dr hab. Ołena Łucyszyna, prof. IKŚiO PAN

1. Definicje wnioskowania (anumāna) klasycznej i poklasycznej sankhji – kontynuacja, grant OPUS (2019/35/B/HS1/02444).
2. Wnoskowanie w klasycznej i poklasycznej sankhji, grant OPUS (2019/35/B/HS1/02444).

dr Małgorzata Wielińska-Soltwedel

1. Indyjska tradycja gramatyczna i jej rola w kulturze indyjskiej: Asztadhjaji Paniniego – kontynuacja.
2. Indyjska tradycja gramatyczna i jej rola w kulturze indyjskiej: gramatyki niepaninijskie na przykładzie Saraswaty – kontynuacja.

dr Marek Woźniak

1. Wielkie szlaki handlowo-komunikacyjne „świata grecko-rzymskiego” i jego otoczenia – czynniki oraz okoliczności wpływające na ich powstawanie, przebieg, rozwój i funkcjonowanie.
2. Hellenistyczne łaźnie publiczne w Berenike; budynek i instytucja w jego aspekcie społecznym, technologicznym i środowiskowym – opracowanie wyników badań terenowych.

Najważniejsze osiągnięcia:

Najważniejsze publikacje

Patrycja Koziół, „Intersections of Status Future-Making Activism of Afro-Polish Women and African Migrants in Poland”, [w:] A. Cosima Budabin, J. Metcalfe, Sh. Pandey (red.), *Minority Women, Rights and Intersectionality. Agency, Power, and Participation*, London 2025, 217-234.

Ołena Łucyszyna, „The Yuktidīpikā on Yogins’ Perception”, *Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft* 175(2), 2025, 411-435.

Małgorzata Wielińska-Soltwedel, *The Bhāṣāvṛttivivaraṇapañjikā of Viśvarūpa: The first adhyāya and a detailed examination, Volume 1: The Bengali tradition of Pāṇinian grammar, Volume 2: Edition, TICMO 21 i 22, Warsaw, Wiesbaden 2025.*

Granty i dofinansowania pozyskane w 2025 r.

Pracownia Kultur Szlaku Jedwabnego

-

Stáže podoktorskie

-

Nagrody i stypendia

-

Zakład Nubiologii

Pracownicy: 4 osoby

Kierownik: dr hab. Bogdan Żurawski, prof. IKŚiO PAN

Zespół: mgr Aneta Cedro, mgr Roksana Hajduga, mgr inż. Roman Łopaciuk;

w tym:

Centrum Badań nad Nubią Średniowieczną

Kierownik: mgr Aneta Cedro

Zespół: mgr Aneta Cedro, mgr Roksana Hajduga, mgr inż. Roman Łopaciuk.

Kierunki rozwoju Zakładu w roku 2025:

Archeologiczne badania terenowe odgrywały zawsze ogromną rolę w działalności merytorycznej Zakładu Nubiologii. Sprzyjało temu posiadanie dobrze wyposażonej Stacji Badawczej w Baganarti z oddziałem w Selib. Wojna domowa w Sudanie, trwająca od 15 kwietnia 2023 roku, wymusiła jednak głębokie modyfikacje tego *modus operandi*. Jednakże, mimo komplikacji wynikających z braku dostępu do materiałów archeologicznych przechowywanych w magazynach Stacji Badawczej, w roku 2025 nastąpiło dalsze pogłębianie specjalizacji Zakładu w dziedzinie, archeometrii, studiów ceramologicznych, badań nad mobilnością świecką i religijną społeczności historycznych doliny środkowego Nilu oraz architekturą obronną i kościelną. W szczególności pracownicy zakładu zajmowali się zagadnieniami związanymi z rolą miejsc pielgrzymkowych w ukorzenianiu się chrześcijaństwa w regionie, absorpcją wpływów zewnętrznych w kontekście rodzimych cech kulturowych. Najpełniej uwidocznilo się to w studiach nad ceramiką wczesnochrześcijańską (mgr Aneta Cedro). Podobny kierunek obrany został w badaniach historycznego rzemiosła i budownictwa (mgr Roksana Hajduga). Badania Zakładu cechowała interdyscyplinarność, pozwalająca na pełniejsze zrozumienie wielowymiarowych powiązań historyczno-kulturowych regionu oraz procesów kształtujących tożsamość kulturową społeczeństw doliny środkowego Nilu.

W roku 2025 w Zakładzie kontynuowane były prace teoretyczne nad tematami bezpośrednio wynikającymi z badań terenowych prowadzonych przez pracowników Zakładu w ramach projektów firmowanych przez IKŚiO PAN (Selib i Banaganarti). Ważnym składnikiem programu tych badań było uczestnictwo w pracach wykopaliskowych i dokumentacyjnych misji obcych (Asjut, Dżebel Barkal, Elefantyna, Sakkara).

Prace nad malarstwem nubijskim okresu późnego prowadzone przez dr hab. Stefana Jakobielskiego, prof. IKŚiO PAN do jego śmierci w czerwcu 2024 roku, zostały dokończone przy współudziale dr Małgorzaty Martens-Czarneckiej. Praca została wydana pod redakcją dr Moniki Dolińskiej w roku 2025, w serii *Paideia*.

Pionierskie prace nad ceramiką nubijską okresu wczesnego średniowiecza kontynuowała mgr Aneta Cedro. Wyniki tych badań stanowią podstawę jej rozprawy doktorskiej pt. *Continuity and Change: The Ceramic Evidence for Social Transformation in the Middle Nile Valley (6th–8th Centuries CE). A Case Study from Selib, Sudan*.

W ramach uczestnictwa w projekcie grantowym „Asjut – ośrodek starożytnego handlu” (NCN Beethoven Classic, kierownik dr hab. Teodozja Rzeuska, prof. IKŚiO PAN), mgr Aneta Cedro zakończyła opracowanie amfor Late Roman 1 ze stanowiska Asjut.

W roku sprawozdawczym mgr Roksana Hajduga ukończyła badania nad rekonstrukcją szlaków handlowych w dolinie środkowego Nilu w oparciu o analizę ceramicznych odcisków pieczęci kuszyckich. Wyniki tych badań zostaną wykorzystane w rozprawie doktorskiej pt: *Trade and crafts at Selib 2 site. Study into Meroitic hinterland economy and trade contacts*.

Znaczące postępy odnotowano w pracach nad rolą Nubii w pośrednictwie handlowym między Afryką a Egiptem i światem śródziemnomorskim (dr hab. Bogdan Żurawski, prof. IKŚiO PAN).

Oprócz publikacji materiałów archeologicznych w roku sprawozdawczym Zakład Nubiologii pogłębiał specjalizację w dziedzinie archeometrii. Mgr inż. Roman Łopaciuk poza kontynuacją prac nad rozprawą doktorską pod roboczym tytułem: *Gaeodesia Sacra. Virtual reconstruction of a sequence of Saint Menas pilgrimage churches at Selib and Raphaelion at Banganarti*, zajmował się technikami wykonywania i obróbki zdjęć w procesie budowy fotorealistycznych modeli złożonych obiektów archeologicznych przy użyciu technik fotogrametrycznych oraz tzw. *computer vision*. Spektakularne efekty tych prac, widoczne w odwzorowaniach fotogrametrycznych, rekonstrukcjach i wizualizacjach 3D obiektów z wykopalisk IKŚiO PAN (Banganarti, Selib, Sakkara), oraz obcych (Elefantyna) w ramach współpracy ze Schweizerisches Institut für Ägyptische Bauforschung und Altertumskunde in Kairo, są wynikiem rozpracowania zagadnienia automatycznego mozaikowania, ortomozaikowania i teksturowania modeli siatkowych (mesh) z niometrycznych aparatów fotograficznych.

Śmierć prof. Stefana Jakobielskiego spowołała badania historii polskiego poznawania Sudanu. Niemniej jednak, informacje dotyczące obecności polskiej w dolinie środkowego Nilu od roku 1821 do chwili są nadal gromadzone w bazie danych *Poland in Sudan*.

W roku 2025, poza przygotowaniem i publikacją w wydawnictwie Harrassowitz, monografii *Selib on the Nile. General introduction and research history*, pióra dr hab. Bogdana Żurawskiego, prof. IKŚiO PAN, mgr Anety Cedro i mgr Roksany Hajdugi, otwierającej nową podserię *Selib*, w ramach wydawanej od 1990 roku w serii *Nubia*, prowadzone były również prace nad kolejnymi publikacjami.

Wśród nich w pierwszym rzędzie należy wymienić:

- artykuł na temat handlu niewolnikami w Królestwie Makurii. Tytuł (roboczy): 'King and his slaves. Archaeology of slave trade in Christian Nubia' (dr hab. Bogdan Żurawski, prof. IKŚiO PAN),
- artykuł (praca wspólna z prof. Martą Osypińską) na temat przyczyn upadku królestw chrześcijańskich w dolinie Nilu środkowego. Tytuł (roboczy): 'Black Death on the Middle Nile. Fourteenth-century pandemic and its role in the decline and fall of Christian Nubia: new evidence' (dr hab. Bogdan Żurawski, prof. IKŚiO PAN),
- artykuł na temat żydowskiej osady handlowej, zwanej lokalnie Beni Israil, odkrytej w czasie prac misji IKŚiO PAN w Selib. Tytuł roboczy: 'The Beni Israil: Jewish Intermediaries in Sudanese Commercial Exchange' (dr hab. Bogdan Żurawski, prof. IKŚiO PAN).

Zakład realizował w 2025 r. następujące tematy badawcze:

mgr Aneta Cedro

1. Continuum i zmiana. Ceramika jako świadectwo przemian w społeczeństwie doliny środkowego Nilu między VI a VIII wiekiem, na przykładzie stanowiska Selib (Sudan) – kontynuacja.
2. Amfory Late Roman 1 ze stanowiska Asjut (Egipt), grant NCN Beethoven Classic 3 (2018/31/G/HS3/03386), kierowany przez dr hab. Teodozję I. Rzeuską, prof. IKŚiO PAN.

mgr Roksana Hajduga

1. Badania nad rekonstrukcją szlaków handlowymi w regionie Nubii w oparciu o analizę kuszyckich pieczęci oraz ich stempli – zakończenie zadania.

mgr inż. Roman Łopaciuk

1. Gaeodesia Sacra. Virtual reconstruction of a sequence of Saint Menas pilgrimage churches at Selib and Raphaelion at Banganarti.
2. Metrologia kościoła pod wezwaniem św. Menasa w Selib, w tym analiza metryczną kościoła na podstawie metod statystycznych.
3. Automatyczne mozaikowanie, ortomozaikowanie, teksturowanie modeli siatkowych (mesh) z niemetrycznych aparatów fotograficznych – kontynuacja.

dr hab. Bogdan Żurawski, prof. IKŚiO PAN

1. Selib of the Gods. Archaeology of the multicultural site in the Middle Nile. vol. I. Life and death of Saint Menas pilgrimage centre.
2. King and his slaves. Archaeology of slave trade in Christian Nubia.
3. Black Death on the Middle Nile. Fourteenth century pandemic and its role in the decline and fall of Christian Nubia – a new evidence.
4. Polskie poznanie Sudanu.

Najważniejsze osiągnięcia:

Najważniejsze publikacje

Bogdan Żurawski, Aneta Cedro, Roksana Hajduga, Selib on the Nile. General introduction and research history, *Nubia IX, Selib I*, red. B. Żurawski, Warsaw, Wiesbaden 2025, 418 stron.

Stefan Jakobielski, Małgorzata Martens-Czarnecka, Malarz biskupa Petrosa. Katedra w Faras w końcu X i na początku XI wieku, red. Monika Dolińska, Warszawa 2025, 90 stron.

Marta Osypińska, Piotr Osypiński, Paweł Wiktorowicz, Marek Chłodnicki, Roman Łopaciuk, Przemysław Bobrowski, Marzena Cendrowska, Justyna Kokolus, Huyam Khalid Madani, Cattle domestication revisited: Middle Nile evidence suggests independent origins in Africa 10,000 years ago, *Journal of Archaeological Science* 177, 2025, 106202, <https://doi.org/10.1016/j.jas.2025.106202>.

Granty i dofinansowania pozyskane w 2025 r.

-

Stáže podoktorskie

-

Nagrody i stypendia

-

Publikacje

Artykuły w czasopismach z wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (33)

1. Degli Esposti Michele (razem z A. Suryanarayan et al.), Identifying pastoral products and plant oils in local and imported pottery in Early Bronze Age southeastern Arabia, *PLOS ONE*, 2025, DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0324661>.
2. Degli Esposti Michele, Tell Abraç: cross-cultural connections in the Persian Gulf from the Late Bronze Age to the early centuries AD, *Antiquity* (Project Gallery) First View, 2025, 1-8.
3. Degli Esposti Michele (razem z M. Cremaschi, A. Zerboni), Bronze Age to Early Iron Age water harvesting and management in the ancient oasis of Salut and Bisya (Sultanate of Oman), *Open Quaternary* 11/3, 2025, 1-20, DOI: <https://doi.org/10.5334/oq.137>.
4. Degli Esposti Michele (razem z A. Zerboni et al.), A first look at pre-Islamic cosmetics from Oman. Characterising powdered pigments from Salūt, *Arabian Archaeology and Epigraphy* 36/1, 2025, 70-80, DOI: <https://doi.org/10.1111/aae.12268>.
5. Ejsmond Wojciech, Unorthodox Use of Complexion for Expressing Ethnic Identity in Two First Intermediate Period Tombs at Gebelein, *Journal of Ancient Egyptian Interconnections* 45, 2025, 10-20.
6. Gatto Maria Carmela, Stan Hendrickx's Contribution to 'Borderscape Archeology': Pots and Rocks in Aswan, *Archeo-Nil* 35, 2025, 45-49.
7. Glinicka Małgorzata, The Understanding of Conceptual Constructions in Medieval Jainism. Prabhācandra's Perspective, *Rocznik Orientalistyczny/ Yearbook of Oriental Studies* LXXVIII (2), 2025, 123-147.
8. Glinicka Małgorzata, The Notion of Linguistic Convention (samketa) in the Prameya-kamala-mārtaṇḍa 427.22–431.9, *Acta Asiatica Varsoviensia* 38, 2025, 31-53, DOI: <https://doi.org/10.60018/AcAsVa.rsfs7727>.
9. Iwaszczuk Urszula (razem z T. Waliszewski), Animal remains from Musti (Tunisia), seasons 2019-2023, *Bioarchaeology of the Near East* 19, 2025, 129-135.
10. Iwaszczuk Urszula (razem z S. Wadył, W. Bałdyga, P. Szczepanik, R. Fetner, A. Gręzak, M. Bogucki), Ciepłe revisited: an exceptional early-medieval settlement complex at the Piast frontier, *Antiquity* 99 (407), 2025 1-8, DOI: <https://doi.org/10.15184/aqy.2025.10226>.
11. Iwaszczuk Urszula (razem z K. Kłodziński, M. Abid, M. Badura, J. Hajji, T. Waliszewski), Grand Funerary Stelae (2nd–3rd c. CE) of the Microregion of Musti (El Krib, Tunisia): An Iconographic and Epigraphic Analysis and the Latest Eco-Factual Data (2019–2022), *Libyan Studies* 55, 2024, 103-121.

12. Iwaszczuk Urszula (razem z P. Bobrowski, M. Lityńska-Zajęc, G. Skrzyński), In the land of gazelle and hare. Early Holocene organic remains from Bargat el-Shab, Site E-05-1/2, *Ägypten und Levante* XXXIV, 2024 (ukazało się w 2025 r.), 233-257.
13. Ewa Józefowicz, Some Insights on the Boats of Hatshepsut in the Portico of Obelisks, *Journal of Egyptian History* 18 (1-2), 2025, 113-126, DOI: <https://doi.org/10.1163/18741665-bja10036>.
14. Juchniewicz Karol, Lic Agnieszka (razem z J. Oleksiak, M. Boraik, H. Zein), Breeze of continuity: new evidence for the occupation of Jumeirah throughout the Islamic period, *Arabian Archaeology and Epigraphy* 36/1, 2025, 306-327, DOI: <https://doi.org/10.1111/aae.70006>.
15. Kapięc Katarzyna, ħknw and sft-oils as Products Imported to Egypt. Some Remarks on their Origins, Production and Trade Routes, *Ägypten und Levante* XXXIV, 2024 (ukazało się w 2025 r.), 259-273.
16. Kozieł Patrycja, The role of the Afro-Brazilian community in protecting cultural heritage and intercultural education in Lagos, Nigeria, *Edukacja Międykulturowa – Intercultural Education* 4 (31), 2025, 83-94.
17. Kraśniewski Mariusz, 60 Years of African and Oriental Studies at the Polish Academy of Sciences. Memories and Remarks, *Hemispheres. Studies on Cultures and Societies* 39, 2024 (nie raportowane w 2024 r.), 79-131.
18. Laskowska-Kusztal Ewa, "Le sanctuaire ptolémaïque de Deir el-Bahari" Addendum, *Ägypten und Levante* XXXIV, 2024 (ukazało się w 2025 r.), 281-294.
19. Łopaciuk Roman (razem z M. Osypińska, P. Osypiński, P. Wiktorowicz, M. Chłodnicki, P. Bobrowski, M. Cendrowska, J. Kokolus, H.K. Madani), Cattle domestication revisited: Middle Nile evidence suggests independent origins in Africa 10,000 years ago, *Journal of Archaeological Science* 177, 2025, 106202, DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jas.2025.106202>.
20. Łucyszyna Ołena, Sāmkhya's Standpoint in the Disagreement on Whether Cognitions Have a Form (ākāra), *Journal of Indian Philosophy* 53/2, 2025, 199-229.
21. Łucyszyna Ołena, The Yuktidīpikā on Yogins' Perception, *Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft* 175/2, 2025, 411-435.
22. Makowski Maciej, Tracing the provinces in clay figurine production in 3rd-millennium BCE Mesopotamia: integrating qualitative and quantitative approaches, *Polish Archaeology in the Mediterranean* 34/1, 2025, 987-1026.
23. Miziołek Monika (z K. Domżałski), Late Roman Fine Pottery from North-Western Asia Minor Found in Nea Paphos: The Evidence from Maloutena, *Études et Travaux* XXXVIII, 2025, 137-162, DOI: 10.12775/EtudTrav.38.006.
24. Moch Michał (razem z M. Łyszczarz), Modlitewniki muzułmańskie (1986) Stefana Mustafy Jasińskiego: analiza zawartości i znaczenie w praktyce

- religijnej polskich Tatarów, *Studia Religiosa* 58/2, 2025, 139-169, DOI: <https://doi.org/10.4467/20844077SR.25.008.22460>.
25. Radomska Małgorzata, Covering the Deceased's Heads with Pottery Vessels. Insight from Late and Ptolemaic Period Necropolis in Saqqara West, *Études et Travaux XXXVIII*, 2025, 219-241, DOI: 10.12775/EtudTrav.38.009.
 26. Romaniuk Marcin Michał, Evolution of Water Management in the Maloutena Residential Quarter of Nea Paphos. The Hellenistic and Early Roman Periods, *Études et Travaux XXXVIII*, 2025, 243-280, DOI: 10.12775/EtudTrav.38.010.
 27. Skalec Aneta, ΧΜΓ (ϕΘ) in Late Antique Documentary Papyri from the Hermopolites, *Greek Roman and Byzantine Studies* 65, 2025, 410-435.
 28. Sójka Piotr, Clay Tobacco Smoking Pipes from Tell el-Retaba: An Archaeological and Ethnographic Examination within the Context of Ottoman Egypt, *Études et Travaux XXXVIII*, 2025, 281-310; DOI: 10.12775/EtudTrav.38.011.
 29. Taterka Filip, Wątki egipskie w greckich opowieściach mitycznych, *Symbolae Philologorum Posnaniensium Graecae et Latinae* 35/1, 2025, 27-47.
 30. Woźniak Marek A., Rądkowska Joanna K., Bajtler Marta (razem z S.E. Sidebotham, R. Ast, O.E. Kaper, M. Bergmann, S. Popławski, S. Rice, R.C.A. Geerts, N. Bartos, R. Kucharczyk, P. Osypiński, M. Osypińska, K. Viji, I. Zych, M.S. Hussein), Results of the Winter 2024 Excavation Season at Berenike (Red Sea Coast), Egypt, *Thetis: Mannheimer Beiträge zur Archäologie und Geschichte der antiken Mittelmeerkulturen* 29, 2025, 15-26, Taf. XVII-XXXII.
 31. Wygnańska Zuzanna, Wałdoch Filip (razem z M.I. Defours Rivoira, E. Jastrzębska, B. Milić, T. Steimer-Herbet), Contextualising the Social and Ritual Landscape of the Megalith Builders of Akkar in Northern Lebanon, *Levant* 57/2, 2025, 196-216, DOI: <https://doi.org/10.1080/00758914.2025.2508624>.
 32. Zahirinejad Mahnaz, Iran and Türkiye's Educational Reforms: Secularisation and Religious Tradition, *Hemispheres. Studies on Cultures and Societies* 40, 2025, 46-67, DOI: <https://doi.org/10.60018/Hemi.MRDH3384>.

Artykuły w czasopismach recenzowanych, nie wymienionych w aktualnym wykazie czasopism punktowanych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (13)

1. Degli Esposti Michele (razem z M.P. Pellegrino, F. Borgi, F. Barchiesi, R. Hussein Kannouma), The nature of post Bronze-Age human occupation at Tell Abraç: archaeological insights from the 2023 field season, *Proceedings of the Seminar for Arabian Studies* 54, 2025, 89-103.
2. Degli Esposti Michele (razem z A. Zerboni, A. Pezzotta, A. Marinoni, M. Gallinaro), The Salut and Bisya Archaeological Mission (2022-2023): the

- rock art landscape and its threatening, Alturath, *Bulletin of the Ministry of Heritage and Tourism, Sultanate of Oman* 1, 2025, 253-257.
3. Degli Esposti Michele (razem z M. Mele, M. Giudici, A. Comunian, A.M. Al Tamimi, A.S. Al Aufi, A. Zerboni), Evaluating subsurface hazard for archaeological heritage through ground-penetrating radar surveys: the case study of Bisya and Salūt archaeological park (Sultanate of Oman), *Heritage* 2025, 8, 399, DOI: <https://doi.org/10.3390/heritage8100399>.
 4. Degli Esposti Michele (razem z F. Borgi, R. Hussein Khannouma), The Abraç Research Project: updates from Tell Abraç and Abraç 2 (Umm al Quwain), *The IASA Bulletin* 35, 2025, 69-71.
 5. Degli Esposti Michele (razem z A. Zerboni), The Salūt and Bisya Archaeological Mission. A new multidisciplinary project in the heart of Oman, *The IASA Bulletin* 35, 2025, 22-25.
 6. Hallmann Aleksandra (razem z L. Coulon, C. Giorgi, A. Banaszak, A. Guillou, S. Marchand, R. Meffre, F. Payraudeau), Sanctuaires osiriens (2024) : Chapelles et nécropole du dieu Osiris au Ier millénaire av. J.-C., *Bulletin archéologique des Écoles françaises à l'étranger, OpenEdition Journal*, 2025, <https://doi.org/10.4000/14fwz>.
 7. Kitagawa Chiori (razem z T. Gakuhari), 北川 千織、覚張 隆史、2024「考古アカデミックレポート: 古代エジプトのイヌ科・ネコ科の動物考古学的研究」考古学ジャーナル 796号, Report: Zooarchaeological Studies of Canids and Felids in Ancient Egypt, *The Archaeological Journal* 796, 36-38, published in Japanese (<https://cir.nii.ac.jp/crid/1520018904596508800>).
 8. Köpp-Junk Heidi (razem z H. Behlmer, A. Effland), Erinnerungen an Ingrid Nebe (4.8.1958 – 14.8.2023) (obituary), *Göttinger Miszellen* 269, 2025, 5-10.
 9. Moch Michał, Recenzja: Ghada Karmi, One State: The Only Democratic Future for Palestine-Israel, *Polski Przegląd Dyplomatyczny* 2, 2025, 28-102.
 10. Rądkowska Joanna Kazimiera (razem z S.E. Sidebotham, R. Ast, M. Bergmann, S. Bhandare, I. Strauch, S. Popławski, M. Castro), Indians in Roman Berenike, *Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts German Archaeological Institute* 140, 2025, 233-291, DOI: <https://doi.org/10.34780/n31wrw90>.
 11. Wielińska-Soltwedel Małgorzata, Recenzja: Alastair Gornall (ed.): Jñānapraśamsā. In Praise of Knowledge: Essays in Honour of E. G. Kahrs, *Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft* 175 (1), 2025, 267-270.
 12. Wygnańska Zuzanna, Filip Wałdoch (razem z T. Steimer-Herbet, M. Defours Rivoira, O. Bagi, F. Cousseau, A. Damick, E. Jastrzębska, B. Milić, M. Moskal-Delhoyo, B. Woronko), MEG-A – The First Megaliths Builders of the Northern Levant'. Project Report on the 2022 Archaeological Soundings and Survey in Menjez (Akkar), *Baal: bulletin d'archéologie et d'architecture libanaises* 22, 2025, 1-19.

13. Wygnańska Zuzanna, Reconstructing a changing landscape of human activities in the Iron Age II at Saruq al-Hadid (Dubai), *Proceedings of the Seminar for Arabian Studies* 51, 2022, 449-464.

Monografie lub rozdziały w monografiach wydanych w wydawnictwach wymienionych w aktualnym wykazie wydawnictw punktowanych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (łącznie 31, w tym: monografie – 15; rozdziały – 16)

1. Degli Esposti Michele (razem z A. Parker, G. Preston, A. Goudie, F. Borgi, J.-F. Berger, S. Méry, K. Lidour, S. Lindauer, F. Preusser), Chronology, Geoarchaeology and Palaeoenvironments, [w:] S. Méry, K. Lidour (red.), Umm al-Quwain 2. A Neolithic settlement and graveyard in the United Arab Emirates, Archaeopress, Bicester, 70-95.
2. Dolińska Monika, Deir el-Bahari XIII: The Temple of Thutmose III. Supplement to the volume I, *Deir el-Bahari IX*, E. Laskowska-Kusztal, J. Karkowski (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 82 ss. + 20 plansz.
3. Ejsmond Wojciech (razem z K. Edwards, E. Eltze), 'I was a man of whom there was no other!' A review of the 'autobiographical' inscription of Ankhtyfy, nomarch of Hefat, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XX*, J. Popielska-Grzybowska (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 145 ss.
4. Ejsmond Wojciech, History of the Ancient Egyptian Collection in Warsaw, [w:] J. Popielska-Grzybowska, J. Iwaszczuk, K. Kapiiec, K.J. Radtke (red.), Ancient Egypt 2023: Perspectives of Research, vol. I, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XVIII*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 83-100.
5. Gatto Maria Carmela (razem z E. Baldi, A. Curci), A Small Byzantine Hoard from the Desert of Aswan, [w:] J. Bodzek, A. Bursche, A. Zapolska (red.), Proceedings of the XVI International Numismatic Congress, 11-16/09/2022, Warsaw. Vol. 3, Medieval numismatics, *Warsaw Studies in Archaeology*, Brepols, Turnhout 2025, 45-58.
6. Gutowski Krzysztof, Agnihotra. Wedyjska ofiara ogniowa, *Paideia XII*, M. Glinicka, H. Meyza (red.), IKŚiO PAN, Warszawa 2025, 100 ss.
7. Iwaszczuk Jadwiga, Festival of Djeser-Djeseru. Part 1. North wing of the east wall of the Upper Courtyard of the temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari, *Deir el-Bahari XII*, E. Laskowska-Kusztal (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 465 ss.
8. Iwaszczuk Jadwiga, Hathor Festival, Festival of Djeser-djeseru and *Tpj šmw* Festival vs. Beautiful Festival of the Valley during the reign of Hatshepsut

- and Thutmose III and beyond, [w:] J. Iwaszczuk, K. Kapiec, J. Popielska-Grzybowska (red.), 10th Symposium on Egyptian royal ideology. Rites, rituals and festivals as instruments of stability of the royal power, *Königtum, Staat und Gesellschaft früher Hochkulturen 4,7*, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2025, 109-142.
9. Jakobielski Stefan, Martens-Czarnecka Małgorzata, Malarz biskupa Petrosa. Katedra w Faras w końcu X i na początku XI wieku, *Paideia XI*, M. Dolińska (red.), IKŚiO PAN, Warszawa 2025, 92 ss.
 10. Kaczmarek Hieronim, Egypt in Poland Knowledge of ancient civilization, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XX*, J. Iwaszczuk (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 311 ss.
 11. Kapiec Katarzyna, Aspects of the royal ideology outlined in the decoration of the Southern Room of Amun in the temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari, [w:] J. Iwaszczuk, K. Kapiec, J. Popielska-Grzybowska (red.), 10th Symposium on Egyptian royal ideology. Rites, rituals and festivals as instruments of stability of the royal power, *Königtum, Staat und Gesellschaft früher Hochkulturen 4,7*, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2025, 143-156.
 12. Kazimierczak Magdalena, Małecka-Drozd Natalia, Bąk-Pryc Grzegorz, Jucha Mariusz A., The Early Dynastic cemetery at Tell el-Murra, Eastern Nile Delta. The case of grave no. 40, [w:] M.A. Jucha, J. Dębowska-Ludwin, G. Bąk-Pryc (red.), *PER VIAS AEGYPTI ET ORIENTIS MEDII. Studies Presented to Krzysztof M. Ciałowicz, Profil-Archeo*, Kraków 2025, 135-151.
 13. Köpp-Junk Heidi, Facetten des Krieges im Alten Ägypten, [w:] Hansen, S., Jansen, C. (red.), *Archäologie und Krieg, Kolloquien zur Vor- und Frühgeschichte 28*, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2025, 193-216.
 14. Köpp-Junk Heidi, Bathrooms and Bathing Culture in Ancient Egypt from the 3rd Millennium BC to the Graeco-Roman Period, [w:] G. Wiplinger (red.), *Bathing Culture in Budapest: Proceedings of the International Frontinus Conference, September 8-15, 2022, Babesch Supplements 50*, Peeters, Leuven - Paris - Bristol, CT 2025, 23-36.
 15. Kozieł Patrycja, Intersections of Status Future-Making Activism of Afro-Polish Women and African Migrants in Poland, [w:] A. Cosima Budabin, J. Metcalfe, S. Pandey (red.), *Minority Women, Rights and Intersectionality. Agency, Power, and Participation*, Routledge, London 2025, 217-234.
 16. Levi Nicolas, An Introduction to Religions and Their Heritage in the Geographic Area of North Korea, *Prace Orientalistyczne i Afrykanistyczne 16*, K. Gutowski, B. Hall (red.), IKŚiO PAN, Warszawa 2025, 126 ss.
 17. Lic Agnieszka, Stucco decorations of the church on Sir Bani Yas Island and their artistic context, [w:] R.P. McClary (red.), *Stucco in the Islamic world: studies of architectural ornament from Spain to India*, Edinburgh University Press, Edinburgh 2025, 21-43.

18. Łyżwa-Piber Anetta, The Glazed Wares from Excavations in front of Bayt al-Qadi and Bayt al-Qurashi at al-Qasr, [w:] G.E. Bowen, C.A. Hope, O.E. Kaper, P.N. Kucera (red.), *The Oasis Papers 7. Studies on Late Roman to Modern Egypt in Honor of Fred Lemmhuis Gillian Bowen, Colin Hope and others*, Archaeopress, Bicester 2024 (ukazało się w 2025 r.), 175-188.
19. Myśliwiec Karol, Sex and politics in pharaonic Egypt: reading between the lines, [w:] J. Popielska-Grzybowska, J. Iwaszczuk, K. Kapiiec, K.J. Radtke (red.), *Ancient Egypt 2023: Perspectives of Research*, vol. I, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XVIII*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 171-178.
20. Popielska-Grzybowska Joanna, New Year, establishing maat and making gods in the Pyramid Texts, [w:] J. Iwaszczuk, K. Kapiiec, J. Popielska-Grzybowska (red.), 10th Symposium on Egyptian royal ideology. Rites, rituals and festivals as instruments of stability of the royal power, *Königtum, Staat und Gesellschaft früher Hochkulturen 4,7*, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2025, 205-223.
21. Popielska-Grzybowska Joanna, The elements of creation – the egg in the Pyramid Texts, [w:] M.A. Jucha, J. Dębowska-Ludwin, G. Bąk-Pryc (red.), *PER VIAS AEGYPTI ET ORIENTIS MEDII. Studies Presented to Krzysztof M. Ciałowicz*, Profil-Archeo, Kraków 2025, 195-202.
22. Radtke Krzysztof J., Proporcje ciała ludzkiego w reliefie i malarstwie starożytnego Egiptu, *Paideia X*, J. Iwaszczuk, M.G. Witkowski (red.), IKŚiO PAN, Warszawa 2025, 114 ss.
23. Radtke Krzysztof, Application of two models of square grids to analysis of proportions in Old Kingdom reliefs of standing human figures from the Memphite necropolis, [w:] J. Popielska-Grzybowska, J. Iwaszczuk, K. Kapiiec, K.J. Radtke (red.), *Ancient Egypt 2023: Perspectives of Research*, vol. I, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XVIII*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 101-127.
24. Sójka Piotr (razem z K. Trzcińska), Helwan na starych pocztówkach/Helwan of Old Postcards, *Of Old Postcards 1*, L. Zinkow, T.I. Rzeuska (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 290 ss.
25. Taterka Filip, The feast and the crown: Combining royal coronation with religious festivals in ancient Egypt [w:] J. Iwaszczuk, K. Kapiiec, J. Popielska-Grzybowska (red.), 10th Symposium on Egyptian royal ideology. Rites, rituals and festivals as instruments of stability of the royal power, *Königtum, Staat und Gesellschaft früher Hochkulturen 4,7*, Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2025, 249-274
26. Tkaczow Barbara, Aleksandria przy Egipcie na starych pocztówkach. Część I/Alexandria in Egypt on Old Postcards. Part I, *Of Old Postcards 2*,

- H. Kaczmarek, T.I. Rzeuska (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 1925, 452 ss.
27. Wielińska-Soltwedel Małgorzata, *The Bhāṣāvṛttivivaraṇapañjikā of Viśvarūpa: The first adhyāya and a detailed examination, Volume 1: The Bengali tradition of Pāṇinian grammar, Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XXI*, M. Mejor (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw-Wiesbaden, 2025, 152 ss.
28. Wielińska-Soltwedel Małgorzata, *The Bhāṣāvṛttivivaraṇapañjikā of Viśvarūpa: The first adhyāya and a detailed examination, Volume 2: Edition, Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XXII*, M. Mejor (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 163 ss.
29. Witkowski Maciej G., *Les chapelles d'Anubis. 1. La Chapelle Haute, Deir el-Bahari XIV*, J. Iwaszczuk (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 182 ss. + 34 plansze.
30. Zinkow Leszek, *Egyptian Museums in Giza and Bulaq Through the Eyes of Polish Travellers. Jan Rakowski, The Boulaq Museum in Cairo. A Postcard from a Journey to the East (1889); Anna Neumanowa, From Life on the Nile. The Museum of the Ancient Egyptian Excavations in Cairo (1895) / Egipskie muzea w Gizie i w Bulaku oczami polskich podróżników. Jan Rakowski, Muzeum Boulaq w Kairze: kartka z podróży na Wschód (1889), Anna Neumanowa, Z życia nad Nilem. Muzeum staroegipskich wykopalisk w Kairze (1895), Itinera Orientalia II*, K. Kapiiec, E. Józefowicz (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 255 ss.
31. Żurawski Bogdan, Cedro Aneta, Hajduga Roksana, *Selib on the Nile. General introduction and research history, Nubia IX, Selib I*, B. Żurawski (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 414 ss.

Monografie lub rozdziały w monografiach wydanych w wydawnictwach nie wymienionych w aktualnym wykazie wydawnictw punktowanych Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (łącznie 12, w tym: monografie – 0; rozdziały – 12)

1. Degli Esposti Michele (razem z T. Trocchi), "Doni" in bronzo per l'aldilà. Alcuni dati sulla metallurgia villanoviana nel territorio di Felsina dalla necropoli di Orto Granara a Castel San Pietro Terme (VIII e VII secolo a.C.), [w:] G. Gambacurta, E. Rodriguez, A. R. Serafini (red.), "Come dono prezioso": Verucchio per l'archeologia italiana, All'Insegna del Giglio, Firenze 2025, 131-138.
2. Gatto Maria Carmela (razem z: A. Curci) Perceiving context, understanding rock art: The case of the First Cataract region of the Nile, [w:] F. Förster, M.C. Gatto, P. Medici, P.L. Polkowski, G. Sperveslage) (red.), Current Research in the Rock Art of the Eastern Sahara. In Memory of Dirk Huyge

- (1957–2018). Proceedings of a Session of the 20th International Rock Art Congress IFRAO 2018 in Valcamonica, Italy, *Internet Beiträge zur Ägyptologie und Sudanarchäologie* 27, GHP, London 2025, 249-266.
3. Gatto Maria Carmela (razem z J. Bajeot), Return to Nag el-Qarmila and Lower Nubia for some considerations about Early Predynastic chronology, [w:] J. Bajeot, S. Guérin, M. Minotti (red.), *L'archéologie au-delà des frontières. Sur les pas de Nathalie Buchez*, *DAN@* 14, Pessac 2025, 163-174, DOI: 10.46608/dana14.9782356136633.14.
 4. Hallmann, Aleksandra, Approaches to Addressing Identities Through Dress in the Ancient World: Introduction, [w:] A. Hallmann (red.), *Outward Appearance vs. Inward Significance: Addressing Identities through Attire in the Ancient World*, *ISACS* 15, Institute for the Study of Ancient Cultures University of Chicago, Chicago 2025, 1-24.
 5. Hallmann Aleksandra, The So-Called 'Persian Costume' in Late Period Egypt Revisited, [w:] A. Hallmann (red.), *Outward Appearance vs. Inward Significance: Addressing Identities through Attire in the Ancient World*, *ISACS* 15, Institute for the Study of Ancient Cultures University of Chicago, Chicago 2025, 203-234.
 6. Iwaszczuk Jadwiga, The meaning of sꜥtp jb in the decoration of temples during the early Eighteenth Dynasty, [w:] B.J. Irsay-Nagy, K. Jasper (red.), *From the Horizon of Thebes. Studies in Honour of Tamás A. Bács*, Abercromby Press, Wallasey 2025, 125-136.
 7. Kapiiec Katarzyna, The Color of Cloth as a Transformative Marker of Identity in Ancient Egyptian Temple Rituals, [w:] A. Hallmann (red.), *Outward Appearance vs. Inward Significance: Addressing Identities through Attire in the Ancient World*, *ISACS* 15, Institute for the Study of Ancient Cultures Chicago, Chicago 2025, 385-416.
 8. Köpp-Junk Heidi, Ancient Egyptian Transport Wagons and Carts from the Earliest Evidence to the Graeco-Roman Period: Appearance, Origin, and Speed, [w:] S. Delvaux, S. Esposito, M. Prévost (red.), *Transports et mobilités dans l'Égypte antique. Modèles et stratégies de circulation dans la vallée du Nil et au-delà. Actes du colloque international*, Montpellier, 2023, *CENiM* 47, Université Paul-Valéry Montpellier, Montpellier 2025, 329-350.
 9. Köpp-Junk Heidi (razem z L. Delpeut), The horse in ancient Egypt, [w:] K. Kanne, H. Benkert, C. Vo Van Qui (red.), *Harnessing Horses from Prehistory to History, Approaches and Case Studies*, Sidestone Press, Leiden 2025, 123-137, DOI: <https://doi.org/10.59641/WW723ZI>.
 10. Myśliwiec Karol, Ze zwykłej, ludzkiej ciekawości, [w:] *Od Faras do... O wykopaliskach i nie tylko – rozmowy z archeologami (i jednym architektem)*, Warszawa 2025, 123-148.
 11. Taterka Filip, Badania nad sztuką egipską w Polsce – perspektywy i wyzwania, [w:] W. Brillowski, K. Dudlik, T. Ratajczak, *Polskie badania*

sztuki starożytnej. Tradycja – terażniejszość – perspektywy, Wydawnictwo SHS, Warszawa 2025, 211-226.

12. Taterka Filip, Interpreting Hatshepsut's (Fe)male Body, [w:] D. Serova, U. Matic (red.), *Bodies That Mattered. Ancient Egyptian Corporealities*, Sidestone Press, Leiden 2025, 113-133.

Pozostałe publikacje naukowe (1)

1. Iwaszczuk Jadwiga, Laskowska-Kusztal Ewa, Łopaciuk Roman (razem z: M. Sählhof, D. Aston, S. Bodin, F. Antolín, G. Eschenbrenner Diemer, J. Izak, O. Kassab, P. Kopp, A. Mérat, E. Panagiotakopulu, E. Peintner, J. Sigl, M. Tschofen, C. von Pilgrim), *Temples and Town of Elephantine. Final Report on the 53rd Season 2024/2025*, 2025, 32-37, <https://projectdb.dainst.org/fileadmin/Media/Projekte/2816/Dokumente/ELE-ASAE53 -ENGL.pdf>.

Prace popularno-naukowe (19)

1. Bahlawan Natalia, Liban, [w:] Patrycja Kozieł (red.), *Kącik Edukacyjny, IKŚiO PAN, Warszawa 2025 (online)*.
2. Ejsmond Wojciech, Między Thotem a Chrystusem: Dziedzictwo Środkowego Egiptu, *Mówią Wieki 7*, 2025, 64-67.
3. Ejsmond Wojciech, Egipt darem pustyni, *Mówią Wieki 4*, 2025, 54-61.
4. Ejsmond Wojciech, Józefowicz Ewa, Egipt, [w:] Patrycja Kozieł (red.), *Kącik Edukacyjny, IKŚiO PAN, Warszawa 2025 (online)*.
5. Ejsmond Wojciech, Turkmenistan, [w:] Patrycja Kozieł (red.), *Kącik Edukacyjny, IKŚiO PAN, Warszawa 2025 (online)*.
6. Gutowski Krzysztof, Indie, [w:] Patrycja Kozieł (red.), *Kącik Edukacyjny, IKŚiO PAN, Warszawa 2025 (online)*.
7. Hajduga Roksana, Sudan, [w:] Patrycja Kozieł (red.), *Kącik Edukacyjny, IKŚiO PAN, Warszawa 2025 (online)*.
8. Hallmann Aleksandra, Boskie Małżonki Amona. Kapłanki u szczytu władzy, które zniknęły wraz z imperium, *Mówią Wieki 8 (787)*, 2025, 68-72.
9. Heidi Köpp-Junk, Exploring Music in Ancient Egypt: Limits and Possibilities of Experimental Music Archaeology Using Replicas of Ancient Egyptian Musical Instruments, *Shemu 29,2*, 2025.
10. Kapiec Katarzyna, It's the biggest Egyptian tomb discovery in a century. Who was Thutmose II? (razem z A. Kotarba-Morley), *The Conversation 2025*, <https://theconversation.com/its-the-biggest-egyptian-tomb-discovery-in-a-century-who-was-thutmose-ii-250432>.
11. Kozieł Patrycja, Benin, [w:] Patrycja Kozieł (red.), *Kącik Edukacyjny, IKŚiO PAN, Warszawa 2025 (online)*.
12. Kozieł Patrycja, Nigeria, [w:] Patrycja Kozieł (red.), *Kącik Edukacyjny, IKŚiO PAN, Warszawa 2025 (online)*.

13. Kraśniewski Mariusz, Ghana, [w:] Patrycja Koziel (red.), Kącik Edukacyjny, IKŚiO PAN, Warszawa 2025 (online).
14. Levi Nicolas, Korea Południowa, [w:] Patrycja Koziel (red.), Kącik Edukacyjny, IKŚiO PAN, Warszawa 2025 (online).
15. Levi Nicolas, Korea Północna, [w:] Patrycja Koziel (red.), Kącik Edukacyjny, IKŚiO PAN, Warszawa 2025 (online).
16. Łuczyszyna Ołena, Hindu Cosmogonies and Cosmographies, [w:] A. Maryniarczyk (red.), *The Universal Encyclopedia of Philosophy. Vol. II: Ci-Ex*, Polish Society of Lublin, Lublin 2025, 345-347.
17. Miziołek Monika, Cypr, [w:] Patrycja Koziel (red.), Kącik Edukacyjny, IKŚiO PAN, Warszawa 2025 (online).
18. Taterka Filip, Niezwykła wyprawa Hatszepsut do krainy Punt, *Mówią wieki* 5 (791), 2025, 56-59.
19. Zahirinejad Mahnaz, Iran, [w:] Patrycja Koziel (red.), Kącik Edukacyjny, IKŚiO PAN, Warszawa 2025 (online).

Redakcja naukowa monografii (16)

1. Dolińska Monika (red.): S. Jakobielski, M. Martens-Czarnecka, Malarz biskupa Petrosa. Katedra w Faras w końcu X i na początku XI wieku, *Paideia* XI, IKŚiO PAN, Warszawa 2025, 92 ss.
2. Gatto Maria Carmela (razem z F. Förster, P. Medici, P.L. Polkowski, G. Sperveslage) (red.), Current Research in the Rock Art of the Eastern Sahara. In Memory of Dirk Huyge (1957–2018). Proceedings of a Session of the 20th International Rock Art Congress IFRAO 2018 in Valcamonica, Italy, *Internet Beiträge zur Ägyptologie und Sudanarchäologie* 27, GHP, London 2025.
3. Gutowski Krzysztof, Hall Bogumiła (red.): N. Levi, An Introduction to Religions and Their Heritage in the Geographic Area of North Korea, *Prace Orientalistyczne i Afrykanistyczne* 16, IKŚiO PAN, Warszawa 2025, 126 ss.
4. Hallmann Aleksandra (red.): M. Kaczanowicz, Old Tomb, New Tenants. An Archeology of Tomb Reuse in Third Intermediate and Late Period Thebes. Fasc. 1-2, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences* XVII, IKŚiO PAN - Harrassowitz, Warsaw - Wiesbaden 2025, 180 + 395 ss.
5. Hallmann Aleksandra (red.), Outward Appearance vs. Inward Significance: Addressing Identities through Attire in the Ancient World, *ISACS* 15, Institute for the Study of Ancient Cultures University of Chicago, Chicago 2025, 566 ss.
6. Iwaszczuk Jadwiga (red.), H. Kaczmarek, Egypt in Poland Knowledge of ancient civilization, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences* XX, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 311 ss.

7. Iwaszczuk Jadwiga (red.), M.G. Witkowski, *Les chapelles d'Anubis. 1. La Chapelle Haute, Deir el-Bahari XIV*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 182 ss. + 34 plansze.
8. Iwaszczuk Jadwiga, Kapiiec Katarzyna, Popielska-Grzybowska Joanna (red.), *10th Symposium on Egyptian royal ideology. Rites, rituals and festivals as instruments of stability of the royal power, Königstum, Staat und Gesellschaft früher Hochkulturen 4,7* Harrassowitz Verlag, Wiesbaden 2025, 313 ss.
9. Iwaszczuk Jadwiga, Witkowski Maciej G. (red.): K.J. Radtke, *Proporcje ciała ludzkiego w reliefie i malarstwie starożytnego Egiptu, Paideia X*, IKŚiO PAN, Warszawa 2025, 114 ss.
10. Kaczmarek Hieronim, Rzeuska Teodozja I. (red.), Tkaczow Barbara, *Aleksandria przy Egipcie na starych pocztówkach. Część I/Alexandria in Egypt on Old Postcards. Part I, Of Old Postcards 2*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 1925, 452 ss.
11. Kapiiec Katarzyna, Józefowicz Ewa (red.), L. Zinkow, *Egyptian Museums in Giza and Bulaq Through the Eyes of Polish Travellers. Jan Rakowski, The Boulaq Museum in Cairo. A Postcard from a Journey to the East (1889); Anna Neumanowa, From Life on the Nile. The Museum of the Ancient Egyptian Excavations in Cairo (1895) / Egipskie muzea w Gizie I w Bulaku oczami polskich podróżników. Jan Rakowski, Muzeum Boulaq w Kairze: kartka z podróży na Wschód (1889), Anna Neumanowa, Z życia nad Nilem. Muzeum staroegipskich wykopalisk w Kairze (1895), Itinera Orientalia II*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 255 ss.
12. Laskowska-Kusztal Ewa, Karkowski Janusz (red.): M. Dolińska, *Deir el-Bahari XIII: The Temple of Thutmose III. Supplement to the volume I, Deir el-Bahari IX*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 82 ss. + 20 plansz.
13. Laskowska-Kusztal E. (red.): Iwaszczuk Jadwiga, *Festival of Djeser-Djeseru. Part 1. North wing of the east wall of the Upper Courtyard of the temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari, Deir el-Bahari XII*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 465 ss.
14. Popielska-Grzybowska Joanna (red.): W. Ejsmond, K. Edwards, E. Eltze, *'I was a man of whom there was no other!' A review of the 'autobiographical' inscription of Ankhtyfy, nomarch of Hefat, Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XX*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 145 ss.
15. Popielska-Grzybowska Joanna, Iwaszczuk Jadwiga, Kapiiec Katarzyna, Radtke Krzysztof J. (red.), *Ancient Egypt 2023: Perspectives of Research, vol. I, Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XVIII*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 325 ss.

16. Rzeuska Teodozja I., Zinkow Leszek (red.): K. Trzcińska, P. Sójka, Heluan na starych pocztówkach/Helwan of Old Postcards, *Of Old Postcards* 1, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 290 ss.
17. Żurawski Bogdan (red.): B. Żurawski, A. Cedro, R. Hajduga, Selib on the Nile. General introduction and research history, *Nubia IX, Selib I*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025, 414 ss.

Złożone do druku (44)

1. Bajtler-Foryś Marta, Woźniak Marek A. et al., Berenike's Hidden Secrets: A Mysterious Structure Beyond the City's Edge, [do:] Liber Amicorum dla Prof. Stevena Sidebothama, Brill's Mnemosyne Supplement series, 2026.
2. Bajtler-Foryś Marta, Rądkowska Joanna Kazimiera et al., Let me follow your path...paths? – Cardo and Decumanus in 4 th-6th century Berenike, From local to global – The role of local communities throughout the Red Sea history, *Journal of Archaeological Science*, 2026.
3. Degli Esposti Michele, Cosmopolitan artefacts from the newly discovered Late pre-Islamic shrine at Tell Abraç (Umm al Quwain): a crossroad of devotion? *Athīrat: Journal of Ancient Arabia*, 2026.
4. Degli Esposti Michele, Ancestral bonds in ancient Southeast Arabia. The unique architecture of the Late Bronze Age/Early Iron Age necropolis of Abraç 2 (Umm al-Quwain, UAE), *Isimu*, 2026.
5. Degli Esposti Michele, Iron Age "Boulder graves" in the ancient oasis of Bisya and Salūt, *The Journal of Oman Studies*, 2026.
6. Degli Esposti Michele, Wygnańska Zuzanna et al., Reviving funerary archaeology in Umm al-Quwain: the graveyard at Abraç 2 and other recent investigations, [do:] P. Magee (red.), Proceedings of the Abu Dhabi Archaeology Conference 2024, Archaeopress, Oxford, 2026.
7. Ejsmond Wojciech, Discussion on the Expression of Ethnic Identity in the Tomb of the First Intermediate Period Nomarch Ini of Gebelein, *Journal of Egyptian Archaeology*, 2026.
8. Gatto Maria Carmela (razem z S. Facciani, A. Brucato, A. Urcia, A. Curci), Mobile 3D recording as a means of digital preservation. An experience in documenting stone structures from the west bank of Aswan (Egypt), [do:] S. Mainieri, R. Pirelli, Ancient Egypt, New Technology: The Present and Future of Computer Visualization, Virtual Reality and Other Digital Humanities in Egyptology Proceedings for the Second Conference 'Ancient Egypt – New Technologies', *Serie Egittologica VI*, Unior Press, Naples 15.
9. Gatto Maria Carmela (razem z A. Curci, S. Facciani, S. Nicolini, C. Putzolu, G. Vicenzi), The Aswan-Kom Ombo Archaeological Project – AKAP, *Rivista Ocnus Ante Quem Bologna* 7.
10. Gatto Maria Carmela (razem z J. Cooper, M. Bourgeois, M. Crepy), Atbai Enclosure Burials: Monumentalism, Pastoralism and Environmental Change in the mid-Holocene East Nubian Deserts, *African Archaeological Review*.

11. Gatto Maria Carmela (razem z S. Nicolini and R. Valenti), *Nubian Heritage Underwater*, [do:] Understanding the fluvial underwater heritage (Working document). Cairo: UNESCO. (in press) UNESCO Regional Office for Egypt and Sudan / Liaison Office with the League of Arab States. © UNESCO Cairo 7.
12. Iwaszczuk Jadwiga, Katarzyna Kapiiec, *Upper Courtyard*, [do:] K. Kapiiec (red.), *Temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari* (tytuł roboczy), American University in Cairo Press, Cairo.
13. Iwaszczuk Jadwiga (z D.F. Wiczorkiem), *Construction of the Temple*, [do:] K. Kapiiec (red.), *Temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari* (tytuł roboczy), American University in Cairo Press, Cairo.
14. Iwaszczuk Urszula (razem z M. Matera), *Large and small fish: Fish resource exploitation at Tanais, Southern Russia*, *International Journal of Osteoarchaeology*.
15. Iwaszczuk Urszula, *Odkrywanie przeszłości poprzez szczątki zwierząt: metody archeozoologiczne*, *Z Otchłani Wieków*.
16. Kaczmarek Hieronim, *Piramidy*, *Paideia*, IKŚiO PAN, Warszawa.
17. Kapiiec Katarzyna, *Ritual Linen and the Question of (Non-)Elite in Ancient Egypt: Preliminary Insights*, [do:] Proceedings of Unseen—Untold: Stories of ancient non-elite communities. NINO Postdoctoral Research Fellow 5th Annual Conference Leiden, 18-20 December 2024, *Egyptologische Uitgaven*, NINO, Leiden.
18. Kapiiec Katarzyna (red.), *Temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari* (tytuł roboczy), American University in Cairo Press, Cairo.
19. Kapiiec Katarzyna (razem z P. Chudzikiem), *History of Research at the temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari*, [do:] K. Kapiiec (red.), *Temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari* (tytuł roboczy), American University in Cairo Press, Cairo.
20. Kapiiec Katarzyna, *Lower Terrace*, [do:] K. Kapiiec (red.), *Temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari* (tytuł roboczy), American University in Cairo Press, Cairo.
21. Kapiiec Katarzyna, *Middle Terrace*, [do:] K. Kapiiec (red.), *Temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari* (tytuł roboczy), American University in Cairo Press, Cairo.
22. Kapiiec Katarzyna, *Upper Portico*, [do:] K. Kapiiec (red.), *Temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari* (tytuł roboczy), American University in Cairo Press, Cairo.
23. Kapiiec Katarzyna, *Complex of the Sun Cult, including the Upper Shrine of Anubis*, [do:] K. Kapiiec (red.), *Temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari* (tytuł roboczy), American University in Cairo Press, Cairo.
24. Kapiiec Katarzyna, *Northern and Southern Rooms of Amun, the Room with a Window*, [do:] K. Kapiiec (red.), *Temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari* (tytuł roboczy), American University in Cairo Press, Cairo.

25. Kazimierczak Magdalena (razem z N. Małecka-Drozd, G. Bąk-Pryc, K. Lajs-Klose, N. Puschhaus, M.A. Jucha), Tell el-Murra buildings and economic facilities of the Early Dynastic period. Their construction, function and evolution over time, [do:] M. Jucha, J. Dębowska-Ludwin (red.), Proceedings of the 8th International Conference "Egypt at its Origins" Predynastic and Early Dynastic Egypt, Cracow 16th-20th September 2024, OLA, Peeters Publisher.
26. Kazimierczak Magdalena (razem z M.A. Jucha, M.F. Ownby), Beer jars from Tell el-Murra – preliminary results of typological and petrographic analyses, *Ägypten und Levante XXXV*, 2026.
27. Kazimierczak Magdalena (razem z K. Grzyb, G. Bąk-Pryc, M.A. Jucha), Pottery Coffins from the Early Dynastic Period and the beginning of the Old Kingdom in the light of the findings from Tell el-Murra – Research Perspectives, [do:] V. Müller, M.A. Jucha, Encasing the Body for Eternity – Coffins in the Predynastic and the Early Dynastic Periods in Egypt, Peeters Publishers.
28. Kitagawa Chiori, Avian Remains from Mummy S08/st813, Gebel Asyut al-gharbi, Middle Egypt, [do:] T. Beck, A. Kilian, J. Moje, M. Zöller-Engelhardt (red.), Festschrift for Jochem Kahl, Propylaeum Books Heidelberg.
29. Köpp-Junk Heidi (razem z I. Czajka, K. Tatoń, Numerical studies of the acoustic field distribution in the area of Neolithic Circular Enclosure from Heldenberg, *Die Kunde*.
30. Meyza Henryk *et al.*, The Asyut Project: Eighteenth Season of Fieldwork (2024), *Studien zur Altägyptischen Kultur*.
31. Moch Michał, Palestyna jako doświadczenie i wyzwanie w powieściach i opowiadaniach Adanii Shibli, [do:] M. Dziekan, K. Pachniak, P. Lewicka (red.), Księga Jubileuszowa na cześć Pana Profesora Janusza Daneckiego, 2026.
32. Moch Michał, Kairskie kolaże doby globalizacji i neoliberalnego kapitalizmu. Dziedzictwo intelektualne Mony Abazy, *Politeja*, 2026.
33. Nabożna Karolina, Al-Aqmar Mosque in Cairo – different aspects of functional and architectural permanence, *International Journal of Islamic Architecture*.
34. Rzeuska Teodozja I., Łopaciuk Roman (razem z A. Rehema, B. Błaszczuk) Preliminary Report of the Polish-Egyptian Mission 'Mastabat al-Fara'un' in Saqqara from the First Season of Work (2024), *Etudes et Travaux*.
35. Skalec Aneta, When ostrakon get a hole: a new epigraphe receipt from Pathyris, *Aegyptus*.
36. Skalec Aneta, Monogram and Compendium Forms of the $\mu\iota\sigma\theta\omega\sigma\iota\varsigma$ Abbreviation in the Endorsements of Late Antique Papyri, [do:] L. Ferretti, I. Marthot-Santaniello (red.), Proceedings of the Perceptions of Writing in Papyri. Crossing Close and Distant Readings.

37. Taterka Filip, The Portrayal of Egyptian Priests in Popular Culture Present Lives of Ancient Times, [do:] A.I. Fernández Pichel (red.), *The Reception of Antiquity in Contemporary Popular Culture*, Equinox, Sheffield.
38. Taterka Filip, Niebieskie Oko Horusa, czyli Hatszepsut w mandze, [do:] P. Matusiak, A. Sowińska (red.), *Antyk po antyku*.
39. Taterka Filip, (S)atrapa przekładu. Uwagi o polskim „tłumaczeniu” Steli Satrapy, *Studia podlaskie*.
40. Taterka Filip (razem z A. Ćwiek), Reconsidering Senenmut, an Egyptian High Official in the Time of Hatshepsut, red. A. McDonald, E. Froom, Bloomsbury, London.
41. Wołodźko Paulina (razem z J.R. Strange, M. Aviam, Y. Dray, C.T. McCollough, A. Shapiro, Some early observations on the production of black- and red-slipped ceramics in the Lower Galilee during the second century CE, [do:] J. Uziel, Y. Gadot, M.J. Adams (red.), *Festschrift in honor of Andrea Berlin*, Lockwood Press.
42. Woźniak Marek A., Global Idea versus Local Reality; The use of Local Materials and Technical Solutions in the Construction of the Hellenistic Baths at Berenike, [do:] *Proceedings of the Red Sea Conference XI*.
43. Woźniak Marek A., From close fortress to open city; the Berenike region during the Hellenistic and Roman periods, [do:] *Place-making in the desertscape: the socialisation of the Egyptian-Sudanese Eastern Desert landscape in the longue durée (4th millennium BCE- 4th century CE)*, Brepols.
44. Woźniak Marek A., A Red Sea ports – cities shaped by water; Water and its influence on the shape, development and functioning of the Hellenistic-Roman ports of the Red Sea – the case of Berenike Troglodytika, [do:] M. Romaniuk, H. Köpp-Junk (red.), *Urban Water in Antiquity: Studies on the use and meaning of water in Graeco-Roman cities and beyond*, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden.
45. Zahirinejad Mahnaz, Changing Religiosity in Iran: Secularisation and Pluralism Rationality and Society, [do:] A. Flache (red.), SAGE Publications, 2026.

Organizacja seminariów i spotkań naukowych

Seminarium archeologiczne IKŚiO PAN (online)

liczba spotkań: 4

prowadzący: dr Zuzanna Wygnańska

Wystąpienia:

25 marca 2025: Nicola Laneri i Chiara Pappalardo (University of Catania, Godscapes: Modeling second millennium BCE polytheisms in the Eastern Mediterranean).

13 maja 2025: prof. Robert G. Hoyland (New York University), Christian monasticism in the Late Antique – Early Islamic East Arabia.

27 maja 2025: Timothy Power (United Arab Emirates University), Michele Degli Esposit (IKŚiO PAN), Robert Hoyland (New York University), Rania Kannouma (Tourism and Archaeology Department, Government of Umm al-Quwain), The Discovery of a Sasanian-Period Pearling Town and Nestorian Monastery on Siniya island, Umm al-Quwain.

17 czerwca 2025: dr Urszula Iwaszczuk (IKŚiO PAN), Fish and fishing activities at Siniya Island (UAE) in the Late Antiquity and Early Islamic period based on the archaeoichthyological materials from the Monastery and the Pearling Town.

Seminarium ceramologiczne (online)

liczba spotkań: 24

prowadzący: dr hab. Teodozja Rzeuska, prof. IKŚiO PAN

Spotkania:

8 stycznia 2025: mgr Katarzyna Zalewska, książka P. S. Quinn – Thin Section Petrography, Geochemistry and Scanning Electron Microscopy of Archaeological Ceramics.

15 stycznia 2025: dr Magdalena Kazimierczak (IKŚiO PAN), książka V. Roux – Ceramics and Society: A Technological Approach to Archaeological Assemblages.

15 stycznia 2025: notatka Cornella.

22 stycznia 2025: notatka Cornella i omówienie bieżących spraw zespołu.

29 stycznia 2025: dr Magdalena Kazimierczak (IKŚiO PAN), Książka V. Roux – Ceramics and Society: A Technological Approach to Archaeological Assemblages.

29 stycznia 2025: Notatka Cornella.

19 marca 2025: Wypał ceramiki i omówienie bieżących spraw zespołu.

26 marca 2025: mgr Magdalena Kazimierczak (IKSiO PAN), Książka V. Roux – Ceramics and Society: A Technological Approach to Archaeological Assemblages.

9 kwietnia 2025: dr hab. Teodozja Rzeuska, prof. IKŚiO PAN (IKŚiO PAN), Wypał ceramiki.

23 kwietnia 2025: Warsztaty – Identyfikacja wypałów ceramiki.

30 kwietnia 2025: mgr Marta Bajtler (IKŚiO PAN), Artykuł E. Denecker, K. Vandrope – Sealed amphora stoppers and tradesmen in Greco-Roman Egypt: archaeological, papyrological and inscriptional evidence.

7 maja 2025: Warsztaty – identyfikacja wypałów ceramiki.

14 maja 2025: Warsztaty – identyfikacja wypałów ceramiki.

21 maja 2025: Warsztaty – identyfikacja wypałów ceramiki.

28 maja 2025: Warsztaty – identyfikacja wypałów ceramiki.

4 czerwca 2025: Omówienie działalności zespołu.

18 czerwca 2025: Omówienie działalności zespołu.

16 lipca 2025: dr Magdalena Kazimierczak (IKŚiO PAN), Książka V. Roux – Ceramics and Society: A Technological Approach to Archaeological Assemblages.

6 sierpnia 2025: Argumentum ex silentio.

1 października 2025: dr Magdalena Kazimierczak (IKŚiO PAN), Prezentacja omawiana podczas Polaków nad Nilem 2025.

15 października 2025: mgr Paulina Wołodźko (IKŚiO PAN), Archaeological analysis of the Gaza jar from Asyut, Egypt – contextual evidence from Nilotic fish remains.

29 października 2025: mgr Katarzyna Zalewska, Artykuł J.W.I. Ho, P. Quinn, Intentional clay-mixing in the production of traditional and ancient ceramics and its identification in thin section.

12 listopada 2025: mgr Aneta Cedro (IKŚiO PAN), All sherds count. A case study on the peculiar second life of potsherds from the medieval settlement in Banganarti (Sudan).

3 grudnia 2025: Emilia Jastrzębska (Szkola Doktorska IPAN Anthrpos), Artykuł K. Badrasheny, G. Philip, Ceramic studies and petrographic analysis in Levantine archaeology, the limitations of current approaches.

Spotkania Pracowni Badań nad Egipską Nekropolą

liczba spotkań: 1
prowadzący: dr Aneta Skalec

Spotkania:

2 kwietnia 2025: prof. Joachim Quack (Universität Heidelberg), A preliminary report on the Demotic Gebelein Temple Archive.

Otwarte zebrania naukowe Pracowni Badań nad Recepcją Dziedzictwa Orientu (online)

liczba spotkań: 18
prowadzący: dr hab. Leszek Zinkow, prof. IKŚiO PAN

Spotkania:

7 stycznia 2025: spotkanie robocze.

14 stycznia 2025: spotkanie robocze.

21 stycznia 2025: prof. Radosław Tarasewicz (UAM), Ignacy Radliński (1843-1920). Jego doświadczenia z kulturą starożytnego Bliskiego Wschodu.

28 stycznia 2025: spotkanie robocze.

4 lutego 2025: spotkanie robocze.

25 lutego 2025: spotkanie robocze.

4 marca 2025: spotkanie robocze.

18 marca 2025: spotkanie robocze.

25 marca 2025: spotkanie robocze.

8 kwietnia 2025: spotkanie robocze.

15 kwietnia 2025: spotkanie robocze.

29 kwietnia 2025: spotkanie robocze.

15 maja 2025: spotkanie robocze.

27 maja 2025: spotkanie robocze.

3 czerwca 2025: spotkanie robocze.

17 czerwca 2025: spotkanie robocze.

24 czerwca 2025: spotkanie robocze.

9 grudnia 2025: prof. Leszek Wojciechowski (KUL), W przededniu wielkich pielgrzymek do Ziemi Świętej. Podróże Pero Tafura i jego współczesnych.

Spotkania Zakładu Cywilizacji Islamu

liczba spotkań: 1

prowadzący: dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN

Spotkania:

10 grudnia 2025: dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN, Cairo Music Scene(s) Since 2011: Between Political Activism and Cultural Change oraz dr Karol Juchniewicz, Islamic Khaybar Archaeological Project – new project in the Islamic Archaeology Research Unit.

Spotkania Pracowni Badań nad Islamem Współczesnym i Kulturą Arabską

liczba spotkań: 2

prowadzący: dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN

Spotkania:

3 stycznia 2025: dr Ahmad Obiedat (Grinnell College, USA), What is Frightening about Revealing the Secrets of Western Progress? Our Predicament with an Egyptian Ottoman Thoughts, 'Abd Allāh al-Nadīm (1842/1896).

18 czerwca 2025: dr Mahnaz Zahirinejad, The Importance of Religious Discourse in Shaping Secularism and the Iranian Middle Class.

Spotkania Pracowni Archeologii Islamu

liczba spotkań: 8
prowadzący: dr Karol Juchniewicz

Spotkania:

- 9 stycznia 2025: spotkanie robocze.
- 14 lutego 2025: spotkanie robocze.
- 17 marca 2025: spotkanie robocze.
- 28 kwietnia 2025: spotkanie robocze.
- 29 maja 2025: spotkanie robocze.
- 12 czerwca: spotkanie robocze.
- 20 października 2025: spotkanie robocze.
- 4 listopada 2025: spotkanie robocze.

Spotkania Pracowni Badań nad Afryką Subsaharyjską

liczba spotkań: 11
prowadzący: dr Mariusz Kraśniewski

Spotkania:

- 14 stycznia 2025: spotkanie robocze.
- 29 stycznia 2025: spotkanie robocze.
- 25 marca 2025: spotkanie robocze.
- 15 kwietnia 2025: spotkanie robocze.
- 19 maja 2025: spotkanie robocze.
- 12 czerwca 2025: spotkanie robocze.
- 15 września 2025: spotkanie robocze.
- 1 października 2025: spotkanie robocze.
- 17 listopada 2025: spotkanie robocze.
- 4 grudnia 2025: spotkanie robocze.

12 grudnia 2025: spotkanie robocze.

Spotkania Pracowni Kultur Szlaku Jedwabnego

liczba spotkań: 6

prowadzący: dr Małgorzata Wielińska-Soltwedel

Spotkania:

13 maja 2025: spotkanie robocze.

6 czerwca 2025: spotkanie robocze.

14 lipca 2025: spotkanie robocze.

8 sierpnia 2025: spotkanie robocze.

5 listopada 2025: spotkanie robocze.

12 grudnia 2025: spotkanie robocze.

Seminaria dla doktorantów „Methodology of Studying Antiquity”, rok akademicki 2024/2025 (online)

liczba spotkań: 19

prowadzący: dr Filip Taterka

Spotkania:

15 stycznia 2025: Scientific and Non-scientific Methods.

22 stycznia 2025: Tradition and Novelty in Studying Antiquity.

30 stycznia 2025: Drawing Conclusions in Scholarship.

5 lutego 2025: Literacy in Antiquity.

12 lutego 2025: Written Sources in Studying Antiquity.

19 lutego 2025: *Belles-lettres* in Studying Antiquity.

26 lutego 2025: The Ruler and His Subjects in Antiquity.

5 marca 2025: The Art and Artisanry in Antiquity.

11 marca 2025: Religion and Its Place in the Social Life of Antiquity.

26 marca 2025: More Than Just the Elites: The Problem of the Lower Classes in Antiquity.

2 kwietnia 2025: Sex and Gender in Antiquity.

9 kwietnia 2025: wykład gościnny: dr Christian Langer (Freie Universität Berlin), Decolonization in Egyptology and Archaeology: Overview and Outlook.

16 kwietnia 2025: wykład gościnny: prof. Antonio Loprieno (University of Basel), Egyptology and Methodological 'Turns': Just Fashionable or Also Necessary?.

23 kwietnia 2025: wykład gościnny: dr hab. Aleksandra Klęczar (Jagiellonian University in Kraków), Fifty Shades of Achilles: A Study in Methods and Approaches to Classical Reception in Modern Culture(s).

7 maja 2025: wykład gościnny: prof. Richard Parkinson (University of Oxford), Re-reading the Tale of Sinuhe: Ancient Poetry and Modern Commentary.

21 maja 2025: wykład gościnny: dr Lechosław Olszewski (badacz niezależny), Roman Honorific Statues: Works of Art or Just Things?.

28 maja 2025: wykład gościnny: dr Hugo Méndez (University of North Carolina at Chapel Hill), Approaching Early Christian Works: The Gospel and Epistles of John as a Case Study.

4 czerwca 2025: wykład gościnny: Tim Brookes (badacz niezależny), The Endangered Alphabets Project: Writing Beyond Writing.

11 czerwca 2025: Sex and Gender in Antiquity.

Seminaria dla doktorantów „Methodology of Studying Antiquity”, rok akademicki 2025/2026 (online)

liczba spotkań: 6

prowadzący: dr Filip Taterka

Spotkania:

5 listopada 2025: spotkanie organizacyjne.

19 listopada 2025: Types of Sources Used in Studying Antiquity.

26 listopada 2025: Scholarship as Going Out of the Cave.

3 grudnia 2025: The Problem of Cultural Imputation.

12 grudnia 2025: Language in Studying Antiquity.

17 grudnia 2025: The Problem of the Cause and Effect.

Organizacja konferencji

Konferencje międzynarodowe

Women's Perspectives in the Nile Valley, Warszawa, 25-27 czerwca 2025

organizator: dr Ewa Józefowicz (IKŚiO PAN), dr Marta Kaczanowicz (Uniwersytet Warszawski), dr Filip Taterka (IKŚiO PAN)

liczba wystąpień: 29

Islamic Medieval Wall Paintings: towards an Interdisciplinary Approach, online, 4-5 września 2025

organizator: dr Ana Marija Grbanovic (Centre for Heritage Conservation Studies and Technologies (KDWT), University of Bamberg), dr Agnieszka Lic (IKŚiO PAN)

liczba wystąpień: 31

Eleventh European Conference of Egyptologists. Egypt 2025: Perspectives of Research, Bukareszt, 9-14 września 2025

organizator: prof. dr. Renata G. Tatomir (University of Cambridge – UK) Universitatea Hyperion din București we współpracy z dr hab. Joanną Popielską-Grzybowską, prof. IKŚiO PAN (IKŚiO PAN)

liczba wystąpień: 77

Documenting the Megalithic Architectural Heritage of Akkar. The MEG-A project as a pilote initiative, online, 28 października 2025

organizator: prof. Mirna Mzaouak (The Holy Spirit University of Kaslik), dr Zuzanna Wygnańska (IKŚiO PAN), dr Tara Steimer-Herbet (University of Geneva)

liczba wystąpień: 8

Islamic Archaeology Conference (ISAC 2025), Warszawa, 5-8 listopada 2025

Organizator: dr Karol Juchniewicz oraz dr Agnieszka Lic (IKŚiO PAN)

liczba wystąpień: 39

Sesje naukowe

Sesja naukowa IKŚiO PAN: Ancient Egyptian texts in focus, 24 czerwca 2025

organizator: dr hab. Joanna Popielska-Grzybowska, prof. IKŚiO PAN (IKŚiO PAN)

liczba wystąpień: 3

Wystąpienia konferencyjne pracowników Instytutu

1. Bajtler-Foryś Marta, Miziołek Monika, Meyza Henryk, Imported or local? Quantification analysis of Early Roman amphorae from Nea Paphos – Maloutena, konferencja: Nea Paphos Colloquium IV, organizator: Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Historyczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 22 maja 2025.
2. Cedro Aneta, Dipinti on Late Roman Amphorae from Asyut, konferencja: Polacy nad Nilem/ Poles on the Nile, organizator: Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 9 czerwca 2025.
3. Cedro Aneta, Gatto Maria C., Ejsmond Wojciech (razem z A. Curci, C. Putzolu, S. Facciani, G. Ochała, D. Zielińska, E. Yvanez, K. Innemee, A. Oliveira, M. Hagen, D. Hagetrø), The Aswan-Kom Ombo Archaeological Project: Preliminary research on the monastic landscape of Abu Heta, konferencja: Polacy nad Nilem/ Poles on the Nile, organizator: Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 11 czerwca 2025.
4. Cedro Aneta, Stefan: The Academy in Dongola and Dongola in the Academy, konferencja: Stara Dongola. Dziedzictwo, wspólnota, archeologia. 60 lat współpracy sudańsko-polskiej, organizator: Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 19 września 2025.
5. Degli Esposti Michele, The 2025 field season at Tell Abraç - an overview, konferencja: 58th Seminar for Arabian Studies, organizator: Abu Dhabi International Association for the Study of Arabia & Zayed National Museum, Abu Dhabi, 14 grudnia 2025.
6. Degli Esposti Michele, Preliminary Report on the Third and Fourth Seasons of the Sīniya Island Archaeological Project, konferencja: 58th Seminar for Arabian Studies, organizator: Abu Dhabi International Association for the Study of Arabia & Zayed National Museum, Abu Dhabi, 14 grudnia 2025.
7. Ejsmond Wojciech, Skalec Aneta (razem z J. Stępnikiem), From Archives to 3D Reconstruction: Reconstructing the Ptolemaic Pathyris, konferencja: 31st EAA Annual Meeting, organizator: University of Belgrade, Belgrad, 2 września 2025.
8. Ejsmond Wojciech, Early History of Polish Egyptology, konferencja: Current Research in Egyptology, organizator: Misr University for Science and Technology, Kair, 7 września 2025.
9. Ejsmond Wojciech, Skalec Aneta (razem z J. Chylą, J. Stępnikiem), Rebuilding Pathyris: Ptolemaic Nome-Capital in Gebelein, konferencja:

- Current Research in Egyptology, organizator: Misr University for Science and Technology, Kair, 10 września 2025.
10. Gatto Maria C., An Initial General Panorama of Rock Art in Egypt: Case Studies from Northern Aswan and Southern Luxor, konferencja: International Conference on the Cultural Heritage of Human, organizator: UNESCO Cairo, Kair, 6 lutego 2025.
 11. Gatto Maria C., Communities of nomadic tradition in the first cataract region between the end of the Middle Kingdom and the Second Intermediate Period: new evidence on the Nubian Pan-Grave, konferencja: 2nd Workshop of the Nomades Research Program, organizator: IFAO, Kair, 12 maja 2025.
 12. Gatto Maria C., The fourth mill. BCE Nubian funerary complex of Nag el Hamdulab, konferencja: 2nd Workshop of the Nomades Research Program, organizator: IFAO, Kair, 13 maja 2025.
 13. Gatto Maria C., The Early Nubian Cemetery at Armant. New Research Drawing on Objects from the Egypt Centre, konferencja: Pre- and Early Dynastic Egypt Study Day, organizator: Egypt Centre, Swansea University, Swansea, 7 czerwca 2025.
 14. Gatto Maria C. (razem z C. Gallorini, A. Curci), The Aswan-Kom Ombo Archaeological Project: Recent work on the Pan-Grave cemeteries north of Aswan, konferencja: Polacy nad Nilem/ Poles on the Nile, organizator: Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 11 czerwca 2025.
 15. Gatto Maria C. (razem z I. Abdel Lateif Ahmed, G. Emberling), An overview of the activities of the Sudan Cultural Emergency and Recovery Fund (SCERF), konferencja: LPNEA Workshop 2025 – Archaeology in Challenging Times: Fieldwork, Communities, and Conflicts in Northeastern Africa, organizator: LPNEA International Commission, Bracciano, 30 września 2025.
 16. Glinicka Małgorzata, The problem of linguistic convention (samketa) in Prabhācandra's thought, konferencja: 19th World Sanskrit Conference, organizator: International Association of Sanskrit Studies, Nepal Sanskrit University, Kathmandu, 29 czerwca 2025.
 17. Hallmann Aleksandra, Interdisciplinarity in decoration analysis of Late Period Theban temples, konferencja: PTAH: Preservation and Transmission of Archaeological Heritage, organizator: CFEETK, Luksor, 7 lutego 2025.
 18. Iwaszczuk Jadwiga, Temple of Thutmose I at Qurna – A Recapitulation", konferencja: The Eleventh European Conference of Egyptologists (XI ECE), organizator: Hyperion University of Bucharest, IKŚiO PAN, Bukareszt, 9 września 2025.
 19. Iwaszczuk Jadwiga (razem z C. von Pilgrim), Reconstructing the Temple of Psamtek II on Elephantine: Insights from the First Season, konferencja: Polacy nad Nilem/ Poles on the Nile, organizator: Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 11 czerwca 2025.

-
20. Iwaszczuk Urszula (razem z M. Kasprzak, S. Kurzyńska, I. Urban, J. Święta-Musznicka, M. Badura, G. Trębska, J. Dzido, K. Gos), Wczesnośredniowieczne grodzisko przy ul. Sukienniczej 18 w Gdańsku – znaczenie stanowiska i perspektywy badań interdyscyplinarnych, konferencja: Sympozjum Stowarzyszenia Archeologii Środowiskowej, organizator: Stowarzyszenie Archeologii Środowiskowej, Poznań, 22 września 2025.
 21. Iwaszczuk Urszula (razem z J. Święta-Musznicka, M. Badura, G. Trębska, K. Gos, J. Dzido, M. Kasprzak, S. Kurzyńska), W jakich warunkach przyrodniczych funkcjonowała droga w obrębie wczesnośredniowiecznego grodziska w Gdańsku?, konferencja: Sympozjum Stowarzyszenia Archeologii Środowiskowej, organizator: Stowarzyszenie Archeologii Środowiskowej, Poznań, 23 września 2025.
 22. Iwaszczuk Urszula (razem z P. Makowski, Ch. el-Touihri, M. Badura, M. Moskal-del Hoyo, K. Apolinarska, J. Hajji, T. Waliszewski), Defining the Early Islamic strata at Musti (El-Krib), northern Tunisia: an attempt at high-resolution archaeology, konferencja: Islamic Archaeology Conference 2025, organizator: IKŚiO PAN, Warszawa, 6 listopada 2025.
 23. Józefowicz Ewa, Paving the Way for Nefrusobek: The Significance of Twelfth's Dynasty Nefruptah, konferencja: Women's Perspectives in the Nile Valley, organizator: IKŚiO PAN, Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 26 czerwca 2025.
 24. Juchniewicz Karol, Islamic period settlement, land and water use in the Khaybar oasis. New archaeological perspectives from the Islamic Khaybar Archaeological Project, konferencja: 14th ICAANE, organizator: Université Lumière Lyon 2, Maison de l'Orient et de la Méditerranée, Lyon, 5 czerwca 2025.
 25. Kapiiec Katarzyna, Textiles in the Ritual Context in the New Kingdom Egypt: Lexicography, Symbolism and Use, konferencja: XIth European Conference of Egyptologists (XI ECE), organizator: Hyperion University of Bucharest, IKŚiO PAN, Bukareszt, 9 września 2025.
 26. Kapiiec Katarzyna, Dimensions of Meaning: Ritual Linen in Asymmetric Communication in New Kingdom Egypt (ca. 1550–1070 BCE), konferencja: Asymmetric Communication in Ancient Societies, organizator: Humboldt-Universität zu Berlin, Berlin, 17 października 2025.
 27. Kazimierczak Magdalena (razem z M. Jucha, G. Bąk-Pryc, N. Małecka-Drozd, N. Puschhaus, K. Lajs-Klose, K. Lapeta, K. Grzyb), Tell el-Murra - the latest research results from the cemetery and settlement of the 4th/3rd millennium BC in the eastern part of the Nile Delta, konferencja: The Ninth Delta Survey Conference, organizator: Egypt Exploration Society, Kair, 10 kwietnia 2025.
 28. Kazimierczak Magdalena (razem z N. Małecka-Drozd, K. Grzyb, M. Żukowska, K. Lapeta, N. Puschhaus, G. Bąk-Pryc, M. Jucha), Tell el-Murra 2024 – study campaign: documentation, reconstruction and preliminary analysis of selected finds, konferencja: Polacy nad Nilem/ Poles on the Nile, organizator: Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Centrum

- Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 9 czerwca 2025.
29. Köpp-Junk Heidi, Which Music and Dance Took Place in Egypt's Earliest Temples?, konferencja: Archaeomusicology Interest Group meeting, organizator: Archaeological Institute of America, 4 stycznia 2025.
30. Köpp-Junk Heidi, Bells in Ancient Egypt – history and use on the background of new finds in the temple of Athribis and those of the Musical collection at the University of Göttingen, konferencja: Tintinnabula, Cloches et clochettes, organizator: Musee d'Art Campanaire, L'Isle Jourdain, 6 marca 2025.
31. Köpp-Junk Heidi, Streik, Bildersturm und Aufstand im Alten Ägypten, konferencja: Mitteldeutscher Archäologentag "Aufruhr, Aufstand, Bildersturm – Archäologie der Rebellion", organizator: Landesamt für Denkmalpflege, Archäologie Sachsen-Anhalt Landesmuseum für Vorgeschichte, Halle, 2 października 2025.
32. Köpp-Junk Heidi, The Music of the Ptolemies: Tradition and Change in Egypt, konferencja: Music, dance, and soundscapes in the world of Alexander the Great, organizator: National Museum Thessaloniki, 17 października 2025.
33. Köpp-Junk Heidi, Travel and mobility in the Ramesside Empire, konferencja: Aspects and Impacts of Ramesside Imperialism in the Levant and Nubia, organizator: Munich University, 12 grudnia 2025.
34. Kozieł-Nystrom Patrycja, Mapping Afro-Brazilian Contributions: The Imperative for Afro-Brazilian Cultural Heritage Museums in Nigeria, konferencja: European Conference on African Studies, organizator: Czech Association for African Studies, African Studies in Europe, Praga, 25 czerwca 2025.
35. Levi Nicolas, Women's Organizations in Poland and North Korea: Summary of Comparative Lessons, konferencja: Women's Unions in Socialist/Post-Socialist Countries and Pathways to Improving Women's Rights in North Korea, organizator: Network for North Korean Democracy and Human Rights, Seul, 15 października 2025.
36. Lic Agnieszka, Recent findings of the Jumeirah Archaeological Research Project, konferencja: 58th Seminar for Arabian Studies, organizator: Abu Dhabi International Association for the Study of Arabia & Zayed National Museum, 14 grudnia 2025.
37. Lichocka Barbara, Local imitations (?) of Ptolemaic bronze coins found in residential part of Nea Paphos, konferencja: Nea Paphos Colloquium IV, organizator: Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Historyczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, Warszawa, 20 maja 2025.
38. Lichocka Barbara (razem z C. Balandier), Les moules à flans monétaires de la colline de Fabrika à Nea Paphos, konferencja: Nea Paphos Colloquium IV, organizator: Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Historyczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, Warszawa, 20 maja 2025.

39. Łucyszyna Ołena, *Sāṃkhya on Perceptual Illusion*, konferencja: 19th World Sanskrit Conference, organizator: International Association of Sanskrit Studies, Nepal Sanskrit University, Kathmandu, 29 czerwca 2025.
40. Łucyszyna Ołena, *Prāmāṇya and Aprāmāṇya in Sāṃkhya: The Misattributed View and the View Reconstructed from Its Texts*, konferencja: *Intrinsic and Extrinsic Approaches to Knowledge in Indian Philosophy*, organizator: Institute for the Cultural and Intellectual History of Asia, Austrian Academy of Sciences, Wiedeń, 11 grudnia 2025.
41. Makowski Maciej, *Quantifying regional traditions among third millennium BC clay figurines from Mesopotamia*, konferencja: 14th ICAANE, organizator: Université Lumière Lyon 2, Maison de l'Orient et de la Méditerranée, Lyon, 3 czerwca 2025.
42. Moch Michał, *Kairskie kolaże doby globalizacji i neoliberalnego kapitalizmu. Dziedzictwo intelektualne Mony Abazy*, konferencja: II Kongres Bliskiego Wschodu, organizator: Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Gdański, Warszawa, 28 lutego 2025.
43. Moch Michał, *Prophets and Other Islamic Religious Characters in Dictionnaire arabe-français by Albert Kazimirski*, organizator: *Le lexique de l'islam dans les bilingues dictionnaires d'Albert Kazimirski*, organizator: Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Université Jean Moulin Lyon, Biblioteka Kórnicka PAN, Poznań, 7 listopada 2025.
44. Nabożna Karolina, *Analysis of women's situation in Saudi Arabia in the light of Saudi Vision 2030*, konferencja: XII Międzynarodowy Kongres Azjatycki, organizator: Towarzystwo Azji i Pacyfiku, Miasto Toruń, Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, online, 24 kwietnia 2025.
45. Popielska-Grzybowska Joanna, *„O królu, usłysz, o królu istniej” – komunikacja w relacjach faraona z bogami według staroegipskich Tekstów Piramid*, konferencja: *Komunikacja w relacjach społecznych*, organizator: Towarzystwo Naukowe EDUCARE, online, 21 maja 2025.
46. Popielska-Grzybowska Joanna (razem z D. Cyngot), *Komunikacja (komunikowanie) w archeologii*, konferencja: *Komunikacja w relacjach społecznych*, organizator: Towarzystwo Naukowe EDUCARE, online, 21 maja 2025.
47. Popielska-Grzybowska Joanna, *“O you who was born in Nu while the sky had not yet come into being, while the Earth had not yet come” /PT spell 486 (P 338)/ – Ancient Egyptian cosmologies and philosophical thought*, konferencja: 13th International Conference on the Inspiration of Astronomical Phenomena (INSAP), *Celestial Connections Across Time and Space*, organizator: University of Belfast, Belfast, 11 czerwca 2025.
48. Popielska-Grzybowska Joanna, *Visual strategies in the Pyramid Texts – preliminary field research, November 2024*, konferencja: *Ancient Egyptian texts in Focus*, organizator: IKŚiO PAN, Warszawa, 24 czerwca 2025.
49. Popielska-Grzybowska Joanna (razem z R. Tatomir), *Quo Vadis European Egyptology? Scientific Reflections on the State of the Problem. Realities,*

- Challenges, Perspectives, konferencja: XIth European Conference of Egyptologists (XI ECE), organizator: Hyperion University of Bucharest, IKŚiO PAN, Bukareszt, 9 września 2025.
50. Popielska-Grzybowska Joanna (razem z M. Sartori), Visual aspects of the Pyramid Texts – preliminary field research report, konferencja: XIth European Conference of Egyptologists (XI ECE), organizator: Hyperion University of Bucharest, IKŚiO PAN, Bukareszt, 9 września 2025.
51. Popielska-Grzybowska Joanna (razem z S. Alves Castro), Language of artistic jewellery – preserving ancient cultures through artistic making/creation, konferencja: XIth European Conference of Egyptologists (XI ECE), organizator: Hyperion University of Bucharest, IKŚiO PAN, Bukareszt, 13 września 2025.
52. Popielska-Grzybowska Joanna (razem z S. Alves Castro), Materialização de crenças em linguagem, rituais e representações, konferencja: III Atlantic Conference: Medos, Crenças e Representações/ Fears, Beliefs and Representations, organizator: Universidade dos Açores, Ponta Delgada, 23 września 2025.
53. Popielska-Grzybowska Joanna (razem z D. Cyngot), Conciliando a Antiguidade – visão linguística ou estudo da cultura implícita na linguagem como uma abordagem para uma leitura mais aprofundada da Antiguidade, konferencja: Conciliando a Antiguidade: entre discursos e materialidade, organizator: Grupo de Investigação Representações, Discursos, Materialidades, e Usos do Passado, CHAM, Universidade Nova de Lisboa, Lizbona, 23 października 2025.
54. Popielska-Grzybowska Joanna (razem z L. Zinkowem), History of studies on hieroglyphs and early excavations by Polish scholars and a new discipline in Polish academia, konferencja: Oriental Societies 2.0. Governance of Scholarship, Imperial Agendas, Societal Engagement and Entanglement. Rethinking Governance in the Ancient Near East, organizator: Freie Universität zu Berlin, online, 28 listopada 2025.
55. Radomska Małgorzata, Procreation or Contraception? On the Dilemmas of Ancient Female Inhabitants of the Nile Valley, konferencja: Women's Perspectives in the Nile Valley, organizator: IKŚiO PAN, Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 27 czerwca 2025.
56. Radtke Krzysztof, Jak określić czas powstania i wartość dzieł sztuki egipskiej, konferencja: Art Investment Masterclass, organizator: Sotheby's Institute of Art, OmenaArt Foundation, Warszawa, 7 kwietnia 2025.
57. Romaniuk Marcin, Bathing Culture in Late Hellenistic/Early Roman Nea Paphos: Evidence from Maloutena, konferencja: Nea Paphos Colloquium IV, organizator: Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego, Wydział Historyczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 23 maja 2025.
58. Rzeuska Teodozja, Łopaciuk Roman, Radtke Krzysztof, Wołodźko Paulina (razem z A. Reheema, B. Błaszczuk, U. Dąbrowska, T. Herbich, I. Fuks-Rembisz, K. Olchowska, M. Sokołowski, T. Stępnik, B. Woronko, K. Zalewska), Preliminary results of the Polish-Egyptian Mission in Mastabat

- el-Faraun in Saqqara in the seasons 2024-2025, konferencja: Polacy nad Nilem/ Poles on the Nile, organizator: Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 10 czerwca 2025.
59. Rzeuska Teodozja (razem z A. Reheema), Preliminary Results of the Polish-Egyptian Archaeological Mission "Mastabat el-Faraun" in Saqqara, konferencja Abusir and Saqqara in the Year 2025, June 23-27, 2025, Praga, organizator: Charles University, 23 czerwca 2025.
60. Rzeuska Teodozja (razem z M. Marina Shimizu), Analysis of Animal Cults in Ptolemaic Period through Animal Necropolis Ware from Gebel Asyut al-gharbi, konferencja: Animal Cult in Ancient Egyptian Religion: Exploratory Workshop with Multidisciplinary Approaches, organizator: Institute of Egyptology at FU Berlin, Ancient Orient Museum in Tokyo, Tokio-Kioto, 29 lipca 2025.
61. Rzeuska Teodozja, Cedro Aneta, Bajtler Marta, Kapiiec Katarzyna, Meyza Henryk, Wołodźko Paulina (razem z K. Zalewska), Asyut – a centre of ancient trade, 26 sierpnia 2025, konferencja: XXIV Convegno di Egittologia e Papirologia, organizator: Museo del Papiro "Corrado Basile", Istituto Italiano per la Civiltà Egizia, Siracusa, 25-28 września 2025.
62. Skalec Aneta (razem z Ł. Suskim), Power Over and Power Of Greek and Egyptian Women in Ptolemaic Pathyris (Egypt), konferencja: Power, Space and Culture II, organizator: Wydział Orientalistyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 21 maja 2025.
63. Skalec Aneta, Christian Symbols as a Dating Tool for Late Antique Contracts from Hermopolites (Egypt), konferencja: Signs and Symbols in Comparative Perspective, organizator: Sign and Symbol Research Group, Wydział Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 25 czerwca 2025.
64. Skalec Aneta (razem z M. Paschalicchio), Breaking Stereotypes: Highlighting the Economic and Social Independence of Women from Ptolemaic Pathyris, konferencja: Women's Perspectives in the Nile Valley, organizator: IKŚiO PAN, Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 27 czerwca 2025.
65. Skalec Aneta, The Urban Layout of the Ptolemaic Pathyris: Cross-disciplinary Analysis of Papyrological, Archival, and Geospatial Data, konferencja: 31st International Congress of Papyrology, organizator: University of Cologne, Kolonia, 31 lipca 2025.
66. Skalec Aneta, Digital Reconstruction of a 'Map' from Ptolemaic Pathyris, konferencja: XIth European Conference of Egyptologists (XI ECE), organizator: Hyperion University of Bucharest, IKŚiO PAN, Bukareszt, 11 września 2025.
67. Skalec Aneta, Le piccionaie nella Pathyris tolemaica: fonti papirologhe e archivali, konferencja: XXIV Convegno di Egittologia e Papirologia, organizator: Museo del Papiro "Corrado Basile", Syrakuzy, 27 września 2025.

-
68. Taterka Filip, Błękitne Oko Horusa, czyli Hatszepsut w mandze, konferencja: Antyk po antyku, organizator: Instytut Językoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego, Katowice, 27 marca 2025.
 69. Taterka Filip, Hatshepsut's Romantic Relation with Senenmut: A Re-examination, konferencja: Women's Perspectives in the Nile Valley, organizator: IKŚiO PAN, Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 26 czerwca 2025.
 70. Taterka Filip, Czysta propaganda? Uwagi o dostępności tekstów i reliefów zdobiących ściany egipskich świątyń, konferencja: XVIII Sympozjum Naukowe Starożytny Bliski Wschód i jego dziedzictwo, organizator: Wydział Historii Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 23 września 2025.
 71. Taterka Filip, Enigmatic Elements in Egyptian Iconography in the Reign of Hatshepsut, konferencja: Asymmetric Communication in Ancient Societies, organizator: Humboldt-Universität zu Berlin, Berlin, 17 października 2025.
 72. Wielińska-Soltwedel Małgorzata, How much Pāṇini in non-Pāṇinian systems? The case of Sārasvata, konferencja: Constructing and deconstructing Pāṇini's grammar: the role of commentators, organizator: Instytut Orientalistyczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków, 10 maja 2025.
 73. Wielińska-Soltwedel Małgorzata, Terminological traps and how to deal with them, konferencja: The LINGUINDIC Conference: Modern Linguistics and Ancient India, organizator: Wolfson College, Oxford University, Oksford, 14 czerwca 2025.
 74. Wołodźko Paulina, Ghost, medicine formula and pigeon – Late Roman Amphora 4 in the written and iconographic sources, konferencja: 4. Poznań Young Researchers' Archaeology Conference (PYRAC), organizator: Wydział Archeologii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań, 7 marca 2025.
 75. Wołodźko Paulina, Kitagawa Chiori, Archaeological analysis of the Gaza jar from Asyut, Egypt: contextual evidence from Nilotic fish remain, konferencja: Polacy nad Nilem/ Poles on the Nile, organizator: Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego, Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa, 11 czerwca 2025.
 76. Woźniak Marek, Defense Strategy of Hellenistic Port Centers on the Red Sea Coast: The Case of Berenike Trogydytika, konferencja: Forteresses, forts et camps dans l'aménagement des territoires. De la Méditerranée aux marges des royaumes perse, hellénisques et de l'Empire romain, organizator: Maison Archéologie Ethnologie René Ginouvès, Nanterre, 28 maja 2025.
 77. Wygnańska Zuzanna, The Akkar Uplands Region – the hinterland between Neolithic and Medieval Periods – results of the surveys conducted within the MEG-A. First megalithic builders of the northern Levant, konferencja: 14th ICAANE, organizator: Université Lumière Lyon 2, Maison de l'Orient et de la Méditerranée, Lyon, 3 czerwca 2025.
 78. Wygnańska Zuzanna, Neolithic Late Chalcolithic pottery from the foothill Akkar, konferencja: Neolithic to Early Bronze potting traditions in the Central

-
- Levant, organizator: IKŚiO PAN, Archeorient Maison de l'Orient et de la Méditerranée Lyon, Lyon, 28 marca 2025.
79. Wygnańska Zuzanna, Why Akkar, Why Megaliths – Scope and Significance of the MEG-A project, konferencja: Documenting the Megalithic Heritage of Akkar, organizator: IKŚiO PAN, University of Holy Spirit in Kaslik, General Directorate of Antiquities of Lebanon, Kaslik, 28 października 2025.
80. Wygnańska Zuzanna, What Survey Can Tell Us about the Akkar Heritage, konferencja: Documenting the Megalithic Heritage of Akkar, organizator: IKŚiO PAN, University of Holy Spirit in Kaslik, General Directorate of Antiquities of Lebanon, Kaslik, 28 października 2025.
81. Zahirinejad Mahnaz, Middle Class Accountability in Iran and the Quest for Good Governance, konferencja: Good Governance Conference, organizator: Kharazmi University, Teheran, 17 grudnia 2025.

Granty i projekty realizowane w 2025 r.

Finansowane przez Narodowe Centrum Nauki

1. Ściana zachodnia Portyku Obelisków świątyni Hatszepsut w Deir el-Bahari w wymiarze historycznym, ideologicznym i rytualnym, Preludium 13

nr projektu: 2017/25/N/HS3/02895

kierownik projektu: dr Ewa Józefowicz

okres trwania projektu: 15 stycznia 2018 – 31 stycznia 2025

przyznana kwota: 169 327 PLN

2. Dziedziniec Kompleksu Kultu Królewskiego w świątyni Hatszepsut w Deir el-Bahari w wymiarze rytualnym i ideologicznym, Preludium 15

nr projektu: 2018/29/N/HS3/02625

kierownik projektu: mgr Adrianna Madej-Ciuba

okres trwania projektu: 28 stycznia 2019 – 20 stycznia 2025

przyznana kwota: 165 746 PLN

3. Asjut – ośrodek starożytnego handlu, Beethoven Classic 3

nr projektu: 2018/31/G/HS3/03386

okres trwania projektu: 15 stycznia 2020 – 15 listopada 2025

kierownik projektu: dr hab. Teodozja I. Rzeuska, prof. IKŚiO PAN, prof. dr hab. Jochem Kahl

przyznana kwota: 1 308 545,00 PLN

4. Projekt Świątyń Solarnych. Przestrzenie religijne, wzorce ideologiczne i dynamika społeczna struktury krajobrazu sakralnego w trzecim tysiącleciu p.n.e. w Egipcie, Sonata Bis 9

nr projektu: 2019/34/E/HS3/00438

okres trwania projektu: 27 marca 2020 – 26 marca 2025

kierownik projektu: dr Massimiliano Nuzzolo

przyznana kwota: 2 613 878,00 PLN

5. Epistemologia sankhji: spostrzeżenie i wnioskowanie w klasycznej i poklasycznej sankhji, Opus 18

nr projektu: 2019/35/B/HS1/02444

kierownik projektu: dr hab. Ołena Łucyszyna, prof. IKŚiO PAN

okres trwania projektu: 20 lipca 2020 – 19 lipca 2025

przyznana kwota: 146 165,00 PLN

6. Kairska scena muzyczna od 2011 roku: między aktywizmem politycznym a zmianą kulturową, Opus 19

nr projektu: 2020/37/B/HS2/01940

kierownik projektu: dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN

okres trwania projektu: 17 lutego 2021 – 16 kwietnia 2026

przyznana kwota: 497 760,00 PLN

7. MEG-A: Pierwsi budowniczości megalitów w północnym Lewancie. Interdyscyplinarne badania krajobrazu archeologicznego w Akkarze (Liban, IV-III tysiąclecie p.n.e.), Opus Lap 20

nr projektu: 2020/39/I/HS3/02993

kierownik projektu: dr Zuzanna Wygnańska

okres trwania projektu: 15 grudnia 2021 – 14 grudnia 2025

przyznana kwota: 1 843 778,00 PLN

8. Zatoka Perska w okresie umajjadzki i abbasydzki jako "region artystyczny", Sonatina 6

nr projektu: 2022/44/C/HS3/00123

kierownik projektu: dr Agnieszka Lic

okres trwania projektu: 23 września 2022 – 22 września 2025

przyznana kwota: 604 731,00 PLN

9. Teoria znaczenia w dzinijskiej filozofii języka (XI-XVII w.), Sonatina 6

nr projektu: 2022/44/C/HS1/00097

kierownik projektu: dr Małgorzata Glinicka

okres trwania projektu: 2 listopada 2022 – 1 listopada 2025

przyznana kwota: 535 121,00 PLN

10. W poszukiwaniu szlaków wiodących do Dżeddy, portu Mekki. Szczątki organiczne z pierwszych wykopalisk w al-Balad, Dżedda (Królestwo Arabii Saudyjskiej), Sonata 18

nr projektu: 2022/47/D/HS3/03061

kierownik projektu: dr Urszula Iwaszczuk

okres trwania projektu: 6 lipca 2023 – 5 lipca 2026

przyznana kwota: 761 576,00 PLN

11. Działalność instytucji wyznaniowych w systemie konfesjonalnym w Libanie - wstęp do badania kulturowego wymiaru konfesjonalizmu, Miniatura 7

nr projektu: nr 2023/07/X/HS2/01654
kierownik projektu: dr Natatlia Bahlawan
okres trwania projektu: 28 listopada 2023 – 27 maja 2025
przyznana kwota: 20 638,00 PLN

12. Rytuał agnihotry w religijności Indii okresu wedyjskiego, Preludium 22

nr projektu: 2023/49/N/HS1/02904
kierownik projektu: mgr Krzysztof Gutowski
okres trwania projektu: 29 stycznia 2024 – 28 stycznia 2027
przyznana kwota: 117 706,00 PLN

13. Projekt Ptolmejskie Pathyris – interdyscyplinarne badania nad układem urbanistycznym i architekturą mieszkalną miasta, POLONEZ Bis 2

nr projektu: 2022/45/P/HS3/01807
kierownik projektu: dr Aneta Skalec
okres trwania projektu: 1 kwietnia 2024 – 31 marca 2026
przyznana kwota: 1 012 396,00 PLN

14. Analiza dziedzictwa konfucjanizmu na Półwyspie Koreańskim na podstawie dokumentów Ośrodka Badawczego Ochrony Kultury Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej (KRL-D) – Kwerenda biblioteczna w Seulu, Miniatura 8

nr projektu: 2024/08/X/HS3/00505
kierownik projektu: dr Nicolas Levi
okres trwania projektu: 22 sierpnia 2024 – 21 sierpnia 2025
przyznana kwota: 15 893,00 PLN

15. Tkaniny w kontekście rytualnym Nowego Państwa w starożytnym Egipcie: leksykografia, symbolika i wykorzystanie, Sonatina 8

nr projektu: 2024/52/C/HS3/00352
kierownik projektu: dr Katarzyna Kapić
okres trwania projektu: 1 października 2024 – 30 września 2027
przyznana kwota: 649 487,00 PLN

16. Egipskie formy chlebowe z okresu od II do końca IV dynastii – rewizja w świetle nowych danych na podstawie materiału ze stanowisk Tell el-Murra i Tell el-Farcha, Miniatura 8

nr projektu: 2024/08/X/HS3/01565
kierownik projektu: dr Magdalena Kazimierczak
okres trwania projektu: 10 grudnia 2024 – 9 grudnia 2025
przyznana kwota: 49 877,00 PLN

17. Opieka nad świętymi i poświęconymi (złożonymi w ofierze). Studia porównawcze mumii zwierzęcych z Asjut (Egipt) oraz z kolekcji muzealnych w Berlinie i Lyonie, Sonata 20

nr projektu: 2024/55/D/HS3/02683
kierownik projektu: dr Chiori Kitagawa
okres trwania projektu: 1 sierpnia 2025 – 31 lipca 2028
przyznana kwota: 1 171 938 PLN

***W realizacji granty i projekty na łączną kwotę: 13 528 340,00 PLN
w tym pozyskane w roku 2024 na kwotę: 1 171 938,00 PLN***

Finansowane przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

1. The Southern Room of Amun in the Temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari. Part 2, Doskonała Nauka II – Wsparcie monografii naukowych

nr projektu: MONOG/SP/0006/2023/01
kierownik projektu: dr Katarzyna Kapięć
okres trwania projektu: 1 kwietnia 2023 – 28 lutego 2025
przyznana kwota: 31 063,30 PLN

2. Egipologiczna baza danych hatshepsut.iksiopan.pl – kontynuacja, Społeczna odpowiedzialność nauki II – Popularyzacja nauki

nr projektu: POPUL/SP/0507/2023/01
kierownik projektu: dr Jadwiga Iwaszczuk
okres trwania projektu: 1 lipca 2023 – 30 czerwca 2025
przyznana kwota: 128 700,00 PLN

3. Piękne Święto Dżeser-dżeseru w świątyni Hatszepsut w Deir el-Bahari, część 1, Doskonała Nauka II – Wsparcie monografii naukowych

nr projektu: MONOG/SP/0006/2023/01
kierownik projektu: dr Jadwiga Iwaszczuk
okres trwania projektu: 1 lipca 2023 – 30 kwietnia 2025
przyznana kwota: 54 968,00 PLN

4. Kącik Edukacyjny – Promocja osiągnięć naukowych IKŚiO PAN, Społeczna odpowiedzialność nauki II – Popularyzacja nauki

nr projektu: POPUL/SP/0506/2023/01
kierownik projektu: dr Patrycja Koziel
okres trwania projektu: 1 września 2023 – 31 sierpnia 2025
przyznana kwota: 50 000,00 PLN

5. Faraonowie znad Wisły. „Egiptomania”: recepcja dziedzictwa starożytnego Egiptu w sztuce polskiej (XIX-XXI wiek) w kontekście europejskim, Narodowy Program Rozwoju Humanistyki – Dziedzictwo Narodowe, konkurs 12

nr projektu: NPRH/DN/SP/0210/2023/12
kierownik projektu: dr hab. Leszek Zinkow, prof. IKŚiO PAN
okres trwania projektu: 10 maja 2024 – 9 maja 2029
przyznana kwota: 489 668,51 PLN

6. Internetowa baza egipskich rytuałów świątynnych rite.iksiopan.pl – kontynuacja, Społeczna odpowiedzialność nauki II – Popularyzacja nauki

nr projektu: POPUL/SP/0292/2024/02
kierownik projektu: dr Jadwiga Iwaszczuk
okres trwania projektu: 5 grudnia 2024 – 30 czerwca 2026
przyznana kwota: 203 900,00 PLN

7. Zaginiony świat Orientu na kartach pocztowych – kontynuacja, Społeczna odpowiedzialność nauki – Popularyzacja nauki

nr projektu: POPUL/SP/0293/2024/02
kierownik projektu: dr hab. Teodozja Rzeuska, prof. IKŚiO PAN
okres trwania projektu: 15 grudnia 2024 – 15 grudnia 2025
przyznana kwota: 206 862,00 PLN

8. Realizacja badań archeologicznych na stanowisku Mastaba Faraona w Sakkarze (Egipt), Zlecenie Ministra

nr projektu: MNiSW/2025/DAP/105
kierownik projektu: dr Jadwiga Iwaszczuk, dr hab. Teodozja Rzeuska, prof. IKŚiO PAN
okres trwania projektu: 28 lutego 2025 – 31 grudnia 2026
przyznana kwota: 750 000,00 PLN

9. Gebelein II. The history of reaserch, topography, and microhistory of the region, Wektory Nauki – monografie

nr projektu: WNM/SP/0013/2025/01

kierownik projektu: dr Wojciech Ejsmond
okres trwania projektu: 15 grudnia 2025 – 15 czerwca 2026
przyznana kwota: 49 280,00 PLN

10. Gebelein 1910: (not only) the town of Pathyris, Wektory Nauki – monografie
nr projektu: WNM/SP/0014/2025/01
kierownik projektu: dr Aneta Skalec
okres trwania projektu: 15 grudnia 2025 – 15 lipca 2026
przyznana kwota: 44 809,00 PLN

11. Konferencja Outward Appearance versus Inward Significance II. Cultural Lives of Clothing and Textiles in Ancient Egypt and Beyond, Wektory Nauki – konferencje
nr projektu: WNK/SP/0143/2025/01
kierownik projektu: dr Katarzyna Kapiiec, dr Aleksandra Hallmann-Mikołajczak
okres trwania projektu: 20 grudnia 2025 – 20 grudnia 2026
przyznana kwota: 36 300,00 PLN

12. Umiędzynarodowienie, wzmocnienie i popularyzacja badań IKŚiO PAN nad starożytnym Egiptem, klasycznymi kulturami śródziemnomorskimi, Nubią, recepcją starożytności i Szlakiem Jedwabnym, Zlecenie Ministra
nr projektu: MNiSW/2025/DAP/723
kierownik projektu: dr Jadwiga Iwaszczuk
okres trwania projektu: 18 listopada 2025 – 31 grudnia 2026
przyznana kwota: 405 000,00 PLN

***W realizacji granty i projekty na łączną kwotę: 2 450 550,81 PLN
w tym pozyskane w roku 2024 na kwotę: 1 285 389,00 PLN***

**Łączna kwota wszystkich realizowanych w 2024 r. grantów i projektów:
15 978 890,81 PLN**

**W tym pozyskanych w roku 2024:
2 457 327,00 PLN**

Dział wydawniczy

Kierownik: dr hab. Joanna Popielska-Grzybowska, prof. IKŚiO PAN

Zespół: dr Monika Dolińska, dr Ewa Józefowicz, mgr Krzysztof Gutowski
(Asystenci Wydawniczy)

Czasopisma Instytutu

***Acta Asiatica Varsoviensis* (rocznik)**

p-ISSN 0860-6102 | eISSN 2449-8653 | ISBN 978-83-7452-091-1

Punktacja według Wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych MNiSW (z dnia 5 stycznia 2024 r.): **40 pkt.**

Redaktor naczelny: dr Małgorzata Wielińska-Soltwedel

Sekretarz Redakcji, Dział Azji Wschodniej i Centralnej: dr Nicolas Levi

Dział Azji Południowej i Południowo-Wschodniej: dr hab. Ołena Łucyszyna, dr
Małgorzata Glinicka

Korekta językowa: Jo B. Harper

Czasopismo *Acta Asiatica Varsoviensis* jest indeksowane w następujących bazach: CEJSH, DOAJ, EBSCO, ERIH Plus, Google Scholar, Index Copernicus, SCOPUS.

***Ägypten und Levante* (rocznik)**

ISBN13: 978-3-7001-8422-5

Czasopismo współwydawane przez: Österreichische Akademie der Wissenschaften, Österreichisches Archäologisches Institut; IKŚiO PAN; Institut für Ägyptologie, Universität Wien; Departments of Near Eastern Languages and Civilizations, Yale University

Punktacja według Wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych MNiSW (z dnia 5 stycznia 2024 r.): **100 pkt.**

Redaktor naczelny: prof. Manfred Bietak

Redaktorzy: mgr Barbara Beck-Brandt, dr Ernst Czerny, prof. dr Christiana E. Köhler, dr Nadine Moeller, prof. dr hab. Karol Myśliwiec

Czasopismo *Ägypten und Levante* jest indeksowane w następujących bazach: Crossref, ERIH PLUS, EZB, JSTOR, SCImago (SJR), SCOPUS

***Études et Travaux* (rocznik)**

p-ISSN 0079-3566 (do 2010 roku) | 2084-6762 (od 2011 roku) | e-ISSN 2449-9579

Punktacja według Wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych MNiSW (z dnia 5 stycznia 2024 r.): **100 pkt.**

Redaktor naczelny: dr Maciej Makowski
Sekretarz Redakcji: mgr Maciej Romaniuk
Redaktor: dr Michele Degli Esposti, dr Maria Carmela Gatto, dr Jadwiga Iwaszczuk, dr Katarzyna Kapiec
Korekta językowa: Jo B. Harper

Czasopismo *Études et Travaux* jest indeksowane w następujących bazach: SCOPUS, ERIH, ERIH PLUS, CEJSH, Index Copernicus, Akademicka Platforma Czasopism.

***Hemispheres. Studies on Cultures and Societies* (rocznik)**

eISSN 2449-8645 | ISBN 978-83-7452-087-4

Punktacja według Wykazu czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych MNiSW (z dnia 5 stycznia 2024 r.): **20 pkt.**

Redaktor naczelny: dr hab. Michał Moch
Sekretarz Redakcji: mgr Agata Wójcik
Redaktorzy: dr Bogumiła Hall, dr Patrycja Koziel, dr A.Z. Obiedat
Korekta językowa: Jo B. Harper

Czasopismo *Hemispheres. Studies on Cultures and Societies* jest indeksowane w następujących bazach: ERIH PLUS, CEJSH, ProQuest Database, Index Copernicus.

Finansowanie czasopism

Na wydawanie czasopism *Acta Asiatica Varsoviensis*, *Études et Travaux* oraz *Hemispheres. Studies on Cultures and Societies* w roku 2025 Instytut pozyskał dofinansowanie w ramach Zlecenia Ministra pn. „Umieędzynarodowienie, wzmocnienie i popularyzacja badań IKŚiO PAN nad starożytnym Egiptem,

klasycznymi kulturami śródziemnomorskimi, Nubią, recepcją starożytności i Szlakiem Jedwabnym” (MNiSW/2025/DAP/723).

Monografie Instytutu

Według Wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe MEiN (z dnia 22 lipca 2021 r.) Wydawnictwo IKŚiO PAN znalazło się na liście Poziom I wykazu i otrzymało **120 pkt.**

Pięć serii wydawniczych: *Deir el-Bahari*, *Itinera Orientalia*, *Nubia*, *Of Old Postcards* oraz *Travaux de l'Institut*, IKŚiO PAN współwydaje z Harrassowitz Verlag i publikacje w ramach tych serii. Harrassowitz Verlag zgodził się włączyć trzy nowe serie (*Itinera Orientalia*, *Nubia* i *Of Old Postcards*) do umowy o współpracy. Według Wykazu publikujących recenzowane monografie naukowe MEiN (z dnia 22 lipca 2021 r.) znajdują się na Poziomie II wykazu i otrzymują **300 pkt.**

Mając na uwadze podniesienie jakości publikacji wydawanych przez Wydawnictwo IKŚiO PAN w roku 2025 kontynuowana była zawarta w roku 2020 r. umowa na współpracę z redaktorami językowymi oraz technicznymi.

Na wydawanie 12 monografii w roku 2025 Instytut pozyskał dofinansowanie w ramach Zlecenia Ministra pn. „Umiejdzynarodowienie, wzmocnienie i popularyzacja badań IKŚiO PAN nad starożytnym Egipcem, klasycznymi kulturami śródziemnomorskimi, Nubią, recepcją starożytności i Szlakiem Jedwabnym” (MNiSW/2025/DAP/723). Ponadto wydanie jednej monografii w serii *Deir el-Bahari* finansowana była z osobnego grantu MNiSW (MONOG/SP/0006/2023/01).

W roku 2025 ukazały się monografie:

Seria Deir el-Bahari

Iwaszczuk Jadwiga, Festival of Djeser-Djeseru. Part 1. North wing of the east wall of the Upper Courtyard of the temple of Hatshepsut at Deir el-Bahari, *Deir el-Bahari* XII, E. Laskowska-Kusztal (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025.

Dolińska Monika, Deir el-Bahari XIII: The Temple of Thutmose III. Supplement to the volume I, *Deir el-Bahari* IX, E. Laskowska-Kusztal, J. Karkowski (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025.

Witkowski Maciej G., Les chapelles d'Anubis. 1. La Chapelle Haute, *Deir el-Bahari* XIV, J. Iwaszczuk (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025.

Seria Itinera Orientalia

Zinkow Leszek, Egyptian Museums in Giza and Bulaq Through the Eyes of Polish Travellers. Jan Rakowski, The Boulaq Museum in Cairo. A Postcard from a Journey to the East (1889); Anna Neumanowa, From Life on the Nile. The Museum of the Ancient Egyptian Excavations in Cairo (1895) / Egipskie muzea w Gizie i w Bulaku oczami polskich podróżników. Jan Rakowski, Muzeum Boulaq w Kairze: kartka z podróży na Wschód (1889), Anna Neumanowa, Z życia nad Nilem. Muzeum staroegipskich wykopalisk w Kairze (1895), *Itinera Orientalia* II, K. Kapiiec, E. Józefowicz (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025.

Seria Nubia

Żurawski Bogdan, Cedro Aneta, Hajduga Roksana, Selib on the Nile. General introduction and research history, *Nubia* IX, *Selib* I, B. Żurawski (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025

Seria Of Old Postcards

Trzcńska Katarzyna, Sójka Piotr, Heluan na starych pocztówkach/Helwan of Old Postcards, *Of Old Postcards* 1, L. Zinkow, T.I. Rzeuska (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025.

Tkaczow Barbara, Aleksandria przy Egipcie na starych pocztówkach. Część I/Alexandria in Egypt on Old Postcards. Part I, *Of Old Postcards* 2, H. Kaczmarek, T.I. Rzeuska (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 1925.

Seria Paideia

Radtke Krzysztof J., Proporcje ciała ludzkiego w reliefie i malarstwie starożytnego Egiptu, *Paideia* X, J. Iwaszczuk, M.G. Witkowski (red.), IKŚiO PAN, Warszawa 2025.

Jakobielski Stefan, Martens-Czarnecka Małgorzata, Malarz biskupa Petrosa. Katedra w Faras w końcu X i na początku XI wieku, *Paideia* XI, M. Dolińska (red.), IKŚiO PAN, Warszawa 2025.

Gutowski Krzysztof, Agnihotra. Wedyjska ofiara ogniowa, *Paideia* XII, M. Glinicka, H. Meyza (red.), IKŚiO PAN, Warszawa 2025.

Seria Prace Orientalistyczne i Afrykanistyczne

Levi Nicolas, An Introduction to Religions and Their Heritage in the Geographic Area of North Korea, *Prace Orientalistyczne i Afrykanistyczne* 16, K. Gutowski, B. Hall (red.), IKŚiO PAN, Warszawa 2025.

Seria Travaux de l'Institut

Kaczanowicz, Marta, Old Tomb, New Tenants. An Archeology of Tomb Reuse in Third Intermediate and Late Period Thebes. Fasc. 1-2, *Travaux de l'Institut des*

Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XVII, A. Hallmann (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz, Warsaw - Wiesbaden 2025.

Popielska-Grzybowska Joanna, Iwaszczuk Jadwiga, Kapiiec Katarzyna, Radtke Krzysztof J. (red.), *Ancient Egypt 2023: Perspectives of Research*, vol. I, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XVIII*, IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025.

Ejsmond Wojciech (razem z K. Edwards, E. Eltze), 'I was a man of whom there was no other!' A review of the 'autobiographical' inscription of Ankhtyfy, nomarch of Hefat, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XIX*, J. Popielska-Grzybowska (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025.

Kaczmarek Hieronim, Egypt in Poland Knowledge of ancient civilization, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XX*, J. Iwaszczuk (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025.

Wielińska-Soltwedel Małgorzata, The Bhāṣāvṛttivaraṇapañjikā of Viśvarūpa: The first adhyāya and a detailed examination, Volume 1: The Bengali tradition of Pāṇinian grammar, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XXI*, M. Mejor (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw-Wiesbaden, 2025.

Wielińska-Soltwedel Małgorzata, The Bhāṣāvṛttivaraṇapañjikā of Viśvarūpa: The first adhyāya and a detailed examination, Volume 2: Edition, *Travaux de l'Institut des Cultures Méditerranéennes et Orientales de l'Académie Polonaise des Sciences XXII*, M. Mejor (red.), IKŚiO PAN - Harrassowitz Verlag, Warsaw - Wiesbaden 2025.

Serie Instytutu:

Deir el-Bahari

Redaktor serii: dr hab. Ewa Laskowska-Kusztal, prof. IKŚiO PAN

Itinera Orientalia

Redaktor serii: dr hab. Teodozja Rzeuska, prof. IKŚiO PAN

Nea Paphos

Redaktor serii: dr Henryk Meyza

Nubia

Redaktor serii: dr hab. Bogdan Żurawski, prof. IKŚiO PAN

Paideia

Redaktor serii: dr hab. Joanna Popielska-Grzybowska, prof. IKŚiO PAN

Polskie Podróżopisarstwo i Reportaż XIX i XX Wieku

Redaktor serii: dr hab. Leszek Zinkow, prof. IKŚiO PAN

Prace Orientalistyczne i Afrykanistyczne

Redaktor serii: dr Bogumiła Hall

Saqqara

Redaktor serii: prof. dr hab. Karol Myśliwiec

Travaux de l'Institut

Redaktor serii: dr Jadwiga Iwaszczuk

Dział Dokumentacji Naukowej

Kierownik: mgr Małgorzata Radomska

Panopticum: mgr Marta Bajtler

Zadania realizowane w roku 2025

Porządkowanie i dygitalizacja zasobu

1. Prace nad archiwum prac zleconych ZAŚ PAN.
2. Kontynuacja przeglądu materiałów, weryfikacja i wydzielanie dokumentacji wykopaliskowej – 25 teczek Deir el-Bahari, 25 teczek Edfu, Palmyra, Ramzes III.
3. Spis zawartości czterech teczek Deir el-Bahari z dokumentacją wykopaliskową.
4. Rozpoczęcie porządkowania spuścizny Stefanie Jakobielskim (przeгляд dwóch segregatorów – wydzielenie nadbitek artykułów oraz artykułów poświęconych Dongoli i Etiopii).

Udostępnianie zasobu

1. Przeprowadzenie kwerendy materiałów Tell Atrib na potrzeby Sarah Hollaender, Graz Universität:
 - przegląd inwentarzy Tell Atrib za lata 1987, 1991, 1995 (kilkaset kart),
 - przegląd albumów z negatywami (500 sztuk),
 - przegląd kilkuset zdjęć cyfrowych,
 - poszukiwanie w magazynie publikacji Tell Atrib II,
 - wykonanie skanów zdjęć oraz przesłanie do Wiednia.
2. Przeprowadzenie kwerendy materiałów z Działu (głównie Palmyry) w celu znalezienia prac rysunkowych i fotograficznych, wykonanych przez panią Krystynę Michałowską, żonę prof. Kazimierza Michałowskiego, na potrzeby przygotowywanej w Instytucie Historii Sztuki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu pracy na temat życia i dokonań, zwłaszcza na polu artystycznym, pani Krystyny.
3. Przeprowadzenie kwerendy materiałów z Sakkary dotyczących zorganizowanych dotychczas wystaw (wybór 21 plansz).
4. Udostępnianie dokumentacji Nea Paphos.
5. Przygotowanie slajdów przeznaczonych do skanowania na potrzeby publikacji poświęconej wywiadowi z prof. Stefanem Jakobielskim przez Małgorzatę Purzyńską.
6. Kwerenda inwentarza Faras celem odnalezienia kontekstu ostrakonu koptyjskiego, wykonanie skanów.

7. Przegląd 13 płyt CD (5850 sztuk fotografii) z dokumentacją Dongol.

"Panopticum"

Kierownik: mgr Marta Bajtler

1. Prace w 2025 roku znacznie ograniczone z uwagi na udział kierownika Panopticum w pracach wykopaliskowych oraz prace kierownika Panopticum nad dysertacją doktorską.
2. Wykonana została kwerenda materiałów z Panopticum poświęconych p. Krystynie Michałowskiej.

Audyt Archiwum Akt Nowych w Instytucie:

1. Przekazanie informacji i dokumentów wymaganych w czasie kontroli związanych z Działem (zawartość zasobu w liczbach, ewidencja, protokoły), przygotowanie oraz przesłanie do audytora z Archiwum Akt Nowych materiałów informacyjnych na temat profilu Instytutu, historii i specyfiki zawartości zbioru Działu oraz przesłanie projektu Regulaminu Działu.
2. Przygotowanie uwag do zaleceń pokontrolnych dla Archiwum Akt Nowych w części dotyczącej działalności Działu.
3. Kontynuacja prac nad Regulaminem Działu, wstrzymanych do czasu otrzymania decyzji z Archiwum Akt Nowych o możliwości tworzenia osobnego regulaminu dla Działu (po lekturze zaleceń pokontrolnych).

Prac nad zasobem Działu:

1. Przygotowanie do przejęcia przez Dział:
 - dokumentacji wykopaliskowej z Nea Pafos przygotowanej przez pracowników Instytutu,
 - dokumentacji z grantu Miniatura 7 dr Patrycji Koziół pt. Pamięć kulturowa a dziedzictwo afro-brazylijskie w Nigerii – w poszukiwaniu,
 - dokumentacji z grantu Polonez Bis 1 dr Jade Bejeot pt. Ceramic technology and the socio-political environment of Predynastic Egypt,
 - dokumentacji z grantu Sonatina 2 dr Edyty Marzec pt. INSIDE. Interdyscyplinarne badania ceramiki hellenistycznej z wyspy Delos,
2. Przejęcie przez Dział spuścizny po prof. Stefanie Jakobielskim zgromadzonej w jego domu.

Inne:

1. Udział w warsztatach/konferencji „Archiwistów Archeo” na Uniwersytecie Warszawskim (23 czerwca 2025) poświęconej opiece nad dokumentacją archeologiczną.

2. Sporządzenie spisu tymczasowej lokalizacji materiałów Deir el-Bahari, Tell Atrib, Palmyry, Nea Pafos (z archiwum prac zleconych) oraz spuścizn: Tadeusza Andrzejewskiego, Wiktora A. Daszewskiego oraz Stefana Jakobielskiego.

Działalność popularyzacyjna

Udział w wydarzeniach popularyzacyjnych

28. Piknik Naukowy Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik, 10 maja 2025 r.

- „Staroegipska droga do gwiazd, czyli jak wyobrażano sobie wszechświat w starożytności?” (dr hab. Teodozja Rzeuska, prof. IKŚiO PAN, dr Krzysztof Radtke, mgr Katarzyna Zalewska – wolontariuszka)
- „Starożytni budowniczo megalitów z Libanu i ich miejsce w kosmosie” (dr Zuzanna Wygnańska, mgr Emilia Jastrzębska)
- „Motywy kosmiczne i kosmogoniczne zamknięte w antycznej ceramice” (Zespół Ceramologiczny: dr Monika Miziołek, mgr Aneta Cedro, mgr Paulina Wołodźko, mgr Marta Bajtler, dr Magdalena Kazimierczak)

Nocy Muzeów w Pałacu Staszica, 17 maja 2025 r.

- „Lagos i Rio de Janeiro: Festiwal Fanti w Nigerii i jego kulturowe powiązania z karnawałem brazylijskim” (dr Patrycja Koziół)
- „Czy możemy cofnąć się w czasie, żeby zobaczyć starożytny Egipt? Rekonstrukcje 3D jako narzędzie badawczo-popularyzatorskie w archeologii” (dr Wojciech Ejsmond, dr Aneta Skalec, dr Jakub Stępnia)

Europejskie Dni Archeologii w Pałacu Staszica, 13-15 czerwca 2025 r.

- stanowisko edukacyjne „Egipski skryba” (dr Ewa Józefowicz)
- Wystawa tryptyku graficznego z prezentacją multimedialną „Symbole nas łączą” (dr Anetta Łyżwa-Piber)
- wykład „Czy możemy prowadzić cyfrowe wykopaliska? O tym, jak badania sprzed 100 lat mogą pozwalać na nowe odkrycia” (dr Wojciech Ejsmond, dr Aneta Skalec)

28. Festiwal Nauki, 27 września 2025 r.

- „Libańskie megality. W głąb prehistorii z polsko-szwajcarskimi archeologami” (dr Zuzanna Wygnańska, mgr Emilia Jastrzębska)
- „Mastaba Faraona – tajemniczy grobowiec faraona Szepeseskafa w Sakkarze (Egipt)” (dr hab. Teodozja Rzeuska, prof. IKŚiO PAN, dr Krzysztof Radtke, mgr Katarzyna Zalewska)
- stoisko IKŚiO PAN – prezentacja wyników projektu „Kącik Edukacyjny – Promocja osiągnięć naukowych IKŚiO PAN” (dr Patrycja Koziół)

Porozumienie o współpracy z Biblioteką Publiczną m.st. Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego

Organizacja spotkań z cyklu „Dialogi kultur” w Bibliotece na Koszykowej:

8 stycznia 2025: Konstanty Gebert, dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN, dyskusja poprowadzona przez red. Agnieszkę Zagner („Polityka”), Palestyna–Izrael: wojna z widokiem na pokój? (<https://www.youtube.com/watch?v=hF7Othoaoeno>).

12 marca 2025: dr Wojciech Ejsmond, Splecione tożsamości etniczne: nowe spojrzenie na obecność Nubijczyków i przenikanie się grup etnicznych w starożytnym Egipcie (<https://www.youtube.com/watch?v=oWx0dukFMpQ&t=5s>).

14 maja 2025: dr Katarzyna Kapiec, Rytuał w służbie ideologii władzy – królewska narracja w świątyni Hatszepsut (Egipt) (<https://www.youtube.com/watch?v=VsRRTptzfVQ&t=1s>).

11 czerwca 2025: dr Marek Woźniaki (IKŚiO PAN), Na skrzydłach południowego monsunu; czyli opowieść o starożytnych wyprawach rzymskich kupców do Arabii Szczęśliwej i Indii (<https://www.youtube.com/watch?v=mY0kfDHkgJg&t=2s>).

10 grudnia 2025: dr Nicolas Levi (IKŚiO PAN), Rola religii w życiu uchodźców z Korei Północnej (<https://www.youtube.com/watch?v=ybu3OfaRRR0&t=1s>).

Konkurs plastyczny dla szkół: „Młody Indiana Jones”! Przygoda z archeologią dla najmłodszych odkrywców

Dla uczniów klas 0-3 szkół podstawowych z Mazowsza, organizowany przez Fundację Umbra Orientis IKŚiO PAN we współpracy z IKŚiO PAN, Fundacją Ogród Edukacji oraz Humanistycznym Uniwersytetem dla Dzieci.

Temat konkursu: „Mój skarb z przeszłości” – rysunek, obraz lub kolaż przedstawiający archeologiczny skarb – inspirowany starożytnym Egiptem lub Sudanem.

Współpraca ze szkołami

- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Cukrówce (udział w szkoleniu w ramach projektu „Kącik Edukacyjny” oraz konkursie plastycznym „Młody Indiana Jones”).

Działalność edukacyjna

Szkoła doktorska Anthropos Instytutów Polskiej Akademii Nauk

Koordynator: dr Filip Taterka

Przedstawiciel IKŚiO PAN w Radzie Szkoły: dr hab. Joanna Popielska-Grzybowska, prof. IKŚiO PAN

Szkoła doktorska Anthropos powstała 15 marca 2019 roku na podstawie umowy pomiędzy dziewięcioma instytutami PAN: Instytutem Archeologii i Etnologii, Instytutem Badań Literackich, Instytutem Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyckiego, Instytutem Historii im. Tadeusza Manteuffla, Instytutem Historii Nauki im. Ludwika i Aleksandra Birkenmajerów, Instytutem Języka Polskiego, Instytutem Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych, Instytutem Slawistyki oraz Instytutem Sztuki. Rolę jednostki wiodącej pełni Instytut Historii PAN.

Zajęcia przeprowadzone przez pracowników IKŚiO PAN w ramach Szkoły Doktorskiej Anthropos:

- dr Filip Taterka (z dr. hab. prof. UAM Pawłem Sawińskim), Seminarium doktoranckie Anthropos: Starożytność – epoka odległa i bliska zarazem (20 godzin).

Promotorstwo prac doktorskich w ramach Szkoły Doktorskiej Anthropos:

- dr Maria Carmela Gatto, promotor pomocniczy rozprawy doktorskiej mgr Gai Vicenzi;
- dr Karol Juchniewicz, promotor pomocniczy rozprawy doktorskiej Olgi Wasilewskiej;
- dr hab. Hieronim Kaczmarek, prof. IKŚiO PAN, promotor rozprawy doktorskiej mgr Olgi Wasilewskiej;
- dr hab. Michał Moch, prof. IKŚiO PAN, współpromotor rozprawy doktorskiej mgr Apolonii Ambroziak;
- dr hab. Joanna Popielska-Grzybowska, prof. IKŚiO PAN, promotor rozprawy doktorskiej mgr Susanny Moser.
- dr hab. Teodozja I. Rzeuska, prof. IKŚiO PAN, ko-promotor rozprawy doktorskiej mgr Emilii Jastrzębskiej

W Szkole Doktorskiej Anthropos w roku 2025 studiowało sześć doktorantek IKŚiO PAN: mgr Olga Młynarczyk (nabór 2019/2020, studia przedłużone), mgr Weronika Solarek (nabór 2020/2021, studia przedłużone), mgr Susanna Moser (nabór

2022/2023), mgr Emilia Jastrzębska (nabór 2023/2024), mgr Gaia Vicenzi oraz mgr Olga Wasilewska (nabór 2024/2025). Z uwagi na sytuację finansową Instytutu, nie przeprowadzono naboru do Szkoły w roku 2025.

Dwie doktorantki, mgr Olga Młynarczyk oraz Weronika Stosik w roku 2025 złożyły rozprawy doktorskie.

Działalność biblioteki

Księgozbiór Archeologiczny

Bibliotekarze: mgr Katarzyna Kwiatkowska (do kwietnia 2025), dr Igor Barkowski (od kwietnia 2025)

Osoba do pomocy: lic. Daria Rymarczyk

Praktykantki: Alicja Dziubińska, Ewa Mirończuk

Dostępność: w związku z renowacją pomieszczenia biblioteki (księgozbiór archeologiczny) pozostawała ona do grudnia 2025 r. zamknięta dla czytelników.

W zakresie akcesji w 2025 r. dominującą rolę odgrywały zakupy (49 woluminów), w mniejszym stopniu wymiana wydawnictw i dary (17 woluminów). Łącznie w roku 2024 biblioteka zdobyła 252 woluminy. Szacowana wartość wszystkich wpływów wyniosła ok. 8870,09 PLN.

W roku 2025 Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznało Instytutowi Zlecenie Ministra pt. Realizacja badań archeologicznych na stanowisku Mastaba Faraona w Sakkarze (Egipt) (nr MNiSW/2025/DAP/105), którego elementem było przygotowanie części archeologicznej biblioteki IKŚiO PAN oraz jej zasobów do działań upowszechniających i popularyzujących naukę. Środki przyznane przez Ministra umożliwiły dokończenie remontu pomieszczeń księgozbioru archeologicznego. Do pracy przy rewitalizacji zatrudniono dodatkowo trzy osoby (lic. Darię Rymarczyk oraz dwie praktykantki, Alicję Dziubińską, Ewę Mirończuk), książki oznaczono paskami magnetycznymi (są one kompatybilne z bramkami antywłamaniowymi i skutecznie chronią przed kradzieżą), zamontowano nowe regały, książki zostały ustawione na regałach, zakupiono sprzęt informatyczny i sformułowano nowy regulamin biblioteki, dokonano pomniejszych prac naprawczych (np. montaż nowych gniazdek kontaktowych, cyklinowanie podłóg, naklejenie taśm antypoślizgowych itp.) w celu dostosowania biblioteki do norm BHP. Uroczyste otwarcie biblioteki dla czytelników miało miejsce 13 listopada.

Księgozbiór Orientalistyczny

Bibliotekarz: mgr Beata Capik

Dostępność: biblioteka jest dostępna po wcześniejszym uzgodnieniu mailowym.

Istotnym elementem pracy Biblioteki jest aktualizacja i retrokonwersja katalogu dokonywana w systemie HORIZON.

W zakresie akcesji w 2024 pozyskano 7 woluminów na drodze darów. Szacowana wartość wszystkich wpływów wyniosła 281,00 PLN.

W bazie Horizon (część orientalistyczna) jest obecnie 2 297 rekordów bibliograficznych (stan na 31 grudnia 2025 roku). W 2025 roku wprowadzono do bazy 402 rekordy bibliograficzne.

Współpraca z innymi instytucjami

Umowy międzynarodowe

Arabia Saudyjska

Partner: L'Agence française pour le développement d'AlUla

Nazwa dokumentu: Agreement

Okres obowiązywania: 15 września 2025 – 30 czerwca 2028

Egipt

Partner: Wadi Sabarah Lodge and Botanical Gardens, Marsa Alam, Egypt

Nazwa dokumentu: Cooperation Agreement between the Institute of Mediterranean and Oriental Cultures, Polish Academy of Sciences and Wadi Sabarah Lodge and Botanical Gardens, Marsa Alam, Egypt

Okres obowiązywania: od 17 lipca 2025 na czas nieokreślony

Francja

Partner: CNRS

Nazwa dokumentu: Scientific Partnership Agreement between CNRS and Institute of Mediterranean and Oriental Cultures, Polish Academy of Sciences

Okres obowiązywania: 27 marca 2025 na 5 lat

Indie

Partner: PAMA Institute for the Advancement of Trans-Disciplinary Archaeological Sciences

Nazwa dokumentu: Memorandum of Understanding

Okres obowiązywania: 1 października 2022 – 30 września 2027

Kanada

Partner: The Collection and Research Division, Royal Ontario Museum

Nazwa dokumentu: Research and Academic Collaboration Agreement

Okres obowiązywania: od 29 marca 2018 na czas nieokreślony

Niemcy

Partner: Otto Harrassowitz GmbH & Co KG - Harrassowitz Publishing House

Nazwa dokumentu: Commission Publishing Contract

Okres obowiązywania: od 17 kwietnia 2020 r na czas nieokreślony

Rumunia

Partner: Department of Social and Natural Sciences, Universitatea Hyperion din București

Nazwa dokumentu: Agreement (Protocol) on Cooperation

Okres obowiązywania: 5 lat od 23 kwietnia 2021

Stany Zjednoczone

Partner: Epigraphic Survey of the Institute for the Study of Ancient Cultures at the University of Chicago

Nazwa dokumentu: Agreement of Cooperation

Okres obowiązywania: umowa odnowiona od 13 kwietnia 2023 – na czas nieokreślony

Sudan

Partner: The Department of Archaeology, School of Archaeology & Tourism, University of Neelain (NU), Khartoum

Nazwa dokumentu: Research and Academic Collaboration Memorandum of Understanding (UM)

Okres obowiązywania: od 31 października 2018 na czas nieokreślony

Wielka Brytania

Partner: British Museum

Nazwa dokumentu: Memorandum of Understanding

Okres obowiązywania: 5 lat od 20 maja 2019. Bn//`f=-09

Włochy

Partner: Dipartimento di Scienze e Tecnologie dell'Università del Sannio, Benevento

Nazwa dokumentu: Agreement of Cultural and Scientific Cooperation

Okres obowiązywania: 5 lat od 15 czerwca 2021

Partner: International Telematic University Uninettuno

Nazwa dokumentu: Agreement

Okres obowiązywania: 3 lata od 1 września 2022

Partner: Dipartimento di Storia Culture Civiltà Alma Mater Studiorum, Università di Bologna

Nazwa dokumentu: Agreement

Okres obowiązywania: 3 lata od 13 grudnia 2023

Partner: Dipartimento di Storia Antropologia, Religioni e Spettacolo, Sapienza, Università di Roma

Nazwa dokumentu: Contratto di Ricerca in Conto Terzi Tra

Okres obowiązywania: 24 marca 2025 do wykonania prac

Zjednoczone Emiraty Arabskie

Partner: Dubai Culture and Arts Authority

Nazwa dokumentu: Memorandum of Understanding

Okres obowiązywania: 3 lata od 14 kwietnia 2025

Umowy krajowe

Partner: **Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej UW**

Nazwa dokumentu: Umowa z aneksem

Okres obowiązywania: 15 grudnia 2009 – na czas nieokreślony

Partner: **Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej UW**

Nazwa dokumentu: Umowa

Okres obowiązywania: 17 lutego 2012 – na czas nieokreślony

Partner: **Muzeum Narodowe w Warszawie, Zakład Archeologii Egiptu i Nubii, Instytut Archeologii UW, Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej UW**

Nazwa dokumentu: List intencyjny, deklaracja podjęcia współpracy dotyczącej badań nad ceramiką egipską w kolekcji Muzeum Narodowego w Warszawie

Okres obowiązywania: 25 marca 2015 – na czas nieokreślony

Partner: **Muzeum Azji i Pacyfiku w Warszawie**

Nazwa dokumentu: Umowa o współpracy

Okres obowiązywania: 5 grudnia 2016 – na czas nieokreślony

Partner: **Akademia Ignatianum w Krakowie**

Nazwa dokumentu: Porozumienie o współpracy

Okres obowiązywania: 24 listopada 2017 – na czas nieokreślony

Partner: **Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu**

Nazwa dokumentu: Umowa o współpracy i uczestnictwie w Akademickiej Platformie Czasopism

Okres obowiązywania: 12 kwietnia 2017 – na czas nieokreślony

Partnerzy: **Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. Stanisława Leszczyńskiego PAN, Instytut Historii in. Tadeusza Manteuffla PAN, Instytut Historii Nauki im. Ludwika i Aleksandra**

Birkenmajerów PAN, Instytut Języka Polskiego PAN, Instytut Sławistyki PAN oraz Instytut Sztuki PAN

Nazwa dokumentu: Umowa o utworzeniu Szkoły Doktorskiej Anthropos Instytutów Polskiej Akademii Nauk

Okres obowiązywania: 5 marca 2019 – na czas nieokreślony

Partner: **Wydział Archeologii UW**

Nazwa dokumentu: Porozumienie o współpracy

Okres obowiązywania: 14 listopada 2023 – na czas nieokreślony

Najważniejsze kierunki działań IKŚiO PAN w roku 2025

Rok 2025 był przede wszystkim rokiem ewaluacyjnym, stąd działalność naukowa skupiała się w szczególności na kończeniu rozpoczętych publikacji. Na uwagę zasługuje duża liczba publikacji wydanych przez Wydawnictwo IKŚiO PAN. W roku 2025 ukazało się 17 monografii, w tym 13 w seriach współwydawanych z Harrassowitz Verlag.

W 2025 roku pracownicy Instytutu Kultur Śródziemnomorskich i Orientalnych PAN w części archeologicznej skoncentrowali swoje działania na badaniach terenowych w Egipcie (Sakkara, Asjut, Gebelein, Berenike, Region Pustyni Wschodniej, Elefantyna), w Zjednoczonych Emiratach Arabskich (Tell Abraç, Jumeirah) oraz w Arabii Saudyjskiej (Khaybar). Prace realizowane były zarówno w ramach misji Instytutu, jak i w innych misjach.

W 2025 roku Instytut kontynuował badania interdyscyplinarne, skupiając się na współczesnych przekształceniach w kulturze i społeczeństwach Bliskiego Wschodu, a także na badaniach związanych z religioznawstwem i kulturą popularną w krajach arabskich. Podjęto też prace nad badaniem wpływu kultury tradycyjnej i popularnej w Afryce Zachodniej oraz nad badaniem religijności na kontynencie azjatyckim, w tym nad filozofią nauki w Indiach.

Ponadto pracownicy brali czynny udział w konferencjach, również je organizując, oraz w wielu imprezach popularyzujących naukę.

Najważniejszym wydarzeniem, jakie miało miejsce w roku 2025 było uroczyste otwarcie księgozbioru archeologicznego Biblioteki dla czytelników. Miało ono miejsce 13 listopada 2025 r. z udziałem m.in. Karoliny Ziolo-Pużuk, Wiceministry Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Barbary Szelewy-Kropiwnickiej, Dyrektora Departamentu Analiz Strategicznych i Popularyzacji Nauki, Jacka Olechowskiego, Przewodniczącego Fundacji Polskiej Rady Biznesu oraz Jana Lubomirskiego-Lanckorońskiego, z Fundacji Książąt Lubomirskich. Księgozbiоровi archeologicznemu nadano imię prof. Kazimierza Michałowskiego, przyjęcie uświetniła rodzina prof. Michałowskiego, Pani Małgorzata Karkowska oraz Pan Ambasador, Jan Michałowski. Wydarzenie zgromadziło szerokie grono gości reprezentujących naukę, biznes oraz media.

Prace terenowe

Sakkara (Egipt)

W 2025 r. polsko-egipska misja archeologiczna „Mastaba Faraona” kontynuowała drugi sezon prac w grobowcu faraona Szepseskafa (ok. 2500 p.n.e.) w Sakkarze (Egipt). Zespół naukowców skupił się na eksploracji północnej części kompleksu, tuż nad wejściem do grobowca oraz nieinwazyjnych badaniach rampy łączącej grób z niezlokalizowaną jeszcze tzw. świątynią dolną. Specjalistyczne prace prowadzili geodeci, geolodzy, archeozoolodzy, ceramolodzy, lychnolodzy. Wyniki pierwszych dwóch sezonów są niezwykle obiecujące, sugerują, iż zarówno sama budowla jak i jej losy był znacznie bardziej złożone, niż dotychczas uważano. Mastaba Faraona jest jedynym królewskim grobowcem z czasów Starego Państwa (ok. 2700-2200 p.n.e.), który nie został jeszcze kompleksowo zbadany. Prace możliwe były dzięki hojnemu wsparciu Fundacji Umbra Orientis i Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego działanie „Realizacja badań archeologicznych na stanowisku Mastaba Faraona w Sakkarze (Egipt)” (MNiSW/2025/DAP/105).

Asjut (Egipt)

W ramach grantu Beethoven Classic 3 Narodowego Centrum Nauki pt. Asjut – ośrodek starożytnego handlu (nr 2018/31/G/HS3/03386), realizowanego we współpracy z Freie Universität Berlin, FB Geschichts und Kulturwissenschaften, Ägyptologisches Seminar, przeprowadzono badania terenowe. W tym sezonie kontynuowano opracowywanie materiału ceramicznego oraz fajansowego z poprzednich oraz z bieżącego sezonu. Tak, jak i w roku 2024, prace polegały głównie na selekcji materiału, tworzeniu katalogu, dokumentacji rysunkowej oraz fotograficznej. Przeprowadzono też badania mikroskopowe oraz petrograficzne. Prowadzone były także badania materiału ceramicznego. Studia nad amforami były prowadzone w magazynie misji. Najważniejsze prace w sezonie 2025 związane były z analizą petrograficzną, jej podstawą były szczegółowe opisy składu mineralnego, wykonywane makroskopowo oraz przy użyciu mikroskopu optycznego. Wyniki badań nad fajansem i ceramiką będą podstawą dla wskazania potencjalnych miejsc produkcji.

Gebelein (Egipt)

W roku 2025 przeprowadzono prace archeologiczne i terenowe w mikroregionie Gebelein, w tym na obszarze starożytnego miasta Per-Hathor/Pathyris. Badania te pozwoliły m.in. na dopasowanie planu stanowiska opartego na źródłach archiwalnych do rzeczywistej topografii wzgórza, w tym na identyfikację niewielkich pomieszczeń, których wzajemne relacje przestrzenne były dotychczas trudne do ustalenia wyłącznie na podstawie Notatnika ze szkicami. Umożliwiło to także określenie przebiegu murów temenosu w okresie ptolemejskim czy też identyfikację miejsca odkrycia w 1910 roku depozytu fundacyjnego Totmesa III.

Wykopaliska w południowej części temenosu umożliwiły odkrycie zabytków związanych z kultem, tj. form do wypieku chleba i modeli chlebów oraz przypuszczalnie innych artykułów żywnościowych. Modele te były najpewniej substytutami dla prawdziwych wiktuałów.

Berenike (Egipt)

Troje pracowników IKŚiO PAN uczestniczyło w roku 2025 w badaniach misji Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej im. K. Michałowskiego Uniwersytetu Warszawskiego. W sezonie wykopaliskowym 2025 udało się dokończyć eksploracji południowej części budynku łaźni niemal domykając odsłonięcie budowli łaźiebnej. Odsłonięto także większość wielkiej cysterny dopełniającej systemu wodnego zasilającego m.in. łaźnię (choć nie tylko). Pozyskano całe zestawy próbek materiałów budowlanych, pozostałości paliwa oraz zapraw hydraulicznych ze zbiorników, wanien i podłóg. Zapoczątkowano także pozyskiwanie materiałów publikacyjnych koniecznych do opracowania całości budynku łaźni.

Region Pustyni Wschodniej (Egipt)

Wyniki badań regionu Pustyni Wschodniej posłużyły do opracowania kilku projektów specjalistycznych tras turystycznych na obszarze i w okolicy miasta Quseir oraz w Parku Narodowym Wadi el-Gemal. Trasy te stanowią unikalne połączenie popularnych atrakcji turystycznych z pogłębioną wiedzą archeologiczną, w szczególności dotyczącą obiektów mało znanych szerokiemu gronu odbiorców, odkrytych podczas badań powierzchniowych (surveyów). Efektem opracowania szlaków turystycznych będzie popularnonaukowa broszura prezentująca najciekawsze fakty i odkrycia dotyczące regionu, od czasów faraonów po XIX-wieczne eksploracje. Równocześnie we współpracy z Wadi Sabarah Lodge opracowano kolekcję beduińską oraz przygotowano wystawę etnograficzną w hotelu Wadi Sabarah Lodge, wraz z katalogiem prezentowanej kolekcji. Ponadto w obiekcie tym utworzono „Biuro Terenowe IKŚiO PAN do badań regionu Morza Czerwonego”. Do zadań biura należeć będzie prowadzenie badań terenowych (surveyów) w regionie Pustyni Wschodniej, gromadzenie i opracowywanie wyników badań realizowanych na tym obszarze, a także współpraca z misjami archeologicznymi w celu wsparcia ich działań oraz promocji współpracy z badaczami IKŚiO PAN. Przy biurze, we współpracy z Wadi Sabarah Lodge, powstaje także niewielkie „Muzeum badań archeologicznych regionu Pustyni Wschodniej i jej szlaków handlowo-komunikacyjnych”.

Elefantyna (Egipt)

Rozpoczęto prace nad rekonstrukcją świątyni Psametyka II na Elefantynie we współpracy ze Szwajcarskim Instytutem Egipskich Badań Budowlanych i Starożytności w Kairze. Zaproponowano wstępnie kształt budowli świątynnej. Jest prawdopodobne, że budowla pierwotnie była zbudowana i dekorowana przez króla

kuszyckiego, następnie drugie pomieszczenie i mur otaczający były dekorowane lub dostawione i dekorowane przez Psametyka II, który także przekuł kartusze swego poprzednika. Badania epigraficzne pokazują, że zewnętrzna część muru dekorowana została w okresie późniejszym. Ponadto trwały prace dokumentacyjne przy świątyni Ozyrysa Nesmeti, wykonano dokumentację trójwymiarową.

Jumeirah (Dubaj, Zjednoczone Emiraty Arabskie)

W 2025 roku prowadzono we współpracy z Dubai Culture and Arts Authority w ramach Jumeirah Archaeological Research Project dwa sezony wykopaliskowe. W czasie krótkiej kampanii wiosennej zostały pobrane próbki ceramiki do badań petrograficznych i do analizy osadów oraz dokończono badania nad fragmentami dekoracji architektonicznej. Badania pozwoliły na zmianę datowania stanowiska i lepsze zrozumienie jego morfologii.

Tell Abraç (Umm al-Quwain, Zjednoczone Emiraty Arabskie)

W Tell Abraç wykopaliska skupiały się na wschodnim zboczu i zajmującym je rozległym systemie platform datowanym na ostatnie stulecia II tysiąclecia. Ponadto wykopaliska rozszerzono na północną część stanowiska oraz na obszar, gdzie zidentyfikowano wspomniany nowy budynek. Badania stratygraficzne w Tell Abraç skupiały się na monumentalnych schodach odkrytych na wschodnim zboczu kopca, które prawdopodobnie stanowią część rozległego systemu platform rozciągającego się na większości wschodniej części stanowiska. W 2025 r. były kontynuowane badania monumentalnego cmentarzyska Abraç 2, datowanego na koniec II i I tysiąclecia p.n.e., wykopaliska dotyczyły grobów 1, 2/a, 3 i 4. Współwystępowanie monumentalnych, prawdopodobnie elitarnych grobowców w pobliżu osady pierwszego rzędu jest unikalne w tym regionie. Na obu stanowiskach przeprowadzono badania bioarcheologiczne i materiałowe.

Khaybar (Arabia Saudyjska)

W ramach Islamic Khaybar Archaeological Project: a diachronic study of the oasis core (IKAP) w roku 2025 podpisana została umowa pomiędzy IKŚiO PAN a Afalula (L'Agence française pour le développement d'AlUla). Projekt IKAP bada archeologię okresu islamskiego w oazie Khaybar, koncentrując prace wykopaliskowe w trzech kluczowych rejonach: Bishr, Kharāyib al-Sihlah i Harrat Natah. W Bishr udało się uporządkować obraz przemian meczetu (Mosque of the Prophet), wskazując wczesne elementy założenia i kolejne etapy przebudów. W Kharāyib al-Sihlah rozpoznano monumentalny zespół o wyraźnym horyzoncie abbasydzkim, z wysokiej jakości architekturą (m.in. zawałiska konstrukcji z cegły palonej) oraz ceramiką świadczącą o szerokich kontaktach. Najistotniejsze wnioski przyniosły jednak prace w Harrat Natah: tzw. Fort oraz północno-wschodni kompleks osadniczy odślaniają wielofazową historię ufortyfikowanego zasiedlenia, z czytelnymi śladami użytkowania w V–VII w. i wyraźnymi przekształceniami we

wczesnym islamie. Stratygrafia (poziomy użytkowe, przekształcenia bram, późniejsze epizodyczne wykorzystanie ruin) oraz analiza ceramiki pozwalają dziś znacznie lepiej uchwycić, jak przebiegała reorganizacja ufortyfikowanego krajobrazu na obrzeżu oazy.

Działania popularyzacyjne

Udział w imprezach masowych

W roku 2025 Instytut wziął udział w trzech dużych ogólnopolskich wydarzeniach popularyzacyjnych. Pierwszym z nich był 28. Piknik Naukowy Polskiego Radia i Centrum Nauki Kopernik, PGN Narodowy w Warszawie. W programie były trzy pokazy: „Staroegipska droga do gwiazd, czyli jak wyobrażano sobie wszechświat w starożytności?”, „Starożytni budowniczo megalitów z Libanu i ich miejsce w kosmosie” oraz „Motywy kosmiczne i kosmogoniczne zamknięte w antycznej ceramice”. Instytut brał także udział w Nocy Muzeów w Pałacu Staszica, przedstawiono prezentacje „Lagos i Rio de Janeiro: Festiwal Fanti w Nigerii i jego kulturowe powiązania z karnawalem brazylijskim” oraz „Czy możemy cofnąć się w czasie, żeby zobaczyć starożytny Egipt? Rekonstrukcje 3D jako narzędzie badawczo-popularyzatorskie w archeologii”. Kolejnym wydarzeniem były Europejskie Dni Archeologii w Pałacu Staszica, w czasie których zaprezentowano wykład „Czy możemy prowadzić cyfrowe wykopaliska? O tym, jak badania sprzed 100 lat mogą pozwalać na nowe odkrycia”, wydarzeniu towarzyszyło stanowisko edukacyjne „Egipski skryba” oraz wystawa tryptyku graficznego z prezentacją multimedialną „Symbole nas łączą”. Ostatnim wydarzeniem, w którym brał udział Instytut był Festiwal Nauki w Warszawie w Pałacu Staszica. W czasie Festiwalu zaprezentowano dwa pokazy: „Libańskie megality. W głąb prehistorii z polsko-szwajcarskimi archeologami” oraz „Mastaba Faraona – tajemniczy grobowiec faraona Szepeseskafa w Sakkarze (Egipt). Prezentowano także stoisko IKŚiO PAN – prezentacja wyników projektu „Kącik Edukacyjny – Promocja osiągnięć naukowych IKŚiO PAN”.

Promocja osiągnięć naukowych IKŚiO PAN – projekty MNiSW

W Instytucie w 2025 roku realizowane były cztery projekty, które miały na celu promocję osiągnięć naukowych IKŚiO PAN i popularyzowanie nauki.

Zakończony został projekt Kącik Edukacyjny (POPUL/SP/0506/2023/01), kierowany przez dr Patrycję Kozieł. Jego ideą było dostarczenie wartościowych materiałów edukacyjnych umożliwiających zwiększanie wiedzy i kompetencji międzykulturowych w zakresie starożytnych i współczesnych kultur obszaru basenu Morza Śródziemnego, Bliskiego Wschodu, Azji i Afryki Subsaharyjskiej, a także przeprowadzenie szkoleń. W roku 2025 dokończono opracowywanie pakietów materiałów edukacyjnych oraz przeprowadzono osiem szkoleń międzykulturowych dla kadry pedagogicznej.

Dwa projekty, kierowane przez dr Jadwigę Iwaszczuk, poświęcone internetowym bazom danych: rite.iksiopan.pl (POPUL/SP/0292/2024/02) oraz zakończony w roku 2025 projekt hatshepsut.iksiopan.pl (POPUL/SP/0507/2023/01), mają na

celu upowszechnienie wiedzy o egipskich rytuałach świątynnych oraz o zabytkach z okresu panowania Hatszepsut.

Kontynuowany był kolejny projekt (POPUL/SP/0293/2024/02), kierowany przez dr hab. Teodozję Rzeuską, prof. IKŚiO PAN, mający na celu kontynuację digitalizacji kolekcji deltiologicznej IKŚiO PAN i udostępnianie jej szerszemu gronu odbiorców.
